

Прилог 1. Програма за работа на директор

Работата на директорот е насочена кон унапредување на сите сегменти на воспитно - образовната работа и целосно остварување на целите и задачите на воспитанието и образованието. Пред да започне со планирањето и програмирањето на својата работа, директорот ги проучува и анализира сите услови и состојби со цел да се запознае со соодветни познавања и квалитетни оценки за она што треба да биде приоритет во планирањето. Директорот ја организира воспитно - образовната работа во училиштето. Од него зависи организацијата и реализацијата на сите подрачја на надворешната и внатрешната структура на наставата, а индиректно и работата на наставниците. Програмата за работа на директорот е интегрален дел на програмата за работа на училиштето. Но, ако тргнеме од фактот дека директорот е главниот носител на таа програма, сосема е разбирливо дека програмата за работа на директорот е камен - темелник на кој се потпираат сите други програми, поврзувач и надоврзувач на сите поединечни програми. Директорот, како педагошки раководител во училиштето, во функција на таа примарна компонента, предметот и содржината на својата програма за работа глобално ја структурира во две основни групи: административно – организаторска работа и педагошко – инструктивна.

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА ЗА РАБОТА НА ДИРЕКТОРОТ ВО УЧЕБНАТА 2026/27 година

Програмска содржина	Очекувани резултати	Соработници и комуникација	Време на реализација
Организација на животот и работата во училиштето, распоред, задолженија и дежурства на наставниците и целиот персонал	Подготовка за успешен почеток на учебната година	Стручни активи, стручна служба, наставници, активи	септември
Соработка со Локалната самоуправа, МОН, БРО, ЦСРО	Да се увидат и применат сите новини и промени	Претставници од Локална самоуправа, МОН, БРО, ЦСРО	септември
Насоки и координација во планирањето и програмирањето	Планирањето и програмирањето да се изврши квалитетно според НПП	Директор, стручна служба	септември
Увид и учество во подготовките за прием на учениците во училиштето	Да се одбележи почетокот на учебната година	Стручни активи, стручна служба, раководители на паралелки	септември
Увид во годишните и тематските	Да се види квалитетот на планирањето	Директор,	септември

распределенија на наставниците	и да се укаже на недостатоците	стручна служба, наставници	
Работа со наставниците - почетници	Заеднички да се идентификуваат проблемите во планирањето и организирањето на наставата	Психолог, претседатели на активи, наставници - ментори	септември континуирано
Општествено корисна работа – одржување на училишните простории и дворот	Да се уреди училишниот двор	Директор, хигиеничари, наставници, ученици	континуирано
Увид и давање упатства за правилно водење на педагошката документација во училиштето	Да се види квалитетот на планирањето и да се отстранат евентуалните грешки	Директор, психолог, наставници	септември
Стручен и аналитички увид во сите планови доставени до директорот	Да се види квалитетот на планирањето и да се отстранат евентуалните грешки	Директор, стручен работник	септември
Работа со раководители на паралелки за реализирање На часови на паралелки	Да се упатат раководителите на паралелките за правилно и функционално реализирање на час на паралелка	Директор, психолог, раководители на паралелки	септември

Увид во организациската поставеност на ученичките организации и слободните ученички активности	Да се увиди функционалноста и организираноста на слободните ученички активности	Директор, психолог, наставници	септември
Подготовка и реализација на екскурзии	Соодветно осмислување и реализирање на екскурзиите	Директор, стручна служба, наставници	IX - X, IV - V
Размена на искуства со други директори	Стекнување на нови искуства од областа на раководењето	Директор	во текот на цела година
Следење на активностите на наставниците во планирање и реализација на активна настава	Примена на современи наставни форми и методи за поучување и оценување на учениците	Директор, стручна служба, одговорни наставници, преставник од БРО, ЦСРО	цела година
Посета на часови	Да се види како се реализираат предвидените задачи со програмите и квалитетот на извршените задачи	Директор, стручна служба	во текот на цела година
Преглед на дневници на работа	Со цел правилно да се евидентираат содржините во нив и нивниот реден број	Директор, комисија за преглед	октомври
Увид во главните книги	Да се види квалитетот на извршените задачи	Директор, стручна служба	септември
Увид во дневните подготовки на наставниците	Да се види дневната подготовка за час и примената на современи форми и методи	Директор, стручна служба	октомври

Следење на примената на нови наставни форми, методи и средства во наставата	Да се унапредува воспитно - образовната работа во училиштето	Директор, стручна служба	континуирано
Увид во водењето на педагошката евиденција и документација	Поефикасно водење на педагошката евиденција и документација	Директор, стручна служба	континуирано
Следење на примената на нови наставни форми, методи и средства во наставата	Да се унапредува воспитно - образовната работа во училиштето	Директор, стручна служба	континуирано
Увид на часовите од дополнителна и додатна настава со цел да се оцени нејзината ефикасност и изготвување на извештај на извршените педагошки увиди	Да се види ефикасноста од реализацијата на додатната и дополнителната настава	Директор, стручна служба	октомври

Усовршување на формите за соработка со родителите	Да се запознаат и иницираат родителите за поголема соработка со училиштето	Директор, стручна служба, родители	континуирано
Увид во работата на хигиеничарите	Да се подобри хигиената во училиштето и санитарните јазли	Директор, хигиеничари	континуирано
Организација и одржување на Совети на години за првото тримесечје	Да се види успехот на учениците и да се согледаат пропустите	Директор, стручна служба, наставници	ноември
Подготовка, одржување, разгледување и анализа на успехот и дисциплината на учениците во првото тримесечје на Наставнички совет	Анализа на успехот и поведението во ова тримесечје	Директор, стручна служба, наставници	ноември
Увид во работата на стручниот актив, посета на час во паралелка со примена на современи форми на наставна работа	Да се види час на кој се применети современи форми на наставна работа	Директор, стручна служба, наставници	ноември
Анализа на структурата на реализираниот час со наставниците на ниво на стручен актив	Да се увидат позитивните и негативните страни и да се разменат идеи	Директор, стручна служба, наставници	ноември
Увид во дневниците за работа во реализација на редовната настава и воннаставните активности	Да се види како се реализираат програмите од редовната настава и воннаставните активности	Директор, стручни активи, стручна служба	ноември

Планирање и подготовки за одбележување на Патрон - празникот, задолженија по активи, програма и сл.	Успешно да се реализираат подготовките за Патрон - празникот на училиштето	Директор, стручни активи, стручна служба	ноември
Следење на реализацијата на програмата за дополнителна и додатна настава	Да се види квалитетот на реализацијата на дополнителната и додатната настава	Директор, педагог	континуирано
Увид во водење на педагошката евиденција и документација	Поефикасно водење на педагошката евиденција и документација	Директор, комисија за прегледување	јануари
Учество и насоки за професионално ориентирање на учениците од IV година	Помош на учениците за избор на идна професија	Директор, педагог, наставници	во текот на цела година
Увид во работата на библиотеката - стручен печат, белетристика	Да се зголеми бројот на популарна литература за млади читатели	Директор, библиотекар	февруари
Увид во работата на училишната заедница	Поднесување извештај за работата на ученичката заедница	Директор, одговорни наставници	февруари

Изнаоѓање на форми за користење на слободното време на учениците во рамките на училиштето	Правилно и рационално користење на слободното време на учениците во училиштето	Директор, стручна служба, наставници	март
Увид во работата на библиотеката - медијатеката	Да се види искористеноста на фондот на книги	Директор, библиотекар	март
Увид во дневните подготовки на наставниците	Да се види дневната подготовка за час и примената на современи форми и методи	Директор, стручна служба	континуирано
Организација и реализација на совети на години за третото тримесечје	Да се види успехот на учениците и да се согледа пропуштеното	Директор, стручна служба, наставници	март –април
Подготвување и одржување седница на Наставничкиот совет на кој ќе се разгледува анализата на успехот и поведението на учениците во третото тримесечје	Анализа на резултатите од наставно - воспитната работа во третото тримесечје на учебната година	Директор, стручна служба, наставници	март - април
Увид во реализација на наставата I до IV година	Да се увиди правилноста во реализацијата на наставата и примената на современи наставни средства и помагала	Директор, педагог	април

Предавања на теми зацртани со Годишниот план –алкохол и дрога	Превенција од зависностите алкохол и дрога	Одговорни наставници, стручна служба	април
Увид во реализацијата на воннаставните активности и друга стручно – педагошка дејност, производно – корисна работа, еко активности и грижа за здравјето	Да се уреди училишниот двор и истиот да се засади со дрвца и цвеќе	Стручна служба, одговорни наставници, еколошка секција	април
Изготвување на упатство за работа на наставниците со учениците кои покажуваат незадоволителни резултати	Упатување на наставниците да работат со ученици кои покажуваат незадоволителни резултати	Директор, стручна служба	април
Спроведување на уписот во прва година	Опфаќање на сите деца од таа возраст	Стручни активи, одговорни наставници	јуни - август во текот на целиот месец
Организација и изведување екскурзии низ РС Македонија и Европа –план на маршрута	Да се запознаат учениците со местата кои ќе ги посетат	Директор, наставници	октомври/мај

Информации и насоки за родителите за упис на учениците во следните години и значењето на државна матура, училишна матура и завршен испит	Да се запознаат родителите со условите за упис во средните училишта	Директор, стручна служба, наставници, родители	Мај/ јуни
Организирање состанок на училишна заедница и родителите на четврта година - матурска забава	Подготовка за успешно организирање на матурската забава	Директор, наставници, родители	Мај

Организирање и спроведување на Државна матура, Завршен испит, Училишна матура	Подготовка за успешно организирање полагање матура	Директор, комисија, тестатори, наставници	мај - август
Учество во работата на стручните активи	Дасе увиди работата на стручните активи. Давање предлози и сугестии	Директор, стручна служба, наставници, стручни активи	мај
Набавка на свидетелства за учениците	Навременно набавување на свидетелства за учениците	Директор, секретар	јуни
Организација и одржување на Советина години на крајот од учебната година	Да се внимава на единствен критериум за оценување на крајот од учебната година	Директор, стручна служба, наставници	јуни
Анализа и утврдување на постигнатите резултати на учениците на крајот од учебната година на Наставнички совет	Да се утврдат резултатите на учениците постигнати во оваа учебна година	Директор, стручна служба, наставници	јуни
Увид во изготвување на распоред за изведување на продолжителна настава	Поефикасно изведување на продолжителна настава	Директор, стручна служба, наставници	јуни
Разгледување на резултатите од продолжителната настава на Совет на година и Наставнички совет	Да се видат резултатите од продолжителната настава	Директор, стручна служба, наставници	јуни
Подготовка за изработка на статистички и текстуален Годишен извештај за работата на училиштето	Правилно да се пополнат табелите за Годишниот извештај ¹¹	Директор, стручна служба, наставници	Јуни

Изработка на Годишен извештај за работата на училиштето	Навремено изготвување на Годишниот извештај	Директор, стручна служба	јуни
Разгледување на Годишниот извештај за работата на училиштето на Наставнички совет	Разгледување на Годишниот извештај	Директор, стручна служба, наставници	јуни
Одржување седница со Училишниот одбор, усвојување на Годишниот извештај за работата на училиштето	Усвојување на Годишниот извештај за работата на училиштето	Директор, членови на УО	јуни

Организирање на доделување свидетелства за завршни години	Доделување свидетелства за завршни години	Директор, наставници	јуни
Подготвување на упатство за изготвување на распоред на часовите за идната година	Навремено изготвување на распоред на часовите за наредната година	Директор, стручна служба, наставници	јуни
- Одржување на продолжителна настава и поправни испити; - состаноци со активи; - издавање решенија за користење на годишни одмори; - подготовка за поправка – санација на простории.	Следење на промените и новините во сите делови на планирањето и подготовките за почетокот на учебната година	Директор, стручна служба, наставници	тековно
Соработка со Бирото за развој на образованието и Министерството за образование и наука, ЦРСО и ПЕ при општина Крива Паланка	Да се следат промените и новините во сите делови на планирањето и подготовките за почетокот на учебната година	Одговорни лица во МОН и соработници во БРО и ЦРСО - РМакедонија	август

Да се прегледаат сите простории на училиштето поради утврдување на состојбата пред почетокот на новата учебна година	Утврдување на состојбата пред почетокот на новата учебна година	Технички персонал	август
Подготовка и одржување на работната седница на Стручните активи и наставничкиот совет	Давање инструкции за изготвување на програма на стручните активи	Стручни активи, директор	август
Конечна (завршна фаза) на изготвувањето на Годишната програма за работа на училиштето	Изготвување на Годишната програма по делови и како целина	Стручни активи, директор	август
Изготвување Годишен извештај за работата на училиштето во учебната година	Да се увиди целокупната работа на училиштето во учебната година	Стручни активи, директор	јуни - август
Самоевалвација е изготвена од страна на училиштето во 2024/2025	Да се согледаат недостатоците на работата во училиштето и можностите за подобрување на условите за работа во училиштето	Стручни активи, стручна служба, директор	јуни - Август

Изготвување на предлог - листа на нагледни средства и помагала кои треба да се дообезбедат и докомплетираат и по одреден распоред да се стават во функција	Збогатување со нагледни средства и помагала за поуспешно реализирање на наставата	Претседател на актив, соработници	август
Подготовка и одржување на Наставничкиот совет на кој ќе се изврши распределба на часовите на наставниците	Подготовка за успешен почеток на учебната година	Директор, стручни активи на наставата	јуни - август
Учество во изготвување на распоред на часови во учебната година	Да се изготви прецизен распоред на часови во учебната година	Директор, одговорен кој ќе го изготвува распоредот	јуни - август

Седница на Училишниот одбор - усвојување на Годишната програма за работа на училиштето во учебната 2026/2027 год.	Да се усвои Годишната програма за работа на училиштето	Директор, членови на УО	август
Седница на Советот на родители	Конституирање на СР и соработка за подобрување на успехот и дисциплината на учениците како и подобрување на условите за работа	Директор, стручна служба, членови на СР	август - септември

Прилог 2. Програма за работа на помошник директор

Во соработка со директорот на училиштето, помошник-директорот своите работни обврски ги реализира во училиштето. Помошник директорот остварува континуирана соработка со стручната служба во училиштето, општина Крива Паланка, Училишниот одбор, Советот на родители и сите останати тела и структури кои делуваат во училиштето.

Целокупната работа на помошник- директорот е организирана во следните програмски подрачја:

- ❖ **Планирање, организирање и следење на реализација на воспитно - образовната работа** во училиштето преку: изготвување на Годишна програма за работа на училиштето и својата работа, следење и организација на изведување на воннаставните активности и увид во начинот на проверка на ученичките знаења;
- ❖ **Изготвување на распоред** на однапред најавени отсуства на наставници, распоред за нагледни часови и посета на истите, распоред за дежурство на наставници, распоред за реализација на додатна и дополнителна настава, просторен распоред за реализација на часовите;
- ❖ **Следење и унапредување на реализацијата на наставата и воннаставните активности на училиштето преку:** следење на работата на наставниците со посета на часови, следење на работата на ученичките клубови, примена на стандардите за оценување на учениците и увид во реализација на дополнителната и додатната настава;
- ❖ **Соработка со наставниците и родителите** со цел приближување на родителите кон училиштето и нивна редовна информираност за напредокот на учениците;
- ❖ **Врши разговори со ученици** за тековни проблеми, идеи и перманентна помош при реализација на воннаставни активности;

- ❖ **Реализација на обуки** за стручно усовршување на наставниците со организација на дисеминација на знаењата од посетуваните обуки;
- ❖ **Соработка со училиштата** од Општината и други општини со цел унапредување на наставата и воннаставната дејност на училиштето;
- ❖ **Подготовка и реализација на квизови, натпревари** во ученички знаења, спортски натпревари и манифестации на ниво на училиште и на ниво на Општината и градот;
- ❖ **Учество во работата на комисиите** за планирање и реализирање на програмата за екскурзии;
- ❖ **Врши подготовки за Патрон празникот на училиштето**, еколошките акции и за одбележување на сите државни и меѓународни празници;
- ❖ **Посети и увид на часовите** со цел следење на напредокот на учениците и унапредување на начините на оценување на ученичките знаења;
- ❖ **Увид во педагошката евиденција, документација** и дневните планирања на наставниците се реализира индивидуално од страна на помошник директорот и комисијски при што помошник -директорот ја координира работата на комисиите;
- ❖ **Координација на проектите** кои се реализираат во училиштето;
- ❖ **Следење на професионалниот развој на вработените** од училиште;
- ❖ **Запознавање на учениците со институции од областа на културата;**

- ❖ **Следење на работата на стручните активи, ученичкиот совет и ученичките клубови** во училиштето со цел осовременување на наставата и нејзино приспособување на потребите на учениците;
- ❖ **Редовни анализи на успех, изостаноци и поведение** на учениците од училиштето за потребите на училиштето, Општината, БРО, МОН, и други научни и социјални институции;
- ❖ **Учество во изработка на Годишна програма, Полугодишен и Годишен извештај** за работата на училиштето и за сопствената работа. Во реализација на своите работни задачи, помошник- директорот остварува соработка со наставниците, родителите, БРО, ЦРСО, Државниот просветен инспекторат и општина Крива Паланка и општина Ранковце;
- ❖ **Учество во презентации на училиштето при запишување на ученици во прва година;**
- ❖ **Учество во организирање и спроведување на уписите на учениците;**
- ❖ **Учество во реализација на државна и училишна матура;**
- ❖ **Учество во работата на комисиите за избор на ученик на година и првенец на генерација**

<i>Планирана програмска активност</i>	<i>Време на реализација</i>	<i>Реализатор</i>	<i>Извори/ ресурси</i>	<i>Очекувани ефекти</i>
➤ Соработка со наставниците и родителите со цел подобрување на комуникацијата наставник, родител и ученик.	во текот на целата учебна година	Помошник- директор , Стручна служба	Кодекс на училиштето, Консултации со директор и стручна служба	Успешна реализација на планот за подобрување на дисциплината во училиштето

➤ Подготовка за отпочнување на новата учебна 2026/2027 година. ➤ Комплетирањена учениците со учебници / книги од МОН.	август/ септември 2026	Помошник - директор, предметни наставници, раководители на паралелки	Кодекс на училиштето, состаноци и договор на ниво на стручни активи	Позитивна училишна клима
➤ Изготвување распоред на дежурни наставници. ➤ Распоред за однапред најавени отсуства на наставници. ➤ Распоред за нагледни часови и посета на истите.	во текот на целата учебна година	Помошник - директор, предметни наставници	Распоред, состаноци и договори на ниво на стручен актив	Навремено истакнување и почитување на распоредот на дежурни наставници одвивање на непречена настава
➤ Организирање на обуки за стручно усовршување на наставниците. ➤ Соработка со сите училишта во Општината и пошироко и други институции од Општината. ➤ Информирање на наставниците за планираните семинари и за учество во проекти.	во текот на целата учебна година	Помошник - директор, раководители на паралелки и ученици, предметни наставници	Програма за работа на училиштето, состаноци, договори и реализација на истите	Позитивна училишна клима и реализирани заеднички проекти

➤ Учество во Совет на години и Наставнички совет. ➤ Увид во педагошката евиденција и документацијата на наставниците. ➤ Увиди во дневните подготовки на наставниците од училиште. ➤ Планирање и реализирање на родителски средби.	во текот на целата учебна година	Помошник - директор, раководители на паралелки, предметни наставници стручна служба	Состаноци и консултации, договори	Активно учество и навремено извршување на работните задачи на наставниците
➤ Анализа на успехот и поведението на учениците на крајот на првото полугодие. ➤ Грижа за уредување на училиштето, одржување на спортското игралиште и чистење на училишниот двор. ➤ Учество во изготвување на полугодишниот извештај за работата на училиштето во првото полугодие од учебна 2025/2026 година	јануари 2027	Помошник-директор, предметни наставници стручни соработници	Кодекс на училиштето, состаноци и договор на ниво на стручен актив	Позитивна училишна клима
➤ Посета и анализа на часови во предметна настава. ➤ Посета и анализа на работата на клубовите и дополнителната настава. ➤ Присуство на практични часови на стручните активи.	во текот на целата учебна година	Помошник - директор и стручни соработници	Дневна подготовка и чек- листи за посета на час, записници во дневникот	Позитивна училишна клима, подобрување на наставниот процес

➤ Унапредување на соработката со други училишта од Општината, регионот и пошироко преку организација на спортски турнири, натпревари, екскурзии, средби	во текот на целата учебна година	Помошник-директор, предметни наставници и стручни соработници	Програма за работа на училиштето, состаноци, договори и реализација на истите	Позитивна училишна клима и соработка
➤ Организирање и спроведување на училишните и другите натпревари. ➤ Планирање и реализирање на програма за екскурзии.	во текот на целата учебна година	Помошник - директор, комисији за екскурзии	Програма за натпревари, дописи; Програми екскурзии, состаноци	Реализирање на натпревари
➤ Соработка со стручните соработници во областа на професионалната ориентација на учениците од IV година. ➤ Анализирање на проблемите во воспитно –образовниот процес.	мај 2027	Помошник-директор, предметни наставници и стручни соработници	Програма за работа на училиштето	Позитивна училишна клима

➤ Изготвување на Годишен извештај за работата на училиштето во учебната 2026/2027 година. ➤ Анализа на планираните и реализираните работни задачи на наставниот, стручниот и техничкиот кадар во училиштето.	јуни 2027	Помошник - директор, предметни наставници и стручни соработници	Кодекс на училиштето	Позитивна училишна клима
➤ Подготовки за наредната учебна 2026/2027 година. ➤ Учество во изработка на Годишниот извештај за работата на училиштето во 2026/2027 година. ➤ Грижа за фондот на часовите на наставниците во наредната учебна година.	јули 2027	Помошник - директор, предметни наставници и стручни соработници	Програма на училиштето	Позитивна училишна клима
➤ Соработка со други училишта, општина Крива Паланка, БРО, МОН и други институции. ➤ Планирање и координирање на работата во училиштето. ➤ Организациски подготовки за успешен почеток на учебната 2026/2027 година.	јули 2027	Помошник - директор	Дописи, состаноци	Успешна соработка

Прилог 3. Програми за работа на стручните соработници од училиштето

3.1. Програма за работа на училишниот психолог

Програмата за работа на училишниот психолог за текот на учебната година е изработена врз основа на *Закон за средно образование, Законот за наставниците и стручните соработници во основните и средните училишта*, како и според *Основни професионални компетенции за одделни стручни соработници, Правилник за основните професионални компетенции на стручните соработници по подрачја во основните и средните училишта и Прирачникот за следење на работата и планирање на професионалниот развој на наставниците и стручните соработници*.

Во соработка со директорот, помошник-директорот, наставниците и останатите стручни соработници, психологот на училиштето учествува во организирање на целокупната воспитно - образовна работа на училиштето.

1. РАБОТА СО УЧЕНИЦИ

1.1 ПОДДРШКА НА УЧЕНИЦИТЕ ВО УЧЕЊЕТО				
Активности	Цели	Реализација	Соработници	Индикатори/ докази/форми/методи
Користење различни методи и инструменти за испитување на подготвеноста за вклучување на учениците во соодветното ниво на образование	Проценка на подготвеноста на учениците за вклучување и напредување во образовниот систем: проценка на јазичните, математичките и создајните способности кај учениците во прва година Примена на невербален тест за интелигенција – Домино тест	Септември Октомври	Стручни соработници Наставници;	- Разговор; - Инструменти за проценка на подготвеноста на учениците за вклучување во соодветното ниво на образование (Иницијална проценка); - Опсервација - Домино тест

Опсервација на учениците од прва година и идентификација на ученици со ПОП	Идентификација на различните образовни потреби на учениците и обезбедување на соодветна поддршка	Септемвриоктомври	Стручни соработници Наставници	- Протокол за откривање на ученици со ПОП; - Евиденции од остварени консултации со наставник, ученик, родител; - Белешки од опсервација; - Иницијална проценка
Подготвување документи (планови, процедури, насоки, препораки) за идентификување на образовните потреби на учениците и за обезбедување соодветна поддршка.	Идентификација на различните образовни потреби на учениците и обезбедување на соодветна поддршка.	Во текот на учебната година	Стручни соработници Наставници Директор	- Евиденции од остварени консултации со наставник, родител, ученик; - Стратегии за работа со ученици со потешкотии; - Насоки за начин на работа според стилот на учење.
Вршење проценка на когнитивните потенцијали на учениците.	Применување на техники и стратегии за проценка и поттикнување на когнитивниот развој на учениците	Септемвриоктомври	Стручни соработници	- Тестови за проценка; - Стручно мислење за ученикот
Користење на различни методи и инструменти за идентификување и проценување на специфичните потреби за поддршка во учењето на учениците .	Идентификација на различните образовни потреби на учениците и обезбедување на соодветна поддршка.	Септемвриоктомври, По потреба	Стручни соработници наставници	- Инструменти за собирање на податоци од наставник, родител, ученик; - Стручно мислење за ученикот.
Организирање и реализирање различни видови индивидуална и групна работа со учениците за прашања поврзани со учењето, успехот, комуникацијата и социјализацијата.	Градење кај учениците високи лични стандарди за успех и позитивен став кон учењето.	Во текот на учебната година	Стручни соработници Наставници	- Евиденции од разговори и советодавно - консултативна работа со ученици, наставници и родители; - Проценка на ученици; - Набљудување; - Препораки за ученици, - Стратегии за наставници и родители.

Прибирање податоци за причините за неуспех, слаб успех кај учениците (испитувања, интервјуа, разговори).	Идентификација на потенцијалните фактори за неуспех и давање на препораки за нивно надминување.	Во текот на учебната година	Стручни соработници Наставници	- Евиденции од разговори и советодавно – консултативна работа со родители, наставници и ученици; - Набљудување; - Проценки на ученици.
Реализирање на индивидуални и групни советодавни средби со учениците што се соочуваат со неуспех во учењето	Избор во соодветни пристапи во советувањето на учениците базирани врз идентификување на нивните слаби страни, развивање на нивните потенцијали и следење на ефектите од советувањето.	Во текот на учебната година	Стручни соработници Наставници, родители	- Евиденции од советодавно – консултативна работа со учениците; - Извештаи до МОН-Педагошка служба
Информирање на родителите, наставниците и учениците за посебните образовни потреби и давање соодветни препораки	Идентификација на потенцијалните фактори за неуспех и давање на препораки за нивно надминување	Во текот на учебната година	Стручни соработници Наставници	- Евиденции од разговори со родители, наставници и ученици;
Вршење на проценка на психосоцијалните причини за неуспех во учењето.	Примена на соодветни техники за советување.	По потреба	Стручни соработници наставници, родители	- Евиденции од советодавно- консултативните разговори.
Реализирање на работилници и индивидуални консултации за учење и сл.	Примена на соодветни техники за советување. Помош на учениците да станат свесни за процесот на сопственото учење и да ги развиваат вештините за сопственото учење.	Во текот на учебната година	Стручни соработници Наставници	- Планирања за работилници; -Евиденции од советодавно- консултативната работа со ученикот

Планирање и давање непосредна поддршка во учењето на учениците.	Користење на различни пристапи во помагањето на учениците во учењето усогласени со нивните потреби	Во текот на учебната година	Стручни соработници Наставници	- План за индивидуална работа со ученици; - Евиденции од работењето со учениците индивидуално и во група.
Соработка со колегите од инклузивниот тим во училиштето.	Избирање на соодветни приоди за инклузија	Во текот на учебната година	Инклузивен тим	- Записници од работата на инклузивниот тим; - Извештај за работата на инклузивниот тим
Реализирање на работилници кои се релевантни за подобрување на учењето на учениците (на пр. мотивација за учење, критичко мислење, креативно мислење, решавање проблеми и сл.)	Користење на различни принципи на работа во работилница.	Во текот на учебната година	Стручни соработници Наставници	- Планирања за работилници; - Слика и/или крајни продукти од реализирани работилници; - Евиденција на присутни ученици
1.2 .СЛЕДЕЊЕ И ПОДДРШКА НА РАЗВОЈОТ НА УЧЕНИЦИТЕ				
Пружење поддршка на учениците секогаш кога им е потребна (учениците се информирани за можностите за консултација).	Комуницирање со учениците на начин кој обезбедува поддршка и доверба	Во текот на учебната година	Наставници Стручни соработници	- Усно информирање - Писмени документи
Интервенирање при несоодветно однесување (агресија и самоагресија, непочитување на правилата на однесување во училиште)	Приспособување на пристапот во индивидуалната и групната работа со учениците на ситуацијата и видот на проблемот	Во текот на учебната година	Директор, Наставници, Стручни соработници	- Дневник за работа; - Записници; - Евиденција од консултативно советодана работа со ученици и родители

Помош на учениците во справување со кризни ситуации (болест, смрт, развод, семејно насилство и сл.	Идентификување и соодветно реагирање на кризни ситуации на учениците.	Во текот на учебната година	Родители; стручни соработници; наставници	- Евиденции од работењето со учениците
Реализирање работилници и други активности со ученици на различни теми (развивање хуманост, солидарност, справување со дискриминација, запознавање со правата на децата, вклучително и правата на лицата со пореченост и сл.).	Комуникација со учениците засновано врз почит и внимание, промовирање на позитивните ставови и однесувања кои се очекуваат од учениците	Во текот на учебната година	Стручни соработници Наставници	- Планирања за работилници - Слики и/или крајни продукти од реализирани работилници; - Евиденција на присутни ученици

Реализирање работилници и други активности со ученици за превенција на различни теми поврзани со физичкото и менталното здравје (на пр., зависност, здрава исхрана, справување со стрес, комуникација, грижа за себе си, емпатија, ненасилна комуникација, справување со насилство, асоцијално однесување, справување со дискриминација и сл.). Планирање, организирање и реализирање на работилници од различни теми (<i>личен раст и развој</i>-препознавање на емоции, свест за себе и др.; <i>психосоцијални вештини</i>-разрешување на конфликти, комуникациски вештини и др.	Превенирање и справување со несоодветно однесување на учениците. Превенција од болести на зависност, учење што значи себе грижа, работа на самопочит и самодоверба и поддршка во целокупниот личен развој на учениците.	Во текот на учебната година	Стручни соработници наставници, родители	- Планирања за работилници - Слики и/или крајни продукти од реализирани работилници; - Евиденција на присутни ученици
---	---	------------------------------------	---	---

1.3. ПРОФЕСИОНАЛНА И КАРИЕРНА ОРИЕНТАЦИЈА НА УЧЕНИЦИТЕ

Индивидуално и групно советување на учениците и родителите за правилен избор на понатамошно образование или професија Примена на тестови за професионални интереси, реализирање на работилници од темата <i>подготовка за осамостојување</i>-интервју, пишување CV и сл.	Избирање и користење соодветни методи и инструменти за професионална ориентација и советување за кариерно насочување на учениците; Примена на мерни инструменти што се користат при професионалната ориентација.	Во текот на учебната година	Стручни соработници,наставници, Тим за кариерно советување	- Евиденции од индивидуални и групни разговори и советувања со ученици и родители - Планирања за работилници - Слики и/или крајни продукти од реализирани работилници; - Евиденција на присутни ученици
Информирање на учениците за можностите и перспективите на професиите и мрежата на високообразовни институции, како и можностите за вработување	Професионално и кариерно советување на учениците базирано врз утврдените интереси, способности и општествени можности	Во текот на учебната година	Стручни соработници Агенција за вработување Универзитети во Р. Македонија	- Евиденции од реализирани разговори

2. РАБОТА СО НАСТАВНИЦИ

2.1 ПОДДРШКА НА НАСТАВНИЦИТЕ ЗА ПЛАНИРАЊЕ И РЕАЛИЗИРАЊЕ НА ВОСПИТНО – ОБРАЗОВНИОТ ПРОЦЕС И САМОЕВАЛУАЦИЈА				
Активности	Цели	Време	Соработници	Индикатори/ докази/форми/методи
Организирање и реализирање активности (предавања, работилници, индивидуални консултации) со наставниците за планирање на наставата . Давање на насоки за неопходните модификации и адаптации на наставата со некои од учениците.	Давање на стручна поддршка во планирањата на наставата.	Август; Септември	Стручни соработници и Наставници	- Евиденции од индивидуални и групни консултации; - Предавања/обуки
Правење увид во квалитетот на планирањата за наставата и консултации со наставниците за подобрување на истите.	Давање на стручна поддршка во планирањата на наставата.	Септември; октомври; На крајот на секое тромесечие	Стручни соработници и Наставници	- Евиденции од индивидуални консултации;

Следење на наставата и работата со ученици за различните аспекти кои се набљудувани, давање повратна информација (писмена или усна) на наставниците.	Примена на стратешки , концепциски и програмски документи и стандарди за подсистемот на образованието	Ноември; април	Директор, Стручни соработници и Наставници	- Евиденции од посета на часови и дадени препораки; - Протокол за следење на час; - Повратна информација (писмена или усна) на наставниците; Планирања за час и нивни корекции;
Помагање на наставниците да ги земат во предвид индивидуалните карактеристики и потреби на учениците со социо-емоционални потешкотии при планирање и реализирање на наставата.	Поттикнување кај наставниците високи /реални очекувања за развојот и постигањата на учениците	Септември Октомври; по потреба во текот на учебната година	Наставници ; Стручни соработници и	- Евиденции од индивидуални консултации.
Давање стручна помош на наставниците при избор / изработка на инструменти, техники и методи за оценување за учениците .	Давање на насоки на наставниците како резултатите од оценувањето да ги користат во подобрување на процесот на наставата и учењето.	Во текот на учебната година	Стручни соработници и Наставници	- Евиденции од индивидуални консултации Насоки за наставниците

Набљудување на однесувањето на учениците од паралелката во која има вклучено ученик со ИОП за време на настава и одмор и давање на повратна информација на наставникот за подобрување на социо – емоционалната клима во училницата.	Давање на стручна помош за обезбедување на позитивна клима во училницата	Во текот на учебната година	Стручни соработници и, наставници.	- Евиденции од советодавно – консултативна работа; - Белешки од опсервација.
Реализирање на работилници и индивидуални консултации за обезбедување активно учество на учениците во наставата (на пр., поставување прашања, истражувања, почитување на интересите на учениците и сл.).	Дава стручна помош во подготовката и реализацијата на интерактивната настава.	Во текот на учебната година	Стручни соработници и, наставници.	- Планирања за работилници - Слика и/или крајни продукти од реализирани работилници; Евиденција на присутни ученици и наставници
2.1 ПОДДРШКА НА НАСТАВНИЦИТЕ ЗА РАБОТА СО УЧЕНИЦИ				
Консултации со наставниците како да ги идентификуваат надарените ученици.	Откривање на надарени ученици	Во текот на учебната година	Стручни соработници и Наставници , Директор	- Советодавно-консултативна работа

Поддршка на наставникот за работа со ученици во зависност од видот и специфичните потешкотии на конкретен ученик.	Промовирање на почитување на разликите и демократските вредности на секој ученик. Залагање за почитување на личноста на секој ученик и идентификување и развивање на неговите силни страни.	Во текот на учебната година	Стручни соработници и Наставници	Евиденции од реализирани консултации со наставници.
Давање поддршка на наставникот во идентификување и конкретизирање на целите и задачите кои треба да се постават кај некои од учениците со социо-емоционални потешкотии.	Залагање за почитување на личноста на секој ученик и идентификување и развивање на неговите силни страни.	Во текот на учебната година	Стручни соработници и Наставници	Индивидуални консултации за пристапот кон некои од учениците
Запознавање на наставниците со карактеристиките на новозапишаните ученици со социо-емоционални тешкотии .	Давање на поддршка на наставниците за индивидуализација во задолжителната, додатната и дополнителната настава, слободните ученички активности и натпревари.	Во текот на учебната година	Стручни соработници и Наставници	- Евиденции од реализирани консултации со наставници, Насоки за стилови на учење
Запознавање на наставниците со различните начини на кои учат учениците со социо-емоционални тешкотии				

Советување на наставниците за комуникација со одделна група ученици .	Стручна поддршка на наставниците за воспоставување добра комуникација меѓу учениците и наставниците и на учениците меѓусебно.	Во текот на учебната година	Стручни соработници Наставници	- Евиденции од индивидуални консултации со наставници; - Евиденции од индивидуални/групни консултации со ученици; Протоколи за следење на час и препораки.
Следење на комуникацијата во училницата и давање повратна информација на наставникот.				
Помагање на наставникот да ги согледа причините за несоодветно однесување и предлагање на стратегии за надминување и заедно со наставникот следење на ефектите од превземените мерки.	Давање помош на наставникот во спроведувањето и разрешавањето на проблеми со однесувањето на учениците	Во текот на учебната година	Стручни соработници Наставници	- Евиденции од индивидуални консултации со наставници; - Евиденции од советување на учениците; Програма за девијантно однесување (превенција од насилство)

3. РАБОТА СО РОДИТЕЛИ

3.1 ИНДИВИДУАЛНИ И ГРУПНИ СОВЕТУВАЊА И КОНСУЛТАЦИИ СО РОДИТЕЛИТЕ

Активности	Цели	Реализација	Соработници	Индикатори/ докази/форми/методи
Помагање на родителите да препознаат како кризната ситуација во семејството е поврзана со учењето и развојот на учениците и нивно советување како да реагираат во одредени ситуации	Идентификување на потенцијалните кризни ситуации во семејствата што го засегаат развојот и учењето на учениците и давање соодветна поддршка на семејството.	Во текот на учебната година	Стручни соработници Наставници	- Советодавни разговори со родители
Споделување на информациите за учењето и однесувањето на ученикот со социо-емоционални потешкотии . Организирање и спроведување групни и индивидуални советувања со родители чии деца се соочуваат со неуспех во учењето, нередовно посетување на наставата и несоодветно однесување.	Приспособување на комуникацијата во зависност од ситуацијата и личноста на родителот. Примена на разни методи за индивидуални и групни советувања на родителите.	Учебна година	Стручни соработници Наставници, родители	- Советодавни разговори со родители; - Групни советувања со родители, групирани според проблемите на учениците; - Извештаи до МОН-педагошка служба

Информирање на родителите на децата со посебни образовни потреби за нивните права, обврски и бенефиции кои може да ги добијат и упатување до релевантни институции за помош.	Помагање на родителите на децата со ПОП да ја разберат состојбата на нивните деца и да им ја даваат потребната помош и поддршка.	Во текот на учебната година	Стручни соработници, родители	- Информации за соодветни институции; Индивидуални средби со родители;
Реализирање индивидуални консултации со родителите за поддршка на децата со посебни образовни потреби.	Помагање на родителите на децата со ПОП да ја разберат состојбата на нивните деца и да им ја даваат потребната помош и поддршка.	Во текот на учебната година	Стручни соработници Наставници, родители	- Индивидуални разговори; - Упатување на родители до соодветни институции и сервиси; - Информирање на родителите; Стратегии за работа со одделни видови ПОП.

3.2 ЕДУКАЦИЈА НА РОДИТЕЛИТЕ

Превземање со родителите превентивни мерки за спречување на негативното влијание на средината врз младите и за надминување на изразени тешкотии и слично.	Превентивно делување и едуцирање на родителите на потенцијално негативните влијанија а средината врз младите.	Во текот на учебната година	Стручни соработници Наставници, родители	- Предавања и информирање на родителите
---	---	-----------------------------	--	---

3.3. ВКЛУЧУВАЊЕ НА РОДИТЕЛИТЕ ВО ЖИВОТОТ И РАБОТАТА НА УЧИЛИШТЕТО

Планирање и овозможување вклучување на родителите во одделни сегменти од воспитно - образовниот процес.	Промовирање доверба и разбирање за градење на партнерства со семејствата, како и мотивирање на родителите да се вклучат во активностите на училиштето;	Во текот на учебната година	Директор Стручни соработници Наставници	- Евиденции од средби
---	--	-----------------------------	---	-----------------------

4.1 СОРАБОТКА СО ЛОКАЛНАТА ЗАЕДНИЦА				
Цели	Активности	Реализа-ција	Соработ-ници	Индикатори/ докази/форми/методи
Планирање, реализирање и следење на активностите меѓу училиштето и заедницата со кои се подобруваат постигањата на учениците (посети, реализација на наставни и воннаставни активности).	Промовирање соработка со локалната заедница;	Во текот на учебната година	Директор Стручни соработници Наставници, Локална заедница	- Годишна програма - Посети; - Реализација на наставни и воннаставни активности; - Веб страна; - Информација; - Извештај
Информирање на заедницата за потребите и постигањата на учениците со ПОП во училиштето.				
Вклучување во организацијата и реализацијата на превентивни, хуманитарни и културни активности на локалната заедница.	Промовирање соработка со локалната заедница;	Во текот на учебната година	Директор Стручни соработници Наставници	- Воннаставни активности - Хуманитарни акции - Годишна програма (акциски планови, приредби; - Манифестации; - Програма за соработка со локална средина, - Користење на социјални мрежи

4.2 СОРАБОТКА СО СТРУЧНИ ИНСТИТУЦИИ И ОРГАНИЗАЦИИ				
Консултирање институции при работата со ученици со ПОП, наставници, родители и земање предвид на нивните препораки. (МОН, БРО, ЦСО, Центар за социјална работа, Црвен Крст, Завод за ментално здравје, и др.)	Развивање и користење соодветни начини за соработка со стручните институции	Во текот на учебната година	Директор Стручни соработници	Евиденции од: разговори, барања, упатување, препораки, наоди и мислења и сл.
Планирање и остварување соработка со училиштата од реонот и пошироко .	Промовирање на професионалност, доверба и почит во градењето партнерства со стручните институции.	Во текот на учебната година	Директор, стручни соработници и наставници од нашето и од другите училишта	- Евиденции од остварени консултации со стручни лица од другите училишта од регионот;
Запознавање и упатување на учениците, наставниците и родителите во соодветни институциите за решавање на одреден проблем.	Идентификување релевантни институции за соработка во одделни подрачја	По потреба	Директор Стручни соработници Наставници	Евиденции за дадени препораки за соодветни институции.
Соработка со здруженија на граѓани кои реализираат програми за деца и млади.	Идентификување и предлагање подрачја за заедничка соработка со здруженија во заедницата.	По потреба	Директор Стручни соработници	- Остварени соработки

6.1 АНАЛИЗА И ПРОЦЕНКА НА ВОСПИТНО - ОБРАЗОВНАТА РАБОТА				
Активности	Цели	Реализација	Соработници	Индикатори/ докази/форми/методи
Изготвување инструменти (протоколи, евидентни листи, обрасци) за прибирање на податоци.	Придонес во воспоставување систем за редовни анализи на одделни воспитно-образовни прашања во училиштето	Во текот на учебната година	Директор Стручни соработници Наставници	- Евидентни листи за идентификација; - Обрасци; - Прегледи; - Анализи
Споделување/презентирање на добиените информации од проценката и анализата со/на вработените, родителите, заедницата, стручните органи и тела, надлежните институции.	На соодветен начин интерпретирање и известување за резултатите од анализата Залагање резултатите од анализите да се користат за унапредување на воспитно-образовниот процес	Во текот на учебната година	Директор Стручни соработници Наставници Родители	- - Споредбени анализи во однос на бројноста во различни учебни години; - Состаноци; - Известувања; - Презентации.
Подготвување анализа и извештаи за состојбите во различни области од воспитно-образовната работа: - Пишување извештаи, анализи, прегледи и други стручни материјали.	Поврзување, обработување и анализирање различни податоци за воспитно-образовната работа и извлекување на заклучоци од анализите.	Во текот на учебната година	Директор Стручни соработници Наставници	- Полугодишен извештај; - Годишен извештај; - Извештаи за успехот, поведението, редовноста, опфатот и напредувањето на учениците

Мерење на индивидуалните можности и способности на учениците за испитување на поврзаноста со учењето и однесувањето на учениците	Залагање резултатите од анализите да се користат за унапредување на воспитно-образовниот процес	Во текот на учебната година		- Стручно мислење
6.2 ИСТРАЖУВАЊЕ НА ВОСПИТНО - ОБРАЗОВНАТА РАБОТА				
Спроведување истражувања на прашања актуелни за училиштето.	Залагање унапредувањето на воспитно образовната практика да се базира врз истражувања и факти	Во текот на учебната година	Директор Стручни соработници Наставници Родители	- Нацрт планови за истражувања - Методи, техники и инструменти соодветни за проблемот кој што се истражува
Статистичка обработка и анализа на податоците.	Применување на методи за квантитативна и квалитативна анализа на податоците.	Во текот на учебната година	Директор Стручни соработници Наставници	- Интервјуа; - Анкетирања; - Тестирања на знаења; - Дефектолошки тестови; - Систематски набљудувања; - Анализа на податоци, Интерпретации на резултати.

Идентификување и предлагање акциски истражувања за подобрување на учењето и менталното здравје на учениците.	Подобрување на учењето и менталното здравје на учениците.	Во текот на учебната година	Директор Стручни соработници Наставници Родители	- Извештаи за спроведени истражувања; - Презентации; - Препораки за работа.
--	---	-----------------------------	---	---

7. УЧИЛИШНА СТРУКТУРА, ОРГАНИЗАЦИЈА И КЛИМА

7.1 УЧИЛИШНА СТРУКТУРА И ОРГАНИЗАЦИЈА (ПЛАНИРАЊЕ, СЛЕДЕЊЕ НА ВИСПИТНО – ОБРАЗОВНАТА РАБОТА, ПЕДАГОШКА ЕВИДЕНЦИЈА И ДОКУМЕНТАЦИЈА, ЕВАЛУАЦИЈА)				
Активности	Цели	Реализација	Соработници	Индикатори/ докази/форми/методи
Подготвувањето на годишната програма за работа на училиштето. - Подготвување на годишна програма за работа на стручен соработник - психолог	Познавање на документите со кои е регулирана работата на училиштето	Август	Директор Стручни соработници Наставници	- Годишна програма на училиштето;; - Годишна програма со оперативен план на активности на стручен соработник – психолог.
Организирање на работата во училиштето (распоред, календар, распределба на учениците, планирање и програмирање и слично).	Промовирање систематичност и одговорност во работењето на училиштето	Август септември	Директор Стручни соработници Наставници	- Распределба на учениците по паралелки; - Календар за работа; - Табела на распоред на часови на наставниот кадар
Соработка со стручните органи и тела во училиштето.	Промовирање иновации во воспитно-образовната работа согласно	Во текот на учебната	Директор Стручни соработници	- Совет на паралелка и наставнички совет; - Стручни активи; - Инклузивен тим

Градење инклузивна клима и култура за прифаќање на учениците со ПОП	принципите на наставата за учење на 21-от век	година	Наставници Родители	- Разговори со ученици
Водење на евиденција за работа со ученици и родители	Познавање на документите со кои е регулирана работата во училиштето	Во текот на учебната година	Стручни соработници Наставници	- Записници; - Евидентни листови
Следење на начинот на водење на педагошката евиденција и документација и предлагање мерки за подобрување.	Познавање на документите со кои е регулирана работата во училиштето	Во текот на учебната година	Директор Стручни соработници Наставници	- Евиденција на советодавни разговори; - Дневник за работа на паралелка ; - Записници; - Планирања на наставните содржини, - Насоки и упатства за подобрување; - Следење на наставните и воннаставните активности; - Протоколи и/или инструменти за следење.
Следење на наставните часови и анализа на сознанија	Следење на воспитно – образовниот процес и предлагање на мерки за унапредување Промовирање иновации во воспитно-образовната работа согласно принципите на наставата за учење на 21-от век	Ноември, април	Директор Стручни соработници Наставници	- Протоколи и/или инструменти за следење. - Насоки и упатства за подобрување; Подготовка за час

7.2 УЧИЛИШНА КЛИМА, БЕЗБЕДНА СРЕДИНА И ДЕМОКРАТСКО УЧЕСТВО				
Развивање програми кои се однесуваат на социјалната и образовната инклузија	Придонес за инклузивната клима во училиштето	Во текот на учебната година	Директор Стручни соработници Наставници Родители	- Програма за ученици со ПОП; - Програма за инклузија на ученици со ПОП;
Идентификување и превенирање во случаите на дискриминација и нерамноправност во училиштето и преземање соодветна акција.	Создавање клима за прифаќање и недискриминација	Во текот на учебната година	Директор Стручни соработници Наставници Родители	- Советодавна работа; - Системски мерки; - Превентива;
Сензибилизирање на наставниците и учениците за родова еднаквост.	Лоцирање на можностите за појава од дискриминација врз сите основи	Во текот на учебната година	Директор Стручни соработници Наставници Родители	- Евиденција од советодавна работа; - Предавања; Работилници
Превземање превентивни активности за отстранување на можните закани по безбедноста на учениците (предлагање системски мерки, превенирање, советување и сл.).	Идентификување на можните закани по безбедноста кои се специфични за училиштето и за конкретната популација во училиштето	Во текот на учебната година	Директор Стручни соработници Наставници Родители	- Советодавна работа; - Превентива - Системски мерки;
Планирање и организирање активности за демократско учество на учениците во животот на училиштето.	Развивање на чувство за припадност, заемно почитување и придонес кон училишната заедница.	Во текот на учебната година	Директор Стручни соработници Наставници	- Дискусии. Воннаставни активности

Соработка со ученички организации и клубови	Промовирање и познавање на механизми за демократско учество на учениците во животот на училиштето, како и за формирање на ученичка заедница базирана на демократски основи.	Во текот на учебната година	Стручни соработници Наставници	- Записници од состаноци
Учествување во организирање хуманитарни акции за помош на ученици од социјално ранливи категории.	Придонес за инклузивната клима во училиштето Развивање на чувство за припадност, заемно почитување и придонес кон училишната заедница.	Во текот на учебната година	Директор Стручни соработници Наставници Родители	- Организацијата на црвен крст; - Хуманитарни акции;

3.2. Програма за работа на училишниот социолог

Програмата за работа на училишниот социолог е изработена во согласност со Законот за средно образование, Правилникот за основните професионални компетенции по подрачја на стручниот соработник во основните и средните училишта, Стандардите за специфичните и професионалните компетенции на социологот како стручен соработник, Развојниот план и Годишната програма на училиштето и стремежот да изградиме училиште по мерка на ученикот, училиште на мислење, расудување, отвореност и соработка.

Стручните соработници и наставниците во училиштето, во текот на својата работа имаат обврска да придонесуваат за целосно остварување на функцијата, целите и задачите што се утврдени со наставните планови и програми. Во таа насока, според карактерот и сложеноста, задачите на социологот во глобална смисла може да се систематизираат во следните подрачја:

- оперативно програмирање, следење и унапредување на воспитно - образовната работа;
- советодавно - инструктивна соработка со наставниците, учениците и нивните родители;
- анализирање и проучување на актуелните проблеми во наставата и воннаставните форми на работа со учениците – испитување на ставови, интереси и идеи;
- индивидуална и колективна работа со учениците.

1. Воспитно - образовен процес

- Учество во планирањето и организирањето на воспитно - образовната дејност;
- Учество во планирање и програмирање на Годишната програма на училиштето;
- Учество во планирање и организирање на акции од хуманитарен карактер;
- Учество во програмата за заштита и унапредување на здравјето на учениците;
- Учество во активности за соработка на училиштето со локалната заедница;
- Следење на формите, методите, планирањата на редовната, додатната, дополнителната и изборната настава;
- Следење на формите, методите, планирањата на воннаставните и слободните ученички активности;
- Следење и почитување на законската регулатива во средното образование;
- Следење на активностите на ученичката заедница;
- Следење на реализацијата на Годишната програма за работа на училиштето;
- Следење, вреднување и унапредување на сопствената работа.

2. Работа со ученици

- Идентификува ученици од социјално ранливи категории и им обезбедува поддршка во учењето;
- Идентификува и проценува ученици со социо-патолошко однесување во училиштето и им обезбедува соодветна поддршка;
- Следење и водење на воннаставни слободни ученички активности;
- Следи, идентификува и работи со ученици кои имаат проблеми со приспособувањето, асоцијалноста и планирањето на слободното време;
- Подготвува и реализира програми за помош на ученици со асоцијално и девијантно однесување;
- Следење и поддршка на развојот на учениците.

3. Работа со наставници

- Им помага на наставниците при планирањето да водат грижа за социјалните и културните карактеристики на средината и семејствата на учениците;
- Им помага на наставниците при планирањето и организирањето на наставните и воннаставните активности во општествените организации, локалната заедница...
- Реализира работилници или им дава индивидуална помош на наставниците за различни начини на прибирање податоци за социјалната ситуација на ученикот (услови за живеење, учење, можности за напредување);
- Со наставниците изработува програми за воннаставни активности;

- Учествува во организација на воннаставни активности;
- Изработува инструменти за следење и вреднување на работата во наставните и воннаставните активности, општествените организации, училишната заедница, родителите
- Упатување на наставниците во подобрување на комуникациските вештини за работа со ученици.

4. Работа со родители

- Ја испитува и проценува семејната средина на детето;
- Им помага на родителите во идентификувањето, следењето и надминувањето на социо-патолошки појави кај нивните деца;
- Промовира здрав стил на живеење во семејството;
- Ги следи и евидентира состојбите во семејствата на учениците што се ризични (неповолни) за нивниот развој;
- Ги советува родителите за можните начини на решавање на социо-патолошките појави;
- Презема превентивни мерки заедно со родителите за спречување на негативното влијание на заедницата врз младите и за надминување на изразените тешкотии;
- Вклучување на родителите во животот и работата на училиштето;
- Соработува со Советот на родители заради поголема вклученост на родителите во животот и работата на училиштето;
- Планира и овозможува вклучување на родители во одделни сегменти од воспитно - образовниот процес (здравствена заштита, почитување и прифаќање на различностите, професионална ориентација, јавна и културна дејност, претприемништво...);
- Промовира доверба и разбирање за градење партнерства со семејствата;
- Ги мотивира родителите да се вклучат во активностите на училиштето;
- Развива ефективна соработка со семејствата.

5. Работа со заедницата

- Соработува со релевантни институции за спречување на девијантните појави во училиштето;
- Соработува со локалната заедница за организирано користење на слободното време;
- Ги открива функционалните односи и конфликти на училиштето со заедницата;
- Учествува во планирањето, реализирањето и следењето на активности меѓу училиштето и заедницата со кои се подобруваат постигнувањата на учениците (посети, реализација на наставни и воннаставни активности);
- Ја презентира и промовира работата на училиштето;
- Ја информира заедницата за потребите и постигнувањата на училиштето;

- Се вклучува во организацијата и реализацијата на превентивни, хуманитарни и културни активности на локалната заедница;
- Соработува со локалната заедница при справување со кризни ситуации што го засегаат училиштето и локалната заедница (непогоди, епидемии, насилство, криминални појави и слично);
- Учествува во планирањето, реализирањето и следењето активности кои промовираат интеркултурно образование;
- Консултира институции при работата со одредена група ученици, наставници, родители и за сопствената работа и ги зема предвид нивните препораки;
- Планира и остварува соработка со училиштата од регионот и пошироко;
- Развива проекти за развој на инклузивната практика во училиштето, во соработка со здруженија на граѓани и владини институции;
- Ги запознава и упатува учениците, наставниците и родителите во соодветни институции за решавање одреден проблем;
- Соработува со здруженија на граѓани кои реализираат програми за деца и млади.

6. Професионален развој и професионална соработка

- Внесува иновации во сопствената работа и врши проценка на нивната ефективност;
- Го планира, води евиденција и поседува докази (личен план, сертификати, посетени и реализирани обуки, белешки од саморефлексија и слично) за сопствениот професионален развој;
- Учествува во различни форми на стручно усовршување во и надвор од училиштето;
- Следи стручна литература и информации од значење за образованието и воспитувањето;
- Учествува во различни активности на професионалните здруженија, социјалните мрежи и форуми со цел да ја подобри својата работа
- Се однесува во согласност со етичкиот кодекс на професијата;
- Учествува во работата на тимот за професионален развој во училиштето;
- Учествува во реализацијата на делови од програмата за наставниците на кои им е потребна поддршка;
- Информира и врши дисеминација на стекнати знаења и вештини од посетувани обуки;
- Им помага на стручните активи во подготовката и реализацијата на одделни содржини од нивната работа;
- Споделува стручни материјали со колегите;
- Ги упатува наставниците да користат различни ресурси за осовременување на наставниот процес;
- Соработува со професионалци и експерти заради подигнување на професионалните знаења за наставниците;
- Подготвува инструменти, прибира податоци, ги анализира потребите за професионален развој на наставниците;

- Предлага теми за обука во училиштето;
- Им помага на наставниците да ги идентификуваат своите потреби и да изготват личен план за професионален развој;
- Споделува искуства и користи совети за подобрување на својата работа;
- Реализира разни форми на интерно стручно усовршување со наставниците (предавања, работилници и сл.) за содржини специфични за нивната потесна стручна област;
- Ги познава основните професионални компетенции за наставници;
- Формите и содржините на професионалниот развој ги поврзува со потребните компетенции на наставниците;
- Води документација за професионалниот развој на наставниците.

7. Аналитичко - истражувачка работа

- Запознаен е со методологијата на социолошките истражувања во образованието;
- Идентификува прашања релевантни за училиштето и ги истражува;
- Ги користи резултатите од социолошките истражувања во сопствената практика;
- Идентификува проблеми за чие решавање се потребни податоци добиени со истражување;
- Ги споделува/презентира сознанијата добиени со истражувањата пред различни корисници (вработените, родителите, заедницата, стручните органи и тела, надлежните институции);
- Дава предлози и сугестии за подобрување на практиката врз основа на сознанијата од истражувањата;
- Изработува нацрти и планови за истражувања;
- Избира методи и избира/изработува инструменти соодветни за проблемот којшто се истражува;
- Спроведува интервјуа, анкетирања, тестирања на знаењата, систематски набљудувања;
- Прави статистичка обработка, анализа на податоците и интерпретација на резултатите;
- Пишува извештај од спроведено истражување;
- Учествува во изготвувањето инструменти (протоколи, евидентни листи, обрасци) за прибирање податоци;
- Ги споделува/презентира добиените информации од проценката и анализата со/на вработените, родителите, заедницата, стручните органи и тела, надлежните институции;
- Индивидуално или во соработка со колеги, прави анализа и извештаи за состојбите во различни области од воспитно - образовната работа.
- Прави прегледи, анализи (споредбени, трендови) и извештаи за успехот, поведението, редовноста, опфатот и напредувањето на учениците, социјалната состојба и потребите на учениците и сл.;
- Пишува јасни извештаи, анализи, прегледи и други стручни материјали во кои соодветно ги интегрира и синтетизира добиените сознанија.

- Идентификува проблеми за чие решавање се потребни податоци добиени со истражување;
- Ги споделува/презентира сознанијата добиени со истражувањата пред различни корисници (вработените, родителите, заедницата, стручните органи и тела, надлежните институции);
- Дава предлози и сугестии за подобрување на практиката врз основа на сознанијата од истражувањата;
- Изработува нацрти и планови за истражувања;
- Избира методи и избира/изработува инструменти соодветни за проблемот којшто се истражува;
- Спроведува интервјуа, анкетирања, тестирања на знаењата, систематски набљудувања;
- Прави статистичка обработка, анализа на податоците и интерпретација на резултатите;
- Пишува извештај од спроведено истражување;
- Врши истражувања за положбата на поединецот во колективот, врши акциски истражувања, ги истражува причините за нарушените комуникациски односи ученик– ученик, ученик – наставник, наставник – родител, ги истражува причините за насилно однесување, за негативно влијание на мас - медиумите и сл.

3.3. Програма за работа на училишен педагог

Програмата за работа на училишниот педагог за текот на учебната година е изработена врз основа на *Закон за средно образование, Законот за наставниците и стручните соработници во основните и средните училишта*, како и според *Основни професионални компетенции за одделни стручни соработници, Правилник за основните професионални компетенции на стручните соработници по подрачја во основните и средните училишта и Прирачникот за следење на работата и планирање на професионалниот развој на наставниците и стручните соработници*.

Во соработка со директорот, помошник-директорот, наставниците и останатите стручни соработници, педагогот на училиштето учествува во организирање на целокупната воспитно - образовна работа на училиштето.

1. РАБОТНИ ЗАДАЧИ:

- Следење на успехот, редовноста и поведението на учениците од I, II, III, и IV година;
- Следење на разни облици на непримерно однесување кај учениците;
- Преземање превентивни мерки за дисциплина, хигиена и социјализација меѓу учениците;

- Подготвување и организирање на разни предавања за учениците на теми од нивен интерес;
- Организација и учество при запишување на ученици од I до IV година;
- Учество на семинари, обуки и други форми на работа;
- Организација и учество во културно – уметнички програми и други манифестации што ги спроведува училиштето.

2. РАБОТНИ ЗАДАЧИ ПО ПРОГРАМСКИ ПОДРАЧЈА

Работа со ученици: поддршка на учениците во учењето, следење и поддршка на развојот на учениците, работа со ученици со посебни образовни потреби

Работа со наставници: поддршка на наставниците за планирање и реализирање на воспитно - образовниот процес и самоевалвација, поддршка на наставниците за работа со учениците;

Работа со родители: индивидуални и групни советувања и консултации со родителите,

Соработка со заедницата: соработка со локалната заедница;

Професионален развој и професионална соработка: поддршка на професионалниот развој и соработка во училиштето;

Аналитичко - истражувачка работа: истражување на воспитно - образовната работа;

Училишна структура, организација и клима: планирање, следење и унапредување на воспитно - образовната работа, начинот на водење на педагошката евиденција и документација, работа со ученичката заедница и др.

ТАБЕЛА ЗА АКТИВНОСТИ НА УЧИЛИШНИОТ ПЕДАГОГ ВО УЧЕБНАТА 2026/2027 ГОДИНА

1. РАБОТА СО УЧЕНИЦИ			
Активности	Време на реализација	Соработници	Цели
Соработка со колегите во работата со учениците со посебни образовни потреби	во текот на целата година	Тим за инклузија	Избирање на соодветни приоди за инклузија.
Организирање и реализирање на различни видови индивидуална и групна работа со учениците за прашања поврзани со учењето, успехот, комуникацијата и социјализацијата	во текот на целата година	психолог, социолог, раководители на паралелка и наставници	Градење кај учениците високи лични стандарди за успех и позитивен став кон учењето.
Индивидуално или групно поучување на учениците како да учат	По потреба	Наставници и родители	Давање на поддршка на учениците за развивање на вештини за самостојно учење.
Следење и водење евиденција на учениците кои полагаат поправни испити, испити на година и испити за побрзо напредување	Јуни-август	Директор, раководители на паралелка, наставници, секретар	Давање на поддршка на учениците за развивање на вештини за самостојно учење.
Следење на учениците кои преминуваат од еден вид во друг вид на образование и водење евиденција.	во текот на целата година	Директор, раководители на паралелка, наставници, секретар	Стручна помош и информирање на учениците.
Интервенирање при несоодветно однесување на учениците (нередовност, непочитување на правилата на однесување и др.)	во текот на целата година	Директор, наставници, психолог, социолог	Приспособување на пристапот во индивидуалната и групната работа со учениците на ситуацијата и видот на проблемот

Учество во презентација на училиштето пред деветтоодделенците	Мај	Директор, наставници, психолог, социолог, основни училишта	Привлекување на деветтоодделенците при упис на ученици во прва година
Едукативни работилници	Во текот на целата учебна година	психолог, социолог	Едукација на учениците за актуелни теми
2. РАБОТА СО НАСТАВНИЦИ			
Активности	Време на реализација	Соработници	Цели
Организирање и реализирање на активности со наставниците за планирање на наставата	во текот на целата година	Наставници, психолог, социолог	Давање на стручна поддршка во изготвување на годишен глобален план,, тематските планови, дневните подготовки, критериуми за оценување и сл
Разговор со раководители на паралелка за водење на педагошка документација и евиденција	во текот на целата година	Раководители на паралелка	Насоки на раководителите на паралелка за правилно водење на педагошката документација
Следење и активности со наставници – почетници за стручни прашања од наставата.	во текот на целата година	Наставници, психолог, социолог	Давање на стручна поддршка во изготвување на годишен глобален план,, тематските планови, дневните подготовки, критериуми за оценување и сл..
Соработка во реализација на родителски средби	септември	директор, раководители на паралелка	Обезбедување стручна поддршка за активностите што треба да ги реализира раководителот на паралелка.
Прибирање на податоци од активите за изготвување на програмата за работа на училиштето за идната учебна година	јуни	наставници, психолог, социолог и библиотекар	Обезбедување на годишни извештаи и годишни програми за изготвување на училишни документи.
Следење на наставата и за различните аспекти кои се набљудувани давање повратна информација (писмена или усна) на наставниците.	во текот на целата година	Директор, наставници, психолог, социолог	Примена на стратешки , концепциски и програмски документи и стандарди за подсистемот на образованието.

Водење на професионално досие за секој наставник.	во текот на целата година	Директор, наставници и стручна служба	Давање на стручна поддршка и насоки на наставниците во начинот на водење на професионалното досие.
Советување на наставниците за комуникација со одделна група ученици.	во текот на целата година	наставници, психолог, социолог	Стручна поддршка на наставниците за воспоставување добра комуникација меѓу учениците и на учениците меѓусебно
Помагање на наставникот да ги согледа причините за несоодветно однесување и предлагање на стратегии за надминување и заедно со наставникот следење на ефектите од превземените мерки..	во текот на целата година	наставници, психолог, социолог	Давање помош на наставникот во спроведувањето и разрешавањето на проблеми со однесувањето на учениците.
Работилници/десиминации	по потреба	психолог, социолог,	Давање на стручна поддршка и насоки на наставниците
3. РАБОТА СО РОДИТЕЛИ			
Активности	Време на реализација	Соработници	Цели
Разговори - индивидуални или групни со родители на ученици кои покажале слаб успех или нередовност	во текот на целата година	Наставници, социолог, психолог	Идентификување на потенцијалните кризни ситуации во семејствата што го засегаат развојот и учењето на учениците и давање соодветна поддршка на семејството.
Организирање и соработка со Совет на родители заради поголема вклученост на родителите во животот и работата во училиштето.	во текот на целата година	социолог, психолог	Промовирање доверба и воспоставување на соработка со родителите, како и вклучување на родителите во активностите на училиштето.
Едукативни работилници	по потреба	психолог, социолог,	Вклучување на родителите во животот на училиштето

4. СОРАБОТКА СО ЗАЕДНИЦАТА			
Активности	Време на реализација	Соработници	Цели
Изработка на разни прегледи и статистички извештаи по барање на локалната заедница и други институции и организации (МОН, БРО, ЦСОО, Здравствен дом, МВР, ЈУ МЦСП и други институции)	во текот на целата година	Директор, наставници, психолог, социолог	промовирање соработка со локалната заедница.
Поддршка и учество на активности организирани од локалната заедница	во текот на целата година	Директор, наставници, психолог, социолог	промовирање соработка со локалната заедница.
Планирање и остварување соработка со училиштата од реонот и пошироко.	во текот на целата година	Директори, стручни соработници, наставници од нашето и од други училишта	Промовирање на професионалност, доверба и почит во градењето партнерства со стручните институции
Запознавање и упатување на учениците, наставниците и родителите во соодветни институциите за решавање на одреден проблем	По потреба	Директор, наставници, психолог, социолог	Идентификување релевантни институции за соработка во одделни подрачја
5. ПРОФЕСИОНАЛЕН РАЗВОЈ И ПРОФЕСИОНАЛНА СОРАБОТКА			
Активности	Време на реализација	Соработници	Цели
Планирање, евидентирање на сопствениот професионален развој.	во текот на целата година	Директор, стручна служба, наставници, МОН, БРО, ЦРСО и граѓански организации	Користење на стекнатите знаења преку стручно усовршување (формално, неформално и информално) за унапредување на сопствената практика.
Учество во тим за професионален развој на наставниците и стручните соработници во училиштето	во текот на целата година	тим за професионален развој	Придонесување за професионалниот развој на воспитнообразовниот кадар во училиштето
Соработка со педагозите и психолозите во основните училишта	во текот на второто полугодие	Директори, стручни соработници од нашето и од други училишта	Споделување искуства и информации за ученици и воспитно-образовна работа.

Водење на документација за професионалниот развој на наставниците.	во текот на учебната година	Директор , наставници и стручни соработници	Планирање на професионалниот развој врз основа на предаден личен план за професионален развој на наставниците и стручните соработници.
Активности околу одбележувањето на значајни датуми	во текот на целата година	Директор , наставници и стручни соработници	Организирање на активности за Патрон празник, спортски денови, светски денови и др.
6. АНАЛИТИЧКО- ИСТРАЖУВАЧКА РАБОТА			
Активности	Време на реализација	Соработници	Цели
Водење на дневник за оперативен месечен план и дневник на индивидуални разговори со ученици, родители, наставници и странки	во текот на целата година	педагог	Познавање на документите со кои е регулирана работата во училиштето.
Изготвување на разни анализи, табеларни прегледи, статистички и други извештаи потребни за училиштето.	во текот на целата година	психолог, социолог, наставници	Поврзување, обработување и анализирање различни податоци за воспитнообразовната работа и извлекување на заклучоци од анализите
Изработка на разни прегледи и статистички извештаи по барање на други училишта, институции и организации.	во текот на целата година	Директор, психолог, социолог, секретар	Обработување и анализирање различни податоци за воспитнообразовната работа
Увид на е- дневник во дневниците за работа	во текот на целата година	Директор и раководители на паралелка	Ажурирање на податоците за тековната работа на паралелките.
Увид во дневници, главни книги и свидетелства за крајот на учебната година	јуни	Директор, психолог, социолог и библиотекар	Следење на точноста на податоците во педагошката документација

7. УЧИЛИШНА СТРУКТУРА, ОРГАНИЗАЦИЈА И КЛИМА			
Активности	Време на реализација	Соработници	Цели
Учество во изготвување на Полугодишен и Годишен извештај за работа на училиштето од претходната година	Декември-јануари Јуни-август	директор, социолог	Познавање на документите со кои е регулирана работата во училиштето.
-Учество во изготвување на Годишна програма на училиштето -Изработка на сопствена годишна програма за работа	Јуни-август	-директор, библиотекар, психолог, социолог, стручен актив -носител	Познавање на документите со кои е регулирана работата во училиштето.
Работа со стручни органи	во текот на целата година	Наставнички совет, совет на паралелка, совет на родители, ученичка заедница, училишен одбор, тим за безбедност на училиштето, инклузивен тим на училиштето	Согледување на успехот, редовноста, поведението на учениците и подобрување на безбедноста во училиштето
Учество во Училишни комисиии за разни активности.	во текот на целата година	Директор, наставници	Комисија за проверка на педагошка документација, Комисија за упис на ученици Комисија за изработка на училишни документи
Следење на наставните часови	Октомври-ноемвр и Април-мај	Директор, стручна служба, наставници	Следење на воспитно – образовниот процес и предлагање на мерки за унапредување

**Програмата на училишниот педагог може да претрпи промени, односно покрај горенаведените активности може да се реализираат некои други содржини и активности кои ќе произлезат во текот на учебната година.*

3.4. Програма за работа на училиштен библиотекар

Современата настава, покрај другото, треба да укажува и упатува на книгата како на постојан и незаменлив извор на научни и стручни знаења, а на библиотеката како најпостојан и незаменлив информативен центар во кој може да се дојде до изворите на знаења.

Поради тоа, училишната библиотека преку книжниот фонд и расположливиот простор преку целата учебна година со разновидни активности ќе се стреми да се вклопи во воспитно – образовниот процес во училиштето. Училишната библиотека преку фондот на книги со кој располага, ќе настојува да ги ангажира и заинтересира учениците за користење на истиот. За развивање на воспитната улога и хуманизирање на младата личност, училишната библиотека ќе настојува да даде свој придонес со разни активности, како на пример со разговори, изложби и посета на истите на ниво на општина, соодветни публикации и др.

Исто така, училишната библиотека преку различни форми на соработка со учениците и наставниците, ќе настојува да придонесе за поуспешно совладување на наставната содржина по сите предмети. Во таа насока потребно е изведувачите на наставата да се запознаат со книжниот фонд на училишната библиотека со што ќе можат да придонесат за проширување на знаењето на учениците по определени наставни содржини кои се обработуваат во редовната настава и слободните ученички активности. Исто така, наставниците можат да го користат книжниот фонд во училишната библиотека за свое перманентно стручно усовршување, а во согласност со можностите и истражувањето на најновите трендови од областа на наставно – образовниот процес.

Воедно и оваа учебна година училишната библиотека ќе земе учество во Гранд – проекти преку кои може да оствари зголемување на својот книжен фонд, ќе настојува да го збогати својот фонд на книги, како со нови наслови, така и бројчано преку донации од јавни и државни институции, стопански фирми и поединци. Паралелно со овие активности, а во рамките на материјалните можности на училиштето, во библиотеката ќе се одвиваат и:

- водењето на педагошката евиденција и документација. Уредно водената документација ќе помогне за правење компаративна анализа на резултатите добиени од претходните испитувања и анализирања, како и за проучувања кои бараат развојност и континуитет во административно – техничките работи, кои се неопходни за нормално работење на библиотеката, а се предвидени со Законот за библиотекарска работа на Република Северна Македонија.

ОСНОВИ НА ПРОГРАМАТА ЗА РАБОТА НА БИБЛИОТЕКАТА

Во текот на учебната година библиотекарот ќе настојува библиотеката со целокупната своја работа успешно да ја следи реформата во образованието, да ја проширува и збогатува содржината на својата работа, со што би можела во потполност да ги исполнува задачите што ѝ се поставени. Поради настанатите промени, со реформите во образованието, во текот и на оваа учебна година ќе се набават сите потребни нови наслови, кои се неопходни за нормално и успешно изведување на наставата. И оваа учебна година библиотекарот е вклучен директно во проектот на МОН – бесплатни учебници со тоа што ги прима и дели учебниците на учениците.

За остварување на оваа задача библиотекарот е вклучен во примање, следење на дистрибуција на учебниците, водење евиденција, делење на учебници на класните раководители, предметните наставници и учениците, инвентирање во инвентарната книга, потпечатување и ставање штембил, собирање на крајот на учебната

година како вратени учебници, како и складирање и чување наистите, и комплетирање на комплети за следната учебна година.

Воедно, во врска со активностите околу проектот бесплатни учебници пополнува официјални формулари за нарачка на учебници и формулари за вратени учебници во тековната година по електронски и писменпат, како и давање извештај за потребите на МОН. Во структурниот состав на Основите на програмата за работа на училишниот библиотекар опфатени се покарактеристични задачи научилишната библиотека и содржините и активностите како елементи за избор и програмирање групирани во двепрограмски подрачјаи тоа:

- Воспитно -образовна работа со учениците;
- Соработка со директорот, наставниците, стручните работници и родителите.

Основни задачи на училишниот библиотекар

1. Инвентирање, сигнирање, потпечатување, сместување и друга техничка обработка;
2. Средување на книжниот фонд;
3. Следење на издавачката дејност и планирање и обнова на книжниот фонд и периодични публикации;
4. Средување и замена на оштетени и невратени книги;
5. Зачленување во библиотеката на сите вработени и сите ученици во училиштето;
6. Упис на нови членови, водење евиденција на читателите и позајмени книги;
7. Издавање на книги на читатели;
8. Прибирање на барањета на стручните активи за набавка на нови книги, списанија и весници;
9. Набавка и заведување на нови книги;
10. Работа на популаризација на книгата;
11. Да се создаваат навики кај учениците за самостојна работа и самостојно користење на разните извори на знаења,

односно користење на книгата;

12. Спроведување на акција – Подарувам книга на моето училиште;

13. Учество во работата на наставничкиот совет на училиштето;

14. Соработка со активот по македонски јазик и литература и другите стручни активи;

15. Соработка со класните раководители заради известување за читање и благовремено враќање на книгите;

16. На наставниот кадар да му овозможи следење на современа педагошко – методиска литература и најновите достигнувања во одделни наставни предмети;

17. Учество во работата на стручни семинари;

18. Одбележување на месецот на книгата со учество на наградни конкурси;

19. Одбележување на Патрониот празник на училиштето;

20. Помош во организирање на разни училишни свечености;

21. Уредување на библиотечниот простор;

22. Обработка на податоци за извештаи и изработка на програма за работа на библиотеката;

23. Активно учество во проекти со кои е опфатено училиштето;

24. Пополнувањена официјални формулари за бесплатни учебници по електронски и писмен пат;

25. Примањеи поделба на бесплатни учебници;

26. Потпечатување на истите;

27. Инвентирање на учебниците;

28. Делење на учебници на учениците, класниот раководител и професорите;

29. Собирање на учебници кои се враќаат;

30. Складирање и чување на истите;

31. Комплетирање на учебниците по класови за новата учебна година;

32. Отварање на реверс за прием и враќање на учебници;
33. Водење евиденција по класови;
34. Водење целокупна евиденција за бесплатни учебници на ниво на училиште;
35. Давање извештај за изгубени и оштетени учебници;
36. Давање извештај за состојбата на бесплатните учебници до МОН и др. институции;
37. Следење и постапување по распоредот за дистрибуција на бесплатни учебници до нашето училиште;
37. Учество во комисији за редово работење на училиштето.

Програмски подрачја, содржини и активности

Воспитно – образовна работа со ученици

1. Развивање на култура за читање, творечки потенцијали, критички и самокритички однос на учениците;
2. Оспособување на учениците за самостојно, брзо и ефикасно наоѓање на потребните информации при барањето на одредена литература во училиштето;
3. Запознавање на учениците со книжниот фонд и начинот на негово користење;
4. Формирање навики кај учениците за внимателно ракување, чување и заштита на библиотечниот материјал којшто го користат;
5. Изградување и развивање на критички став за вреднување на делата;
6. Претставување на нови и интересни книги.

Соработка со директорот, наставниците, стручните соработници и родителите

1. Планирање и соработка со директорот, наставниците и стручните соработници за ангажирање на библиотеката;

2. Соработка со директорот, наставниците и стручните соработници во реализација на соодветни истражувачки програми и проекти во училиштето.

Прилог 4. Програми за работа на стручни органи и тела во училиштето

4.1. Програма на Училишен одбор

Училишниот одбор ќе одржува редовно седници според потребите и динамиката на работа во училиштето. На своите седници, Училишниот одбор планира да работи на:

- Носење на нормативно - општи акти, неопходни за нормално функционирање на училиштето;
- Усогласување на Статутот на училиштето со законските прописи;
 - Предлог за усвојување на Извештајот за годишната работа на училиштето до Советот на општината;
- Предлог за усвојување на Годишната програма на училиштето до Советот на општината
- Предлага Финансиски план на училиштето до Советот на општината;
 - Усвојување на Извештај за извршен попис на средства и нивни извори со состојба на 31.12.2027 год.;
- Дава предлог на Завршна сметка за 2027 година до Советот на општината;
 - Усвојување на Годишен план за набавки;
- Интензивирање на комуникацијата со општествената и локалната заедница;
 - Следење на квалитетот на наставата и резултатите на учениците, како и поддршка за професионалниот развој на наставниците;
- Организирање на обука за членови на училиштен одбор;
 - Одлучува по приговори и жалби на ученици, родители, односно старатели на ученици и вработени во училиштето (доколку вакви приговори и жалби има)

- Разгледува и други прашања утврдени со Статутот на училиштето.

Приоритети во работата на Училиштниот одбор се:

УО со својата работа придонесува за професионално работење на училиштето во функција на создавање на услови за изведување на современа и квалитетна настава во училиштето, која ќе им овозможи на учениците да се здобијат со трајни и применливи знаења и вештини.

4.2 Програма на совет на родители

За поуспешно остварување на воспитно-образовната дејност на училиштето, наставниот кадар, класните раководители, психологот и директорот остваруваат постојана соработка и редовни контакти со родителите. Соработката може да биде индивидуална и преку одржување состаноци (средби) со родителите на паралелка, година или на ниво на училиштето. За редовно информирање на родителите за постигнатиот успех, редовноста, поведението и други прашања значајни за воспитно-образовниот процес, ќе се извршат следните активности (средби):

Септември

- Запознавање со условите за изведување на воспитно-образовната работа и кодекс за однесување на учениците;
- Запознавање со законските одредби за оценувањето на ученичките знаења, поведението и примената на педагошките мерки.

Ноември

- Запознавање со постигнатиот успех во учењето, редовноста и поведението во првото тримесечје;

- Договор за порационално искористување на слободното време на учениците.

Декември - Јануари

- Информирање на родителите за постигнатите резултати во прво полугодие во писмена форма (евидентни листови).

Април

- Запознавање со успехот и поведението во третото тримесечје;
- Запознавање со условите за изведување на ученичките екскурзии во РС Македонија.

Јуни

Запознавање со успехот, редовноста и поведението на крајот од наставната година.

Септември

- Избирање на членови на Советот на родители од I година;
- Запознавање со Кодексот за однесување на учениците.

Ноември

- Разгледување на успехот, редовноста и дисциплината во првото тримесечје;
- Реализација на дополнителната и додатната настава и слободните ученички активности.

Декември - Јануари

- Утврдување и анализа на полугодишниот успех, поведение и мерки за постигнување на подобри резултати;
- Изрекување на педагошки мерки (пофалби и опомени).

Април

- Разгледување на успехот, редовноста и дисциплината во третото тримесечје;
- Тековни прашања (екскурзии, ученички натпревари, општествено - корисна работа и др.).

Јуни

- Утврдување на годишниот успех и поведение;
- Педагошки мерки (награди и пофалби).

Покрај планираните активности, по потреба ќе се одржат седници на Советите на одделни паралелки или на Советот на години во зависност од актуелните тековни прашања и проблеми, како што се: изразен незадоволителен успех, недисциплина и нередовност на одделни ученици и паралелки, изрекување на педагошки мерки и слично. За поуспешно остварување на воспитно - образовната дејност на училиштето, наставниот кадар, класните раководители, стручната служба и директорот остваруваат постојана соработка и редовни контакти со родителите. Соработката може да биде индивидуална и преку одржување состаноци (средби) со родителите во паралелка, година или на ниво на училиштето.

4.3. Програма за работа на Наставнички совет

АВГУСТ – СЕПТЕМВРИ

- Планирање на наставата за учебната 2026/27 година;
- Опременост на училиштето со наставни средства (дополнување и обновување);
- Резултати од поправните и вонредните испити во августовската испитна сесија;
- Разгледување на жалби, молби и приговори од страна на учениците;
- Екипирање на наставен кадар за реализација на воспитно – образовниот процес;
- Формирање на паралелки, распределба на работни обврски, часови, класни раководства;
- Распределба на должности на наставници, формирање на комисии и одговорни наставници на Наставничкиот совет на годината;
- Формирање на Училишна матурска комисија и предметни матурски комисии;
- Разгледување на Извештајот за работа за учебната 2025/2026 година;
- Мислење по предлог - Годишна програма за работа на училиштето во учебната 2026/2027 година;

- Изготвување на планови и програми за воннаставни активности;
- Насоки за изведување на проектните активности;
- Насоки за реализација на државната и училишната матура и завршниот испит за стручното образование;
- Предлог – одлука за именување на претседател на УМК и членови за државна матура;
- Предлог – одлука за именување на секретар на УМК;
- Предлог – одлука за именување на претседател, секретар и членови за тригодишно траење;
- Предлог – одлука за организирање на еднодневна ескурзија за редовните ученици (без ниту еден оправдан и неоправдан изостанок од претходната учебна година);
- Тековни работи.

ОКТОМВРИ

- Подготовки за изведување на повеќедневна научно - стручна ескурзија;
- Резултати од вонредната испитна сесија;
- Давање упатства во врска со изведувањето на дополнителната настава, слободните активности и проектни активности;
- Тековни работи.

НОЕМВРИ

- Извештај за реализација на ескурзии;
- Успехот и поведението на учениците на крајот од првото тримесечје од учебната 2025/2026 година, решавање на случаи упатени на испитна година и усвојување на заклучоци и мерки за подобрување на успехот и поведението до крајот на полугодието;
- Тековни работи (дефинирање на наслови за проектна задача).

ДЕКЕМВРИ

- Резултати од вонредната испитна сесија;
- Насоки за спроведување на завршен испит во јануарскиот испитен рок;
- Давање упатства за изведување активности за време на полугодишниот распуст;
- Подготовка за прослава на Новогодишните празници;
- Тековни работи.

ЈАНУАРИ

- Информации во врска сопосетените часови од страна на директорот и стручната служба;
- Утврдување на успехот и поведението на учениците на крајот од првото полугодие;
- Резултати од изведените завршни испитина учениците од стручното образование;
- Стручно усовршување на наставниците;
- Тековни работи.

ФЕВРУАРИ

- Извештај за успехот и поведението во текот на првото полугодие за учебната 2025/2026 година со заклучоци и мерки за подобрување до крајот на годината;
- Подготовки и активности за одбележување на Патрониот празник;
- Тековни работи.

МАРТ

- Конкурс за упис на ученици во прва година и утврдување на дополнителни критериуми;
- Подготовки за завршен испит и матура;
- Разгледување на успехот, редовноста и дисциплината во третото тримесечје за завршните години;
- Организација и подготовки за Денот на екологијата;
- Тековни работи.

АПРИЛ

- Анализа на успехот и поведението на учениците и мерки за подобрување на истите,
- Резултати од вонредната испитна сесија и проектните задачи од државна и училишна матура;
- Подготовки за прославување на Патрон - празникот на училиштето;
- Тековни работи.

МАЈ

- Анализа на успехот и поведението на учениците од завршните години;
- Усвојување на распоредот за работа во месеците јуни, јули и август 2027 година;

- Формирање на училишна комисија и други комисии за упис на ученици во прва година во учебната 2026/2027 година;
- Избор на ученик на генерацијата;
- Формирање на испитен одбор и испитни комисии за спроведување на поправни и завршни испити за завршните години;
- Информација во врска со пофалени и наградени ученици;
- Тековни работи.

ЈУНИ - ЈУЛИ

- Разгледување и усвојување на успехот и поведението на крајот на учебната 2026/2027;
- Донесување на одлука за пофалби и награди на учениците;
- Организирање на матурски и завршен испит;
- Организирање на продолжителна настава и изведување на вонредни и редовни поправни испити;
- Упис на ученици во прва година;
- Разгледување и усвојување на извештаите од стручните активи на крајот од наставната година;
- Тековни работи.

АВГУСТ

- Организирање и изведување на редовните и вонредните испити и сумирање на резултати;
- Изведување на матурски и завршен испит и резултати од истите;
- Завршни подготовки за успешен почеток на следната учебна година.

4.4. Програми на стручни активи

4.4.1 Програма за работа на Активот по македонски јазик и литература

Реден број	Активности	Носители	Време на реализација
1. ПЛАНИРАЊЕ НА НАСТАВАТА			
1.	Формулирање на приоритетни задачи на Активот за учебната 2026/2027 година	Актив по македонски јазик и литература	септември
2.	Изработка и усвојување на наставните програми и планови	Актив по македонски јазик и литература	септември
3.	Планирање и учество на културни манифестации Поделба на одговорности и задолженија на Активот	Актив по македонски јазик и литература	септември
4.	Одбележување на месецот на книгата со посета на Саем на книга во Белград	Актив по македонски јазик и литература	октомври
5.	Посета на театарска претстава со учениците од нашето училиште (октомври/ ноември)	Актив по македонски јазик и литература	октомври
6.	Меѓународна соработка со училишта од соседните држави	Актив по македонски јазик и литература	октомври
7.	Работилница за методи за анализа на книжевни дела	Актив по македонски јазик и литература	октомври
8.	Работа со талентирани ученици	Актив по македонски јазик и литература	ноември
9.	Дебати на однапред определни теми за учество на работилница во Македонскиот парламент.	Актив по македонски јазик и литература	ноември
10.	Насоки за успешна изработка на проектните задачи на	Актив по македонски јазик и	ноември

	учениците	литература	
11.	Едукативни работилници за мотивирање и поттикнување на ученици за постигнување подобри резултати	Актив по македонски јазик и литература	ноември
12.	Консултации и договор за проектни задачи	Актив по македонски јазик и литература	декември
13.	Организација за реализирање на Дванаесеттата ораторска вечер	Актив по македонски јазик и литература	декември
15.	Усвојување на насловите за теми на изработка на проектни задачи	Актив по македонски јазик и литература	декември
16.	Анализа на постигнатите резултати на учениците во текот на првото полугодие	Актив по македонски јазик и литература	јануари
17	Информации за државниот натпревар по македонски јазик и литература	Актив по македонски јазик и литература	февруари
18	Одбележување на Светскиот ден на мајчиниот јазик	Актив по македонски јазик и литература	февруари
19	Изготвување сценарио за реализирање на културно-уметничка програма по повод Патрон - празникот на училиштето	Актив по македонски јазик и литература	февруари
20	Посета на театарска претстава во Скопје, Велес Куманово или Штип	Актив по македонски јазик и литература	март
21	Реализација на темите од ЕКО - програмата	Актив по македонски јазик и литература	март
22	Соработка со локалната заедница	Актив по македонски јазик и литература	март

23	Учество на литературни конкурси	Актив по македонски јазик и литература	март
24	Одбрана на проектните задачи	Актив по македонски јазик и литература	април
25	Посета на Саем на книга– Скопје	Актив по македонски јазик и литература	април
26	Научно истражувачка екскурзија / посета на спомен- куќа на литературен великан	Актив по македонски јазик и литература	април
27	Реализација на проекти од МИО-програмата	Актив по македонски јазик и литература	април
28	Отворени денови на училиштето	Актив по македонски јазик и литература	април
29	Културно- уметничка манифестација	Актив по македонски јазик и литература	април
30	Изготвување на тестови за Државна матура и училишна матура	Актив по македонски јазик и литература	мај
31.	Подготовка за полагање на Државна матура	Актив по македонски јазик и литература	мај
32	Учество на Државен натпревар	Актив по македонски јазик и литература	мај
33	Учество на литературни и рецитаторски натпревари	Актив по македонски јазик и литература	мај
34	Учество на МАССУМ	Актив по македонски јазик и литература	мај
35	Информации и подготовка на учениците за реализација	Актив по македонски јазик и	јуни

	на завршниот испит	литература	
36	Одредување термини за помош и консултации со ученици упатени на поправен испит и испит на година	Актив по македонски јазик и литература	јуни
37	Систематизација на постигнатите резултати од реализацијата на Годишната програма	Актив по македонски јазик и литература	јуни
38	Извештај од работата на Активот	Актив по македонски јазик и литература	јуни
2. ИНТЕРНИ И ЕКСТЕРНИ КОНСУЛТАЦИИ ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА НАСТАВАТА			
1.	Интерните консултации ќе бидат реализирани во рамките на училиштето преку колегијални посети на часови, размена на добри практики и заедничко планирање на наставните активности.	Актив по македонски јазик и литература	септември- јуни
2.	Екстерните консултации ќе се остваруваат со советници од БРО и МОН, универзитетски професори, обучувачи и други стручни лица надвор од училиштето Посета на семинари, обуки и работилници	Актив по македонски јазик и литература	септември- јуни
3.	Изготвување на план за професионален развој на Активот за примена на иновативни пристапи во наставата	Актив по македонски јазик и литература	септември
3. СТРУЧНО И ПЕДАГОШКО УСОВРШУВАЊЕ НА НАСТАВНИЦИТЕ			

1.	Стручното усовршување на Активот ќе опфаќа: продлабочување на знаењата од наставниот предмет, следење на новините во науката и примена на современи наставни содржини и технологии		септември- јуни
2.	Активот по Македонски јазик и литература педагошкото усовршување ќе го насочува кон развивање на наставните компетенции поврзани со планирањето, организирањето и реализирањето на наставата, оценувањето на учениците, инклузивно образование, комуникација и соработка со учениците, родителите и колегите.		септември- јуни
4.СЛЕДЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНИОТ ПРОЦЕС			
1.	Современи наставни методи за следење на воспитно-образовниот процес во текот на развојот на учениците.		септември- јуни
2.	Континуираното следење , анализа и преземање соодветни мерки за подобрување поквалитетен воспитно-образовен процес, поголема мотивација кај учениците и подобри образовни резултати		септември- јуни
5. ПЛАНИРАЊЕ И РЕАЛИЗИРАЊЕ НА ВООНАСТАВНИ АКТИВНОСТИ			
1.	Учество на театарска претстава за Патрон празникот и за учество на меѓународни театарски конкурси.		април
2.	Учество на литертурни конкурси		септември- јуни
3.	Учество на рецитаторски конкурси		септември- јуни

4.	Учество на ораторска вечер		декември
5.	Одбележување на месецот на книгата со посета на Саем на книга во Белград		октомври
6.	Посета на театарска претстава со учениците од нашето училиште		октомври/ ноември/ март
7.	Дебата на однапред определени теми за учество во работилница во Македонскиот парламент		март/ април
6. АФИРМИРАЊЕ НА УЧИЛИШТЕТО			
1.	Учество на меѓународни конкурси	Актив по Македонски јазик и литература	септември- јуни
2.	Учество на МАССУМ	Актив по Македонски јазик и литература	април/мај
3.	Учество на Интернационален театарски фестивал „Свети Јоаким Осоговски“	Актив по Македонски јазик и литература	септември/октомври
4.	Учество на Меѓународен театарски фестивал во Прокупје, Република Србија.	Актив по Македонски јазик и литература	октомври/ноември
5.	Учество на рецитаторски натпревар - Детски Рацинови средби во Велес	Актив по Македонски јазик и литература	ноември
6.	Учество на Државен натпревар за знаење по Македонски јазик и литература	Актив по Македонски јазик и литература	март/мај
7. ЕКО и МИО			
1.	Реализација на теми од Еко -програмата	Актив по Македонски јазик и литература	март

2.	Презентација на проекти од Еко -програмата	Актив по Македонски јазик и литература	март
3	Реализација на проекти од МИО- програма	Актив по Македонски јазик и литература	април
4	Научно-истражувачка екскурзија / посета на Спомен-куќа на литературен великан	Актив по Македонски јазик и литература	март/мај

4.4.2.Програма за работа на Активот по математика и информатика

Реден број	Активности	Носители	Време на реализација
1. ПЛАНИРАЊЕ НА НАСТАВАТА			
1.	Изработка на годишни и тематски планирања по математика за сите години	Сите наставници од активот	август / септември
2.	Усогласување на критериумот за оценување и подготовка на стандартизирани тестови за проверка за знаењата	Сите наставници од активот	септември
2. ИНТЕРНИ И ЕКСТЕРНИ КОНСУЛТАЦИИ ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА НАСТАВАТА			
1.	Одржување на редовни состаноци на активот за споделување на искуства, анализа на постигнатите резултати од прво тромесечје/полугодие и тековни проблеми во наставата	Претседател на актив, членови на актив	Во текот на целата учебна година
2.	Соработка со стручна служба за прилагодување на наставата за учениците со потешкотии во учењето (ИОП)	Наставници по математика,	Септември - јуни

	или за талентирани ученици	стручна служба	(континуирано)
3.	Екстерни консултации со Бирото за развој на образованието (БРО) и учество на меѓуучилишни средби на активи по математика	Претседатели на активи	Според календарот на БРО
3. СТРУЧНО И ПЕДАГОШКО УСОВРШУВАЊЕ НА НАСТАВНИЦИТЕ			
1.	Учество на акредитирани обуки, семинари и вебинари за дигитални алатки во наставата по математика (GeoGebra, Desmos, Quizizz)	Сите членови на активот	Во текот на годината
2.	Реализација на отворени часови и размена на добри практики	Сите членови на активот	Во текот на годината
4. СЛЕДЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНИОТ ПРОЦЕС			
1.	Анализа на постигнатиот успех и реализација на наставниот материјал на крајот на секое тромесечје и полугодие, со предлог мерки за подобрување на успехот	Членови на активот	Ноември, Јануари, Април, Јуни
2.	Следење на примената на ИКТ во наставата по математика и подготовка на дигитални наставни материјали	Сите членови на активот	Континуирано
5. ПЛАНИРАЊЕ И РЕАЛИЗИРАЊЕ НА ВОННАСТАВНИ АКТИВНОСТИ			
1.	Работа на математичка секција “Млади математичари” - изработка на логички сложувалки, математички паноа и др	Задолжен наставник - ментор	Континуирано
2.	Одбележување на Светскиот ден на математиката	Членови на активот и ученици	Март

	Пи ден 14 Март		
3.	Организирање и водење на дневник на Додатна настава за подготовка за натпревари и талентирани ученици	Предметни наставници	Октомври - Јуни
4.	Организирање и водење на Дополнителна настава за ученици кои покажуваат потешкотии во совладувањето на наставните содржини	Предметни наставници	Во текот на целата година
6. АФИРМИРАЊЕ НА УЧИЛИШТЕТО			
1.	Објавување на постигнатите резултати од натпреварите по математика на веб - страни и социјални мрежи на училиштето	Претседател на актив, ИКТ координатор	По завршување на секој натпревар
2.	Учество во активностите за “Отворен ден на училиштето” и промоција на математичките насоки пред идните средношколци	Членови на активот	Мај - Јуни
3.	Подготовка на проекти или презентации за математика кои ќе бидат претставени на паноа во училишниот хол	Членови на активот и ученици	Во текот на учебната година
7. ЕКО и МИО			
1.	Изработка на математички задачи со еколошка содржина (пресметка за рециклирање, заштеда на енергија, потрошувачка на ресурси) - ЕКО	Членови на активот	Ноември - Јуни
2.	Организирање на квизови, презентација на проекти или работилница во која учениците работат во мешани	Членови на активот	Ноември - Јуни

	етнички/културни груп -МИО		
--	----------------------------	--	--

7. НАТПРЕВАРИ			
1.	Општински натпревар	Наставник - ментор	Јануари
2.	Регионален натпревар	Натавник - ментор	Февруари
3	Државен натпревар	Наставник - ментор	Март
4	ММО	Наставник - ментор	Април

4.4.3.Програма за работа на Активот по општествено - хуманистички науки

Реден број	Активности	Носители	Временареализација
1. ПЛАНИРАЊЕ НА НАСТАВАТА			
1.1	Изработка на годишна програма за работа на стручниот актив	Членови на активот	Јуни
1.2	Подготовка на годишни и тематски планови	Членови на активот	Јуни-Август
1.3	Усогласување на наставните содржини помеѓу теоретската и практичната настава	Членови на активот	Август

2. ИНТЕРНИ И ЕКСТЕРНИ КОНСУЛТАЦИИ ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА НАСТАВАТА			
2.1	Одржување на редовни состаноци на активот за анализа на наставата и реализација на програмите	Претседател и членови на активот	Во текот на учебната година
2.2	Усогласување на критериумите за оценување по општествените предмети (практична и теоретска настава)	Претседател и членови на активот	Во текот на учебната година
2.3	Анализа на резултатите на учениците и предлагање мерки за подобрување на постигањата	Наставници по општествени науки	Во текот на учебната година
2.4	Соработка консултации со стручна служба	Наставници од општествените мауки	Во текот на учебната година
3. СТРУЧНО И ПЕДАГОШКО УСОВРШУВАЊЕ НА НАСТАВНИЦИТЕ			
3.1	Учество на обуки, семинари и вебинари организирани од Министерство за Образование, Биро за развој	Членови на активот	Во текот на учебната година
3.2	Следење на новини во општо образовните предмети	Наставници од општествените предмети	Во текот на учебната година
3.3	Размена на искуства на наставници од други активи и други струки	Членови на активот	Во текот на учебната година

4. СЛЕДЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНИОТ ПРОЦЕС			
4.1	Реализација на заемни посети на часови меѓу наставниците со цел споделување на добри наставни практики и методи за работа	Наставници од општествените струки и стручни соработници	Во текот на учебната година
4.2	Следење на реализацијата на наставните планови и анализа на успехот на учениците по тримесечја и на крајот од полугодието и учебната година.	Наставници од општествените струки	Во текот на учебната година
4.3	Следење на реализацијата на наставата	Членови на активот	Во текот на учебната година
5. ПЛАНИРАЊЕ И РЕАЛИЗИРАЊЕ НА ВООНСТАВНИ АКТИВНОСТИ			
5.1	Организирањепосета на институции во Општината, Градски музеј, Библиотека, Локална управа на Општина Крива Паланка, цел запознавање со нивната улога и функционирање	Наставници од општествените предмети и ученици	Ноември-Март
5.2	Организирањепосета на културно историски локалитети, музеи, со цел подобрување на знаењата по општествените предмети	Наставници од општествените предмети и ученици	Во текот на учебната година

5.3	Реализација на работилници, дебати и дискусии на актуелни општествени теми, човекови права, демократија, толеранција, медиумска писменост, екологија и слично	Наставници од општествените предмети и ученици	Во текот на учебната година
5.4	Организирање трибини и предавања со стручни лица од областа на психологија, социологијата, економијата и безбедноста	Наставници од општествените и ученици	Во текот на учебната година
5.5	Учество на проекти квизови и други активности поврзани со општествените предмети	Наставници од општествените предмети и ученици	Во текот на учебната година
5.6	Организирање на работилници за развивање на комуникациски, истражувачки и критички мисловни вештини преку анализа на општествени појави и случаи	Наставници од општествените предмети и ученици	Во текот на учебната година
5.7	Реализација на ученички презентации, изложби, панел дискусии и хуманитарни акции со цел поттикнување на активното граѓанство и општествената одговорност	Наставници од општествените и ученици	Во текот на учебната година
6. АФИРМИРАЊЕ НА УЧИЛИШТЕТО			
6.1	Презентација на општествени предмети и нивните предности преку отворен ден на училиштето и посета на основните училишта	Наставници од општествените предмети и ученици	Јуни

6.2	Презентации на изработени проектни задачи од страна на учениците	Наставници од општествените предмети и ученици	Во текот на учебната година
6.3	Соработка со основните училишта и институциите и можност за идни студирања и вработувања	Наставници од општествените предмети	Во текот на учебната година
7. ЕКО и МИО			
7.1	Учество во акции за чистење и уредување на училшниот двор и околината.	Наставници од општествените предмети	Во текот на учебната година
7.2	Подигање на еколошката свест кај учениците преку работилници и презентации.	Наставници од општествените предмети	Во текот на учебната година
7.3	Во рамките на МИО активноста учениците учествуваа во заедничка работа за цел да развијат меѓусебна соработка, почитување и разбирање. Преку разговор, групни активности и заедничко решавање задачи, тие имаат можност да ги изразат своите мислења, да ги слушнат ставовите на другите и да прифатат различни идеи и културни вредности. Активноста придонесува за создавање на позитивна училишна клима, поттикнување на толеранција, еднаквост и меѓусебна доверба, како и за развој на комуникациските и социјалните вештини кај учениците.	Наставници од општествените предмети	Во текот на учебната година

4.4.4 Програма за работа на активот природни науки

Реден број	Активности	Носители	Време на реализација
1. ПЛАНИРАЊЕ НА НАСТАВАТА			
1.	Изработка на годишни, глобални планови со вклучени МИО, ИКТ и ЕКО активности	членови на активот	до 15.09.2026 г.
2.	Изработка на тематски планирања со вклучени МИО, ИКТ и Еко активности	членови на активот	до 15.09.2026 г.
3.	Изработка на програма за дополнителна, додатна настава и воннаставни активности	членови на активот	до 20.09.2026 г.
2. ИНТЕРНИ И ЕКСТЕРНИ КОНСУЛТАЦИИ ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА НАСТАВАТА			
1.	Анализа и размена на искуства за реализација на наставната програма	членови на активот	во текот на целата учебна година
2.	Примена на современи интерактивни, методи и форми	членови на активот	во текот на целата учебна година
3.	Усогласување на критериумите за оценување	членови на активот	во текот на целата учебна година
4.	Соработка со соодветни активи од други средни училишта како и со институции (Природно-научен музеј, Планетариум, соодветни Институти на ПМФ)	членови на активот	во текот на целата учебна година
3. СТРУЧНО И ПЕДАГОШКО УСОВРШУВАЊЕ НА НАСТАВНИЦИТЕ			
1.	Согледување на потребите од едукација на наставниците преку предавања, обуки, вебинари и/или семинари	членови на активот	во текот на целата учебна година
2.	Согледување на потребите од дополнителна литература, збирки задачи и нагледни средства	членови на активот	во текот на целата учебна година
4. СЛЕДЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНИОТ ПРОЦЕС			
1.	Анализа на успехот и дисциплината на учениците во текот на учебната година	членови на активот	во текот на целата учебна година

2.	Реализација на додатна,дополнителна, продолжителна и консултативна настава за редовни како и за вонредни ученици	членови на активот	во текот на целата учебна година
3.	Изработка на тестови и наставни ливчиња, квизови на знаење, проекти	членови на активот	во текот на целата учебна година
5. ПЛАНИРАЊЕ И РЕАЛИЗИРАЊЕ НА ВОННАСТАВНИ АКТИВНОСТИ			
1.	Учество во Еко кампови	членови на активот	во текот на целата учебна година
2.	Посета на мини хидроцентралите во Крива Паланка	членови на активот	во текот на целата учебна година
3.	Учество на манифестации од различен карактер на општинско,регионално, државно и интернационално ниво	членови на активот	во текот на целата учебна година
4.	Посета на мегалитска опсерваторија Кокино	членови на активот	март
5.	Посета на Планетариум и Природно-научен музеј	членови на активот	април
6.	Посета на Медицински центар во Крива Паланка и Црвен Крст	членови на активот	април-мај
7.	Извидиштво	членови на активот	во текот на целата учебна година
8.	Организирање на Квиз на знаење	членови на активот	ноември-април
6. АФИРМИРАЊЕ НА УЧИЛИШТЕТО			
1.	Учество на манифестации од различен карактер на општинско, регионално, државно и интернационално ниво	членови на активот	во текот на целата учебна година
2.	Учество на општински, регионален и државен натпревар	членови на активот	во текот на целата учебна година
3.	Квиз на знаење 2027	членови на активот и ученици	ноември-април

7. ЕКО и МИО			
1.	Истражување за научници и нобеловци од природни науки од Балканот и Европа	членови на активот и ученици	во текот на целата учебна година
2.	Дебата со учениците за глобалното затоплување и ефектот на стаклена градина	членови на активот и ученици	во текот на целата учебна година
3.	Едукативни предавања/гостувања од еколошки здруженија и релевантни институции	членови на активот и ученици	во текот на целата учебна година
4.	Креирање на дигитални еко кампањи	членови на активот и ученици	во текот на целата учебна година
5.	Зелена недела со различна тема секој ден	членови на активот и ученици	март
6.	Квиз за познавање на природните науки во соработка со средни училишта од регионот	членови на активот и ученици	второ полугодие
8. Натпревари			
1.	Учество на општински, регионални и државни натпревари во организација на акредитирани здруженија од МОН	членови на активот и ученици	во текот на целата учебна година
2.	Учество на повикани ученици на меѓународни олимпијади	членови на активот и ученици	во текот на целата учебна година
3.	Учество на Месец на наука	членови на активот и ученици	ноември

4.4.5 Програма за работа на стручен актив по електротехничка струка

Реден број	Активности	Носители	Време на реализација
1. ПЛАНИРАЊЕ НА НАСТАВАТА			
1.	Изработка на годишни глобални планови	Членови на активот	До 15.09.2026 г.
2.	Изработка на тематски планирања	Членови на активот	До 15.09.2026 г.
2. ИНТЕРНИ И ЕКСТЕРНИ КОНСУЛТАЦИИ ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА НАСТАВАТА			
1.	Примена на современи наставни методи и форми	Членови на активот	Во текот на целата година
2.	Усогласување на критериумите за оценување	Членови на активот	Октомври
3.	Соработка со соодветни активи од други средни училишта или стручни училишта	Членови на активот	Во текот на целата година
3. СТРУЧНО И ПЕДАГОШКО УСОВРШУВАЊЕ НА НАСТАВНИЦИТЕ			
1.	Согледување на потребите од нагледни средства	Членови на активот	Декември
2.	Учество на семинари и состаноци организирани од центарот за стручно образование	Членови на активот	Во текот на целата година
4. СЛЕДЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНИОТ ПРОЦЕС			
1.	Анализа на успехот и дисциплината на учениците во текот на учебната година	Членови на активот	Во текот на целата година
2.	Реализација на додатна и дополнителна настава	Членови на активот	Во текот на целата година
3.	Посета на општината за запознавање на информатички системи и е-услуги	Членови на активот	Во текот на целата година

5. ПЛАНИРАЊЕ И РЕАЛИЗИРАЊЕ НА ВОННАСТАВНИ АКТИВНОСТИ			
1.	Посета на саемот за техника ТЕХНОМА	Членови на активот	Октомври
2.	Посета на Матка – изложбен центар	Членови на активот	Октомври
3.	Посетна на индустриски објекти – Крива Паланка, Индустриска зона „Бунарџик” - Скопје и други општини	Членови на активот	Октомври, Март, Април
4.	Посета на фабриките EkoLifePellet, Дема Стил, Draxlmaier, Tea Моторс, Гема Тренд, ЕВН за изведување на практична работа	Членови на активот	Во текот на целата година
5.	Учество на конференција за Развојни микропроцесорски системи организирана од Loging Electronics	Членови на активот	Април, Мај
6.	Посета на музеј Никола Тесла во Белград, Р.Србија	Членови на активот	Октомври – Мај
7.	Посета на музеј Никола Тесла во Загреб, Хрватска	Членови на активот	Октомври – Мај
8.	Учество на проекти од ЕРАЗМУС, Клучна акција 1. Мобилност на вработени во училишно образование и Клучна акција 1. Мобилност на ученици/вработени кадар во стручно образование и обука	Членови на активот	Во текот на целата година
9.	Посета на ЕВН и МЕПСО	Членови на активот	Во текот на целата година
10.	Посета на Национален политехнички музеј во Софија	Членови на активот	Во текот на целата година
11.	Посета на хидроцентрала Вучје Лесковец	Членови на активот	Октомври – Мај
12.	Посета на хидроцентрала Вруток	Членови на активот	Октомври – Мај
13.	Посета на хидроцентрала Глобочица	Членови на активот	Октомври – Мај
14.	Посета на хидроцентрала Шпиље	Членови на активот	Октомври – Мај

15.	Посета на РЕК Битола	Членови на активот	Октомври – Мај
16.	Посета на Македонски Телеком	Членови на активот	Октомври – Мај
6. АФИРМИРАЊЕ НА УЧИЛИШТЕТО			
1.	Меморандум за соработка со компанијата Login Electronics	Членови на активот	Во текот на целата година
	Меморандум за соработка со ЕТШ „Раде Кончар“-Белград	Членови на активот	Во текот на целата година
2.	Учество на натпревар - автоматика, дигитални системи и програмирање (ЗЕМСУ)	Членови на активот	Март / Април / Мај
3.	МЕНДО	Членови на електротехничка струка	Декември / Март
4.	Изработка на веб страни согласно конкурс од МОН	Членови на електротехничка струка	Мај
5.	Учество на натпреварот MOS (Microsoft Office Specialist)	Членови на електротехничка струка	Март / Мај
6.	Учество на МАССУМ	Членови на активот	Април / Мај
7. ЕКО и МИО			
1.	Организирање на собирање на електронски отпад	Членови на активот	Во текот на целата година
2.	Посета на фабрика за вода со цел подобро запознавање и разгледување на водоводната индустрија во Крива Паланка	Членови на активот	Октомври

3.	- Рециклирање на отпади - Отстранување на отпад - Обновливи извори на енергија - Одржување на чисто и уредно работно место.	Членови на активот	Во текот на целата година
4.	Соработка и размена на искуства со ОСТУ Наце Буѓони Куманово.	Членови на активот	Во текот на целата година
5.	Изработка на повеќејазична веб страна или информативен материјал за одредена тема.	Членови на активот	Во текот на целата година

4.4.6 Програма за работа на стручен актив по машинска струка

Реден број	Активности	Носители	Време на реализација
1. ПЛАНИРАЊЕ НА НАСТАВАТА			
1	Изработка на годишни глобални планови	Членови на активот	До 15.09.2026 г.
2	Изработка на тематски планирања	Членови на активот	До 15.09.2027 г.
2. ИНТЕРНИ И ЕКСТЕРНИ КОНСУЛТАЦИИ ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА НАСТАВАТА			
1.	Примена на современи наставни методи и форми	Членови на активот	Во текот на целата година
2.	Усогласување на критериумите за оценување	Членови на активот	Октомври
3.	Соработка со соодветни активи од други средни училишта или стручни училишта	Членови на активот	Во текот на целата учебна година
3. СТРУЧНО И ПЕДАГОШКО УСОВРШУВАЊЕ НА НАСТАВНИЦИТЕ			
1.	Согледување на потребите од нагледни средства	Членови на активот	Декември
2.	Учество на семинари и состаноци организирани од центарот за стручно образование	Членови на активот	Во текот на целата година
4. СЛЕДЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНИОТ ПРОЦЕС			

1.	Анализа на успехот и дисциплината на учениците во текот на учебната година	Членови на активот	Во текот на целата година
	Реализација на додатна и дополнителна настава	Членови на активот	Во текот на целата година
5. ПЛАНИРАЊЕ И РЕАЛИЗИРАЊЕ НА ВОННАСТАВНИ АКТИВНОСТИ			
1.	Посета и изведување на практична обука во фирмата -ДЕМА СТИЛ-Кр.Паланка -МЕЛТОН-Кр.Паланка -ЕКСЛУЗИВ ПРОМ-Кр.Паланка Автосервис-ТОШЕ-Крива Паланка	Членови на активот	Во текот на целата година
2.	Учествување на регионален и Државен натпревар	Членови на активот	Во текот на целата година

4.4.7 Програма за работа на стручен актив по угостителско- туристичка струка

Реден број	Активности	Носители	Време на реализација
1. ПЛАНИРАЊЕ НА НАСТАВАТА			
1.	Изработка на годишен план и програма	Наставници од структурата	Јуни
2.	Подготовка на годишни и тематски палнови	Наставници од структурата	Јуни
2. ИНТЕРНИ И ЕКСТЕРНИ КОНСУЛТАЦИИ ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА НАСТАВАТА			
1.	Одржување на редовните состаноци на активот за усогласување на критериумите за оценување на практична настава и теоретска настава	Претседател и членови на активот	Во текот на целата година
2.	Консултации и состаноци со локални угостителски објекти и хотели за организирање на феријална пракса и упр .	Наставници од структурата	Во текот на целата година

3.	Соработка со родители преку индивидуални консултации за напредокот на учениците во училиштето и за време на практичната настава .	Наставници од структурата	Во текот на целата година
3. СТРУЧНО И ПЕДАГОШКО УСОВРШУВАЊЕ НА НАСТАВНИЦИТЕ			
1.	Учество на обуки , семинари и вебинари организирани од центар за стручно образование и обука .	Наставници од структурата	Во текот на целата година
2.	Посета на обуки за следење на новите трендови во угостителството и туризмот	Наставници од структурата	Во текот на целата година
4. СЛЕДЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНИОТ ПРОЦЕС			
1.	Реализација на заемни посети на часови меѓу наставниците со цел споделување на добри наставни практики и методи за работа	Наставници од структурата, и стручни соработници	Во текот на целата година
2.	Следење на реализацијата на наставните планови, анализа на успехот на учениците на крајот од првото и второто тримесечие-полугдие	Наставници од структурата, и стручни соработници	Во текот на целата година
5. ПЛАНИРАЊЕ И РЕАЛИЗИРАЊЕ НА ВОННАСТАВНИ АКТИВНОСТИ			
1.	Организација на едукативна посета на Саем за туризам во Белград и реномирани хотелски капацитети во регионот и државата.	Наставници од структурата	Во текот на целата година
2.	Подготовка и дегустација на традиционална храна од Кривопаланечкиот крај во училишниот ресторан, кујна за потребите на патрониот празник	Наставници од структурата	Во текот на целата година
3.	Изработка на промотивни туристички тури и водич за културно – исторските знаменитости во Крива Паланка (Осоговски Манастир)	Наставници од структурата	Во текот на целата година

4.	Посета на локални винарски визби или традиционални занаетчиски погони поврзани со гастрономијата.	Наставници од струката	Во текот на целата година
5.	Предавање од вистински менаџери на хотели или успешни готвачи-шефови како гости- предавачи во училиштето.	Наставници од струката	Во текот на целата година
6.	Организирање на хуманитарен базар – продажба на пекарски и новогодишни колачиња подготвени од учениците .	Наставници од струката	Во текот на целата година
7.	Шопска софра традиционални јадења од кривопаланечки регион подготвени за дипломати од целиот свет по повод 8ми октомври .	Наставници од струката	Октомври
6. АФИРМИРАЊЕ НА УЧИЛИШТЕТО			
1.	Промоција на струката преку презентации и посети во деветтите одделенија во основните училишта	Наставници од струката	Во текот на целата година
2.	Соработка со други средни угостителски училишта во државата преку заеднички средби и размена на искуства.	Наставници од струката	Во текот на целата година
7. ЕКО и МИО			
1.	ЕКО кујна едукација на учениците за правилно селектирање на отпад од храна.	Наставници од струката	Во текот на целата година
2.	Гастрономијата како мост помеѓу културите МИО активност : подготовка на традиционални јадења од различни етнички заедници кој живеат во Македонија .	Наставници од струката	Во текот на целата година

4.4.8 Програма за работа на активот по спорт и спортски активности

Реден број	Активности	Носители	Време на реализација
1. ПЛАНИРАЊЕ НА НАСТАВАТА			
1.	Формулирање на приоритетни задачи на Активот за учебната 2026/2027 година	Актив по Спорт и спортски активности	септември
2.	Изработка и усвојување на наставните програми и планови	Актив по Спорт и спортски активности	септември
3.	Планирање и учество на спортски настани Поделба на одговорности и задолженија на Активот	Актив по Спорт и спортски активности	септември
14.	Посета на национална селекција и клубска екипа –следење на натпревари со учениците	Актив по Спорт и спортски активности	октомври-мај
15.	Учество на зонски спортски натпревари во сите спортски игри.	Актив по Спорт и спортски активности	октомври-мај
16.	Разгледување на стручни прашања и усвојување предлог мерки за унапредување на воспитно образовниот процес	Актив по Спорт и спортски активности	октомври
17.	Еднодневна есенска екскурзија до манастирот св.Јоаким Осоговски, Крива Паланка	Актив по Спорт и спортски активности	октомври
18.	Договор за изедначување на критериумите за вреднување на способностите и трудот на учениците	Актив по Спорт и спортски активности	октомври
19.	Активности и организирање на натпревари по секции и спортски турнири	Актив по Спорт и спортски активности	октомври-мај
20.	Согледување на текот на реализацијата на наставната програма	Актив по Спорт и спортски активности	ноември

21.	Анализа на редовноста и реализацијата на проектните активности.	Актив по Спорт и спортски активности	септември-јуни
22.	Анализа на активностите на учениците во редовната и дополнителната настава	Актив по Спорт и спортски активности	Септември-јуни
23.	Иплементација и спроведување на новитетите во наставата	Актив по Спорт и спортски активности	декември
15.	Усвојување на насловите за теми на изработка на проектни задачи	Актив по Спорт и спортски активности	јануари
16	Анализа на постигнатите резултати на учениците во текот на првото полугодие	Актив по Спорт и спортски активности	јануари
17	Подготовка на секциите и екипите за учество на спортски натпревари	Актив по Спорт и спортски активности	јануари
18	Зимување за сите години со 4 ноќевања во земјава(Маврово, Попова Шапка, Пониква, Смордлива Вода, Пелистер -за време на зимски распуст од 5.01.2027-18.01.2027 год.	Актив по Спорт и спортски активности	јануари
19	Анализа на успешноста на наставните часови, подобрување на организацијата на часот, користење на средства и реквизити	Актив по Спорт и спортски активности	февруари
20	Подготовка на талентираните ученици во повеќе спортски дисциплини за учество во спортски натпревари	Актив по Спорт и спортски активности	Февруари
21	Учество на спортски натпревари на патронен празник на СОУ Митко Пенџуклиски во Кратово	Актив по Спорт и спортски активности	февруари
22	Учество на зонски/ регионални државни натпревари во екипна и поединечна конкуренција	Актив по Спорт и спортски активности	март

23	Еднодневна пролетна екскурзија	Актив по Спорт и спортски активности	март
24	Разгледување на успехот по третото тромесечие	Актив по Спорт и спортски активности	април
25	Учество на спортски натпревари на патрон-празник на СОУ Наум Наумовски – Борче од Пробиштип	Актив по Спорт и спортски активности	април
26	Размена на спортски училишни екипи и збратимување со училишта и екипи од други градови	Актив по Спорт и спортски активности	април
27	Активности за подготовка на турнир, спортски ден по повод патрониот празник, спортски ден на градски стадион Крива Паланка	Актив по Спорт и спортски активности	април
28	Отворени денови на училиштето	Актив по Спорт и спортски активности	април
29	Финално тестирање на антропометриските и моторички карактеристики и способности на учениците	Актив по Спорт и спортски активности	мај
30	Анализа на настапите на училишните екипи во рамките на системот на училишен спорт и турнири	Актив по Спорт и спортски активности	мај
31.	Учество на спортски натпревари во рамки на училиштето и надвор од него	Актив по Спорт и спортски активности	мај
32	Договор и организација за учество на општински атлетски крос	Актив по Спорт и спортски активности	мај
33	Организација на Спортски ден за сите ученици	Актив по Спорт и спортски активности	мај

34	Учество на МАССУМ	Актив по Спорт и спортски активности	мај
35	Анализа на годишните резултати од наставната година	Актив по Спорт и спортски активности	јуни
36	Подготовка и поднесување на извештај за работата на активот во текот на наставната година	Актив по Спорт и спортски активности	јуни
37	Договор за учество на семинари , советувања и други форми за унапредување на наставата за периодот што следи	Актив по Спорт и спортски активности	јуни
38	Организирање на летување во траење од 7-10 дена во некој од туристичките центри во РСМ (Охрид, Струга, Дојран- од 25 јуни до 10 јули 2027 год.	Актив по Спорт и спортски активности	јуни
2. ИНТЕРНИ И ЕКСТЕРНИ КОНСУЛТАЦИИ ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА НАСТАВАТА			
1.	Интерните консултации ќе бидат реализирани во рамките на училиштето преку колегијални посети на часови, размена на добри практики и заедничко планирање на наставните активности.	Актив по Спорт и спортски активности	септември- јуни
2.	Екстерните консултации ќе се остваруваат со советници од БРО и МОН, универзитетски професори, обучувачи и други стручни лица надвор од училиштето Посета на семинари, обуки и работилници	Актив по Спорт и спортски активности	септември- јуни
3.	Изготвување на план за професионален развој на Активот за примена на иновативни пристапи во наставата	Актив по Спорт и спортски активности	Септември-јуни

3. СТРУЧНО И ПЕДАГОШКО УСОВРШУВАЊЕ НА НАСТАВНИЦИТЕ			
1.	Стручното усовршување на Активот ќе опфаќа: продлабочување на знаењата од наставниот предмет	Актив по Спорт и спортски активности	септември- јуни
2.	Активот по Спорт и спортски активности педагошкото усовршување ќе го насочува кон развивање на наставните компетенции поврзани со планирањето, организирањето и реализирањето на наставата, оценувањето на учениците, инклузивно образование, комуникација и соработка со учениците, родителите и колегите.	Актив по Спорт и спортски активности	септември- јуни
4. СЛЕДЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНИОТ ПРОЦЕС			
1.	Современи наставни методи за следење на воспитно-образовниот процес во текот на развојот на учениците.	Актив по Спорт и спортски активности	септември- јуни
2.	Континуираното следење , анализа и преземање соодветни мерки за подобрување поквалитетен воспитно- образовен процес, поголема мотивација кај учениците и подобри образовни резултати	Актив по Спорт и спортски активности	септември- јуни
5. ПЛАНИРАЊЕ И РЕАЛИЗИРАЊЕ НА ВООНАСТАВНИ АКТИВНОСТИ			
1.	Учество на меѓуопштински, зонски, регионални и државни натпревари	Актив по Спорт и спортски активности	октомври-јуни
2.	Тренинзи со училишните екипи	Актив по Спорт и спортски активности	септември- јуни
3.	Учество на гимназијада	Актив по Спорт и спортски активности	мај
4.	Учество и организација на спортски ден	Актив по Спорт и спортски активности	декември

5.	Европска недела на спорт	Актив по Спорт и спортски активности	октомври-мај
6.	Посета на натпревари на репрезентација или тим со учениците од нашето училиште	Актив по Спорт и спортски активности	октомври-мај
7.	Зимски и летен камп со учениците од нашето училиште	Актив по Спорт и спортски активности	јануари/јуни
6. АФИРМИРАЊЕ НА УЧИЛИШТЕТО			
2.	Учество на МАССУМ	Актив по Спорт и спортски активности	април/мај
3.	Учество на Регионални натпревари	Актив по Спорт и спортски активности	Октомври-април
4.	Учество на Државни натпревари	Актив по Спорт и спортски активности	октомври/мај
5.	Учество на проекти по Спорт и спортски активности со наши ученици	Актив по Спорт и спортски активности	ноември
7. ЕКО и МИО			
1.	Реализација на теми од Еко -програмата	Актив по Спорт и спортски активности	март
2.	Презентација на проекти од Еко -програмата	Актив по Спорт и спортски активности	март
3	Реализација на проекти од МИО- програма	Актив по Спорт и спортски активности	април

4	Учество на проекти од ЕРАЗМУС.	Членови на активот	Во текот на целата година
6. АФИРМИРАЊЕ НА УЧИЛИШТЕТО			
1.	Учество на натпревари и манифестации	Членови на активот	март/април/мај
2.	Учество на МАССУМ	Членови на активот	април

4.4.9 Програма за работа на активот по музичка и ликовна уметност

Реден број	Активности	Носители	Време на реализација
1. ПЛАНИРАЊЕ НА НАСТАВАТА			
1.	Формулирање на приоритетни задачи на Активот за учебната 2026/2027 година	Актив по музичка и ликовна култура и уметност	Септември
2.	Посета на изложба на уметнички творби од членови на ликовно студиа при НУЦК Крива Паланка		Септември
3.	Изработка и усвојување на наставните програми и планови		Септември
4.	Планирање и учество на културни манифестации		Септември
5.	Посета на Македонска опера и балет-Скопје		Октомври
6.	Посета на културно-уметнички друштва во Крива Паланка или Скопје		

7.	Посета на Градски музеј-Крива Паланка (изложби и други манифестации)	Актив по музичка култура и уметност	Октомври
8.	Меѓународна соработка со училишта од соседните држави		Октомври
9.	Посета на музички фестивал „Макфест“-Штип		октомври
10.	Работа со талентирани ученици		ноември
11.	Посета на ФМУ-Штип		ноември
12.	Работилница за методи за анализа на музички дела		ноември
15.	Едукативни работилници за мотивирање и поттикнување на ученици за постигнување подобри резултати		ноември
16.	Активности за Дванаесеттата ораторска вечер		декември
17.	Анализа на постигнатите резултати на учениците во текот на првото полугодие		јануари
18.	Посета на ФМУ-Скопје		февруари
19.	Изготвување сценарио за реализирање на културно- уметничка програма и учество со ликовни творби по повод Патрон - празникот на училиштето		февруари
20.	Посета на културно-уметнички друштва во Крива Паланка или Скопје		март
21.	Реализација на темите од ЕКО - програмата		март
22.	Соработка со локалната заедница		март
23.	Учество на музички манифестации		март
24.	Посета на Македонска опера и балет– Скопје		април

25.	Научно истражувачка екскурзија / посета на спомен куќа на музички великан		април
26.	Реализација на проекти од МИО -програмата	Актив по музичка и ликовна култура и уметност	април
	Учество на патрон-празник на училиштето со културно-уметничка програма		
27.	Отворени денови на училиштето		април
28.	Учество на музички натпревари		април
30.	Учество на МАССУМ		мај
31.	Учество на ликовни конкурси во организација на Црвен Крст		Септември-мај
32.	Учество на ученици на младински пролетен салон во Национална галерија- мала станица Скопје		мај
33.	Учество на различни конкурси во земјата и странство по објавени конкурси од БРО		Септември-мај
34.	Посета на изложба во музеј на современа уметност и уметничка галерија „Даут пашин амам“-Скопје		Септември-мај
35	Систематизација на постигнатите резултати од реализацијата на Годишната програма		јуни
36.	Извештај од работата на Активот	јуни	
2. ИНТЕРНИ И ЕКСТЕРНИ КОНСУЛТАЦИИ ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА НАСТАВАТА			
1.	Интерните консултации ќе бидат реализирани во рамките на училиштето преку колегијални посети на часови, размена на добри практики и заедничко планирање на наставните активности.	Актив по музичка култура и уметност	септември- јуни

2.	Екстерните консултации ќе се остваруваат со советници од БРО и МОН, универзитетски професори, обучувачи и други стручни лица надвор од училиштето.. Посета на семинари, обуки и работилници		септември- јуни
3.	Професионален развој на Активот за примена на иновативни пристапи во наставата		септември- јуни
3. СТРУЧНО И ПЕДАГОШКО УСОВРШУВАЊЕ НА НАСТАВНИЦИТЕ			
1.	Стручното усовршување на Активот ќе опфаќа: продлабочување на знаењата од наставниот предмет, следење на новините во науката и примена на современи наставни содржини и технологии.		септември- јуни
2.	Активот по Музичка и ликовна култура и уметност педагошкото усовршување ќе го насочува кон развивање на наставните компетенции поврзани со планирањето, организирањето и реализирањето на наставата, оценувањето на учениците, инклузивно образование, комуникација и соработка со учениците, родителите и колегите.	Актив по музичка култура и уметност	септември- јуни
4. СЛЕДЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНИОТ ПРОЦЕС			
1.	Современи наставни методи за следење на воспитно-образовниот процес во текот на развојот на учениците.		септември- јуни

2.	Континуираното следење , анализа и преземање соодветни мерки за подобрување поквалитетен воспитно- образовен процес, поголема мотивација кај учениците и подобри образовни резултати.	Актив по Музичка култура и уметност	септември- јуни
5. ПЛАНИРАЊЕ И РЕАЛИЗИРАЊЕ НА ВОННАСТАВНИ АКТИВНОСТИ			
2.	Учество на музички настани	Актив по Музичка култура и уметност	септември- јуни
3.	Учество на ораторска вечер		декември
4.	Посета на МОБ со учениците од нашето училиште		октомври/ ноември/ март
6. АФИРМИРАЊЕ НА УЧИЛИШТЕТО			
1.	Учество на меѓународни музички натпревари	Актив по Музичка култура и уметност	септември- јуни
2.	Учество на МАССУМ		април/мај
7. ЕКО и МИО			
1.	Реализација на теми од Еко -програмата	Актив по Музичка култура и уметност	март
2.	Презентација на проекти од Еко -програмата		март
3	Реализација на проекти од МИО- програма		април
4	Научно-истражувачка екскурзија / посета на Спомен куќа на музички великан		Март/мај

4.4.10 Програма за работа на активот по странски јазици

Реден број	Активности	Носители	Време на реализација
1. ПЛАНИРАЊЕ НА НАСТАВАТА			
1.	Изработка на годишни, глобални планови со вклучени МИО, ИКТ и ЕКО активности	членови на активот	до 15.09.2026 г.
2.	Изработка на тематски планирања со вклучени МИО, ИКТ и Еко активности	членови на активот	до 15.09.2026 г.
2. ИНТЕРНИ И ЕКСТЕРНИ КОНСУЛТАЦИИ ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА НАСТАВАТА			
1.	Анализа и размена на искуства за реализација на наставната програма	членови на активот	во текот на целата учебна година
2.	Примена на современи интерактивни, методи и форми	членови на активот	во текот на целата учебна година
3.	Усогласување на критериумите за оценување	членови на активот	во текот на целата учебна година
4.	Соработка со соодветни активи од други средни училишта како и со институции (На пр: Француски институт, Француска амбасада)	членови на активот	во текот на целата учебна година
3. СТРУЧНО И ПЕДАГОШКО УСОВРШУВАЊЕ НА НАСТАВНИЦИТЕ			
1.	Согледување на потребите од едукација на наставниците преку предавања, обуки, вебинари и/или семинари	членови на активот	во текот на целата учебна година
2.	Согледување на потребите од дополнителна литература, речници и надгледни средства	членови на активот	во текот на целата учебна година
4. СЛЕДЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНИОТ ПРОЦЕС			
1.	Согледување на потребите од едукација на наставниците преку предавања, вебинари, обуки и/или семинари	членови на активот	во текот на целата учебна година
2.	Согледување на потребите од дополнителна литература, речници и надгледни средства	членови на активот	во текот на целата учебна година

3.	SELFIE for TEACHERS - алатка за поддршка на наставниците за следење и унапредување на дигитални компетенции	членови на активот	во текот на целата учебна година
5. ПЛАНИРАЊЕ И РЕАЛИЗИРАЊЕ НА ВОННАСТАВНИ АКТИВНОСТИ			
1.	Учество во Еразмус + и/или еТвининг проекти како и проекти од културно-образовен карактер	членови на активот	во текот на целата учебна година
2.	Посета на Филолошки факултет, Француски институт, Француска амбасада, Гете институт, саем на книгата, Европска куќа, ЛУ Градски музеј, НУЦК Крива Паланка	членови на активот	во текот на целата учебна година
3.	Учество на манифестации од различен карактер на општинско, регионално, државно и интернационално ниво	членови на активот	во текот на целата учебна година
4.	Недела на франкофонијата	членови на активот	март
5.	Недела на англискиот јазик	членови на активот	април
6. АФИРМИРАЊЕ НА УЧИЛИШТЕТО			
1.	Учество на манифестации од различен карактер на општинско, регионално, државно и интернационално ниво	членови на активот	во текот на целата учебна година
2.	Регионален проект за ревитализација и унапредување на изучувањето на францускиот јазик во средните училишта. Проектот е поддржан од Француското министерството за Европа и надворешни работи на Франција, Амбасадата на Франција, Францускиот институт и нашето Министерство за образование и наука.	наставници по француски јазик	во текот на целата учебна година
3.	Соработка со Центарот за активно стареење при Црвен Крст преку интерактивни работилници за изучување на англиски и француски јазик	членови на активот и ученици	во текот на целата учебна година
7. ЕКО и МИО			
1.	Истражување за зелени професии - green jobs	членови на активот и ученици	во текот на целата учебна година

2.	Пресметка на јаглероден отпечаток	членови на активот и ученици	во текот на целата учебна година
3.	Едукативни предавања/гостувања од еколошки здруженија и релевантни институции	членови на активот и ученици	во текот на целата учебна година
4.	Креирање на дигитални еко кампањи	членови на активот и ученици	во текот на целата учебна година
5.	Зелена недела со различна тема секој ден	членови на активот и ученици	март
6.	Квиз за познавање на културата на јазиците во соработка со средни училишта од регионот и Европска куќа	членови на активот и ученици	второ полугодие

4.4.11 Програма за работа на Активот по градежно-геодетска струка

Реден број	Активности	Носители	Време на реализација
1. ПЛАНИРАЊЕ НА НАСТАВАТА			
1	Изработка на годишна програма за работа на стручниот актив	Членови на активот	Јуни
2	Подготовка на годишни и тематски планови	Членови на активот	Јуни-Август
3	Усогласување на наставните содржини помеѓу теоретската и практичната настава	Членови на активот	Август
2. ИНТЕРНИ И ЕКСТЕРНИ КОНСУЛТАЦИИ ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА НАСТАВАТА			

1	Одржување на редовни состаноци на активот за анализа на наставата и реализација на програмите	Претседател и членови на активот	Во текот на учебната година
2	Усогласување на критериумите за оценување по стручните предмети (практична и теоретска настава)	Претседатели членови на активот	Во текот на учебната година
3	Анализа на резултатите на учениците и предлагање мерки за подобрување на постигањата	Наставници од структурата	Во текот на учебната година
4	Соработка со градежни компании, геодетски бироа и институции за добивање стручни мислења и препораки	Наставници од структурата	Во текот на учебната година
3. СТРУЧНО И ПЕДАГОШКО УСОВРШУВАЊЕ НА НАСТАВНИЦИТЕ			
1	Учество на обуки, семинари и вебинари организирани од Центарот за стручно образование и обука и други релевантни институции	Членови на активот	Во текот на учебната година
2	Следење на новини во градежно-геодетската струка и нивна примена во наставниот процес	Наставници од структурата	Во текот на учебната година
3	Размена на искуства со наставници од други стручни активи и стручни училишта	Членови на активот	Во текот на учебната година
4. СЛЕДЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНИОТ ПРОЦЕС			

1	Реализација на заемни посети на часови меѓу наставниците со цел споделување на добри наставни практики и методи за работа	Наставници од струката и стручни соработници	Во текот на учебната година
2	Следење на реализацијата на наставните планови и анализа на успехот на учениците по тримесечја и на крајот од полугодието и учебната година.	Наставници од струката и стручни соработници	Во текот на учебната година
3	Следење на реализацијата на практичната настава и феријалната пракса	Членови на активот	Во текот на учебната година

5. ПЛАНИРАЊЕ И РЕАЛИЗИРАЊЕ НА ВОННАСТАВНИ АКТИВНОСТИ			
1	Организирање посета на Општина Крива Паланка, Катастар, урбанистички оддел и други локални институции поврзани со градежништвото.	Наставници од струката и ученици	Ноември-Март
2	Организирање посета на активни локални градилишта и градежни објекти со следење на тековните градежни активности.	Наставници од струката и ученици	Во текот на учебната година
3	Организирање практична работилница – работа со AutoCAD и техничко цртање.	Наставници од струката и ученици	Во текот на учебната година

4	Практична демонстрација и работа со тотална станица, нивелир и друга геодетска опрема и работилница за геодетски мерења.	Наставници од струката и ученици	Во текот на учебната година
5	Посета на производствен погон за градежни материјали (бетонска база, фабрика за бетонски елементи, тули, арматура и сл.)	Наставници од струката и ученици	Во текот на учебната година
6	Работилница за читање и интерпретација на градежни цртежи.	Наставници од струката и ученици	Во текот на учебната година
7	Изработка на макети на станбени, јавни и инфраструктурни објекти.	Наставници од струката и ученици	Во текот на учебната година
8	Организирање Ден на струката со презентација на ученички проекти, практични изработки и макети.	Наставници од струката и ученици	Април

9	Стручна екскурзија - посета на брана Кнежево и манастирот Лесново.	Наставници од струката и ученици	Во текот на учебната година
10	Стручна екскурзија - посета на брана Конско и попатни градежни локалитети.	Наставници од струката и ученици	Во текот на учебната година
11	Стручна екскурзија – посета на Матка, објекти од високоградба и Градежен факултет - Скопје	Наставници од струката и ученици	Во текот на учебната година
12	Стручна екскурзија - посета на автопатот Кичево - Охрид и попатни градежни локалитети.	Наставници од струката и ученици	Во текот на учебната година

13	Стручно предавање од гостин – градежен инженер, архитект или геодет.	Наставници од структурата и ученици	Јануари-април
14	Посета и изведување на практична обука во фирмите ДПТУ Констракшн Бен 22 ДОО и Хантерс ДООЕЛ	Наставници од структурата и ученици	Во текот на учебната година
6. АФИРМИРАЊЕ НА УЧИЛИШТЕТО			
15	Презентација на градежната струка и професии во градежништвото преку отворен ден на училиштето и посети во деветтите одделенија во основните училишта	Наставници од структурата и ученици	Јуни
16	Презентација на ученички проекти, практични изработки, макети и постигнати резултати.	Наставници од структурата и ученици	Во текот на учебната година
17	Соработка со градежни компании и геодетски бироа при промоција на структурата и можностите за вработување.	Наставници од структурата	Во текот на учебната година
7. ЕКО и МИО			
18	Учество во акции за чистење и уредување на училишниот двор и околината.	Наставници од структурата	Во текот на учебната година
19	Подигање на еколошката свест кај учениците преку работилници и презентации.	Наставници од структурата	Во текот на учебната година

4.4.12 Програма за работа на стручен Актив по економска, правна и трговска струка

Реден број	Активности	Носители	Време на реализација
1. ПЛАНИРАЊЕ НА НАСТАВАТА			
1.	Изработка и усогласување на годишни и тематски планирања по стручните предмети, како и изработка на планови за додатна и дополнителна настава.	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Август – Септември 2026
2.	Изработка на планови за подготовка на ученици за натпревари	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Август – Септември 2026
3.	Планирање на интегрирани часови помеѓу стручните предмети	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Август – Септември 2026
4.	Изработка на план за реализација на практична настава	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Август – Септември 2026
5.	Планирање на активности од областа на дигиталниот маркетинг и активности за финансиска и медиумска писменост	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Август – Септември 2026

6.	Планирање на активности поврзани со кариерно советување и претприемништво	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Август – Септември 2026
7.	Усогласување на критериуми за оценување и следење на постигањата.	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Август – Септември 2026
2. ИНТЕРНИ И ЕКСТЕРНИ КОНСУЛТАЦИИ ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА НАСТАВАТА			
1.	Анализа на наставните програми и исходите од учење	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Континуирано во текот на целата учебна година
2.	Консултации со педагог, психолог и социолог за подобрување на мотивацијата на учениците	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Континуирано во текот на целата учебна година
3.	Посета на часови и размена на добри практики	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Континуирано во текот на целата учебна година
4.	Консултации со претставници од компании од областа на маркетингот и трговијата.	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Континуирано во текот на целата учебна година
5.	Соработка со локални претпријатија за практична обука.	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Континуирано во текот на целата учебна година

6.	Консултации со претставници од банки и финансиски институции.	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Континуирано во текот на целата учебна година
7.	Соработка со ЦРСО и БРО.	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Континуирано во текот на целата учебна година
8.	Следење на современи трендови во дигиталниот маркетинг.	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Континуирано во текот на целата учебна година
3. СТРУЧНО И ПЕДАГОШКО УСОВРШУВАЊЕ НА НАСТАВНИЦИТЕ			
1.	Учество на семинари и обуки за дигитален маркетинг и вебинари за е-трговија	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Континуирано во текот на целата учебна година
2.	Учество на обуки за примена на вештачка интелигенција во наставата.	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Континуирано во текот на целата учебна година
3.	Следење на новини во областа на дигиталните медиуми и изработка на дигитални наставни содржини	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Континуирано во текот на целата учебна година

4.	Размена на искуства со наставници од сродни струки.	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Континуирано во текот на целата учебна година
5.	Примена на современи ИКТ алатки во наставата; Изработка на електронски тестови и квизови.	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Континуирано во текот на целата учебна година
6.	Учество на конференции и стручни собири: Дисеминација на стекнати знаења на состаноци на активот.	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Континуирано во текот на целата учебна година
4. СЛЕДЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНИОТ ПРОЦЕС			
1.	Анализа на успехот за прво тромесечја, полугодие, трето тромесечје и годишен успех и следење на редовноста на учениците	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Во текот на учебната 2026/2027 година
2.	Реализација на интегрирани часови. и студии на случај.	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Во текот на учебната 2026/2027 година
3.	Симулација на реални деловни ситуации.	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Во текот на учебната 2026/2027 година

4.	Изработка на онлајн продавница како ученички проект.	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Во текот на учебната 2026/2027 година
5.	Следење на развојот на претприемачките и дигиталните вештини кај учениците.	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Во текот на учебната 2026/2027 година
6.	Анализа на ученички портфолија.	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Во текот на учебната 2026/2027 година
5. ПЛАНИРАЊЕ И РЕАЛИЗИРАЊЕ НА ВОННАСТАВНИ АКТИВНОСТИ			
1.	Организација на Ден на претприемништво	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Во текот на учебната година
2.	Одбележување на Светски ден на штедењето	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Во текот на учебната година
3.	Ученички натпревар за најдобар рекламен постер	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Во текот на учебната година
4.	Натпревар за најдобра објава на социјални мрежи	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Во текот на учебната година

5.	Натпревар за најдобро рекламно видео.	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Во текот на учебната година
6.	Изработка на ученички подкаст за претприемништво.	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Во текот на учебната година
7.	Работилница „Инфлуенсер маркетинг и дигитални медиуми“.	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Во текот на учебната година
8.	Работилница „Креирање содржини за Instagram, Facebook и TikTok“.	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Во текот на учебната година
9.	Посета на маркетинг агенција.	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Во текот на учебната година
10.	Посета на трговски центар и анализа на продажни техники.	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Во текот на учебната година
11.	Посета на локална компанија со развиен маркетинг сектор.	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Во текот на учебната година

12.	Бизнис кафе со успешни претприемачи	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Во текот на учебната година
13.	Ученик маркетер за еден ден	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Во текот на учебната година
14.	Учество во хуманитарни и продажни базари.	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Во текот на учебната година
6. АФИРМИРАЊЕ НА УЧИЛИШТЕТО			
1.	Промоција на училиштето преку социјални мрежи.	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Континуирано
2.	Изработка на промотивни видеа за структурата.	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Континуирано
3.	Изработка на дигитални флаери и постери	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Континуирано

4.	Организација на Ден на отворени врати и презентација на струката пред ученици од основните училишта	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Континуирано
5.	Промоција на ученички проекти на веб страната на училиштето	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Континуирано
6.	Промоција на ученички компании	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Континуирано
7.	Објавување на успеси од натпревари и проекти.	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Континуирано
8.	Учество на локални саеми и настани	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Континуирано
9.	Изработка на дигитална брошура за струката	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Континуирано
7. ЕКО и МИО			

10.	1. Кампања „Купувај одговорно“; 2. Изработка на дигитална кампања за заштита на животната средина;	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Во текот на учебната година
11.	3. Работилница за зелено претприемништво. 4. Изработка на бизнис план за еколошки производ	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Во текот на учебната година
12.	5. Заеднички МИО проект со ученици од различни наставни јазици. 6. Истражување на потрошувачки навики кај младите.	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Во текот на учебната година
13.	7. Кампања за намалување на пластичен отпад. 8. Изработка на промотивни материјали за еколошка свест	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Во текот на учебната година

7. НАТПРЕВАРИ			
1.	Економска олимпијада o Општински круг – декември 2026 o Регионален круг – февруари 2027 o Национален круг – април/мај 2027	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Декември - Мај
2.	UPSHIFT програма	Маријана Милковска	Септември 2026 - Мај 2027

3	Junior Achievement – Ученичка компанија	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Октомври 2026 – мај 2027
4	Натпревар за најдобар бизнис план за зелено претприемништво	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Март – мај 2027
5.	Интерен натпревар за најдобра дигитална маркетинг кампања или за најдобро рекламно видео.	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Согласно календарот на натпревари.
6.	Интерен квиз по економија, трговија и дигитален маркетинг.	Горица Вучевска Маријана Милковска Александра Крстевска	Согласно календарот на натпревари

4.4.13. Програма за работа на Активот по здравствена струка

Реден број	Активности	Носители	Време на реализација
1. ПЛАНИРАЊЕ НА НАСТАВАТА			
1.	Изработка на годишни и тематски планирања по здравствена струка за сите години	Сите наставници од активот	август / септември
2.	Усогласување на критериумот за оценување и подготовка на стандартизирани тестови за проверка за знаењата	сите наставници од активот	септември

2. ИНТЕРНИ И ЕКСТЕРНИ КОНСУЛТАЦИИ ЗА ПОДОБРУВАЊЕ НА КВАЛИТЕТОТ НА НАСТАВАТА			
1.	Одржување на редовни состаноци на активот за споделување на искуства, анализа на постигнатите резултати од прво тромесечје/полугодие и тековни проблеми во наставата	членови на активот	Во текот на целата учебна година
2.	Соработка со стручна служба за прилагодување на наставата за учениците со потешкотии во учењето (ИОП) или за талентирани ученици	членови на активот стручна служба	Септември - јуни (континуирано)
3.	Екстерни консултации со ЦРСО	членови на активот	Според календарот на ЦРСО
3. СТРУЧНО И ПЕДАГОШКО УСОВРШУВАЊЕ НА НАСТАВНИЦИТЕ			
1.	Учество на акредитирани обуки, семинари и вебинари	членови на активот	Во текот на годината
2.	Реализација на отворени часови и размена на добри практики	членови на активот	Во текот на годината
4. СЛЕДЕЊЕ И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНИОТ ПРОЦЕС			
1.	Анализа на постигнатиот успех и реализација на наставниот материјал на крајот на секое тромесечје и полугодие, со предлог мерки за подобрување на успехот	членови на активот	Ноември, Јануари, Април, Јуни
2.	Следење на примената на ИКТ во наставата и подготовка на дигитални наставни материјали	членови на активот	Континуирано
5. ПЛАНИРАЊЕ И РЕАЛИЗИРАЊЕ НА ВОННАСТАВНИ АКТИВНОСТИ			
1.	Здрави животни навики кај младите, здравствена едукација превенција и самозаштита	Предметни наставници	Континуирано

2.	Одбележување на Светскиот ден на здравството	членови на активот и ученици	7 Април
3.	Одбележување на Светски ден на менталното здравје	членови на активот	Октомври
4.	Организирање и водење на Дополнителна настава за ученици кои покажуваат потешкотии во совладувањето на наставните содржини	членови на активот	Во текот на целата година

6. АФИРМИРАЊЕ НА УЧИЛИШТЕТО

1.	Учество во активностите за “Отворен ден на училиштето” и промоција на здравствената струка пред идните средношколци	членови на активот	Мај - Јуни
2.	Подготовка на проекти кои ќе бидат претставени на паноа во училишниот хол	членови на активот и ученици	Во текот на учебната година

7. ЕКО и МИО

1.	Изработка на еко постери на тема Здрава животна средина и изработка на едукативни плакати за правилно селектирање и одложување на отпад	Членови на активот, ученици	Ноември - Јуни
2.	Дискусија Предрасуди и стереотипи, како да ги надминеме	Членови на активот	Ноември - Јуни

7. НАТПРЕВАРИ

1.	Натпревар по прва помош	Наставник - ментор	
----	-------------------------	--------------------	--

Прилог 5. Програма за работа на училишен инклузивен тим

Активности	Цели	Задачи	Носители на активноста	Очекувани резултати	Време на реализација
Формирање на училишен инклузивен тим Формирање на инклузивен тим за ученик Изработка на Годишна програма за работа на инклузивен тим	Креирање на образовна политика за работа со деца со посебни образовни потреби	Формиран инклузивен тим Изработена годишна програма	Директор Стручни соработници Наставници	Изготвена документација и училишен инклузивен тим за навремена идентификација на учениците со ПОП	вгуст/септември 2026 год.
Разговор со родители и предметни наставници Состанок на инклузивен тим Обезбедување на писмена документација (медицинска документација)	Идентификација на учениците со посебни образовни потреби	Записници од реализирани разговори Медицинска документација Списоци на ученици со потешкотии и вид на потешкотија (вид, слух, емоционални, моторички итн.)	Родители Тим за инклузија	Навремена идентификација на учениците со ПОП Обезбедени писмени докази Утврдени видови на потешкотии Преглед и евиденција на учениците и видот на посебните потреби	Септември 2026 год.

Редуцирање на наставната програма согласно можностите на ученикот Прилагодување на стратегиите, формите и методите на работа Запознавање на ученикот со ПОП со училиштето и паралелката и поддршка за прилагодување на новата училишна средина	Прилагодување на наставните програми , методи и форми на работа согласно идентификувани те видови потешкотии Полесно и успешно прилагодување на ученикот со новите наставни програми, но и новата училишна средина	Индивидуален план на наставникот за работа со деца со посебни образовни потреби Прилагодена наставна програма согласно потребите на учениците Советодавни и консултативни разговори со учениците со ПОП и нивните родители. Поддршка на учениците со ПОП преку индивидуални и групни средби и работилници	Тим за инклузија Предметни наставници Раководители на паралелки	Прилагодени програми согласно потребите на учениците Определување на соодветни форми/методи за работа Подобрување на постигањата на учениците со посебни образовни потреби Подобрување на социјализацијата на овие ученици	Септември/Октомври 2026 год. Во текот на целата учебна година
Изготвување на индивидуален образовен план	Изготвување на ИОП кој ќе му помогне на ученикот на најдобар начин да го совлада наставниот материјал	Одржување на консултативни средби и обуки	Предметни Наставници Тим за инклузија	Да се зголеми бројот на наставниците кои успешно ќе знаат да изготват ИОП	Септември/Октомври 2026 год.

Следење на часови Следење на напредокот и успехот по тромесечја Изготвување на индивидуални извештаи Користење на инструменти за следење и вреднување	Утврдување на успехот и индивидуалните постигнувања на учениците со ПОП на крајот од секое тримесечие	Посета на часови Писмени работи Тестови Евидентни листови за успех	Тим за инклузија Раководители на паралелка Предметни Наставници	Обезбедени писмени докази Проценка на постигнувањата на учениците Дополнување на индивидуалниот план на наставникот	Ноември 2026 год. Март 2027 год. Јуни 2027 год. Во текот на целата учебна година
Вклучување на учениците со ПОП во воннаставни активности	Да се обезбеди поддршка при вклучување во активности кои ќе им поттикнат позитивни емоции надвор од редовните часови	Вклучување во дополнителни активности на учениците со ПОП по нивна желба и можност	Тим за инклузија Предметни наставници	Развивање на самодоверба кај учениците и подобрување на нивната социјализација Поголема вклученост во слободните ученички активности	Во текот на целата учебна година
Континуирана работа со родители (присуство на родителите на индивидуални разговори и состаноци на инклузивен тим)	Родителите да бидат информирани за начинот на работа и за програмата по која ќе се работи со нивните деца, со преземените активности и добиените резултати на нивните деца	Тековно одржување на индивидуални средби и состаноци на инклузивен тим Евидентен лист Писмени работи Тестови	Тим за инклузија	Поголема соработка меѓу родителите и вработените во училиштето и навремено информирање на родителите за превземените мерки и активности и детектирани потешкотии за тековно надминување	Во текот на целата учебна година

Организирање на активности со родителите и учениците за прифаќање на различностите преку изработка на уметнички дела, творби, цртежи, состави но и работилници посветени на поголема поддршка и разбирање на учениците со ПОП	Поголемо прифаќање и емпатија кон учениците со ПОП	Работилници Панел дискусија	Тим за инклузија Предметни наставници Стручна Служба Родители Ученици	Поголема соработка помеѓу родителите, учениците и училиштето и поголема меѓусебна поддршка со цел надминување на сите потешкотии и предрасуди за учениците со ПОП	Декември Во текот на целата учебна година
Организација и реализација на активности за инклузивно образование Подготовка и дистрибуирање на прашалници за наставници, родители и ученици, анализа на податоците, давање извештаи, запознавање на сите чинители во образовниот процес со резултатите на истражувањето	Утврдување на состојбата и подобрување на истата	Прашалници Извештаи	Родители Наставници Класни раководители Стручна служба Ученици Тим за инклузија	Увид во реалната состојба на сите засегнати страни Подобрени резултати во наставата	Полугодишен и годишен извештај Во текот на учебната година

Соработка со други институции кои го поддржуваат и унапредуваат инклузивното образование Соработка со други важни институции, како ЦРСО, НВО, локална самоуправа и др.	Зголемување на соработката со институциите	Заеднички средби, состаноци и активности	Тим за инклузија	Зголемена соработка и подобрување на состојбата со учениците со ПОП во однос на целокупното нивно функционирање	Во текот на целата учебна година
Јакнење на професионалните компетенции на наставниците и стручните соработници по пат на: Предавања Совети Сугестии Упатување на стручна литература Организирање семинари	Унапредување на знаењето и вештините за работа со ученици со ПОП	Посета и организирање на семинари, обуки, работилници	Тим за инклузија Наставници	Повеќе знаења, вештини, компетенции и поголема соработка со сите засегнати страни	Во текот на целата учебна година

Прилог 6. Програма на тимот за училишна интеграција

Училишната интеграција претставува значаен дел од воспитно-образовниот процес во средното училиште и има за цел создавање позитивна, инклузивна и поддржувачка средина во која секој ученик ќе се чувствува прифатено, почитувано и еднакво. Преку различни активности се поттикнуваат соработката, меѓусебното почитување, толеранцијата и развивањето на чувството на припадност кон училиштето.

Во рамките на Годишната програма на училиштето ќе се реализираат активности насочени кон подобрување на односите меѓу учениците, наставниците, стручната служба и родителите. Особено внимание ќе се посвети на

интеграцијата на учениците од различни средини, поттикнување на тимската работа и спречување на сите форми на дискриминација, изолација и врсничко насилство.

Активностите ќе опфаќаат работилници, тематски средби, ученички проекти, спортски и културни активности, одбележување на значајни датуми, заеднички акции и други форми на дружење и соработка. Преку нив учениците ќе имаат можност да ги развиваат комуникациските и социјалните вештини, да ги препознаваат и почитуваат различностите и активно да учествуваат во животот на училиштето.

Посебно значење ќе има вклучувањето на учениците во планирањето и реализацијата на активностите, со што ќе се поттикне нивната одговорност, иницијативност и чувство на припадност. Наставниците и стручната служба ќе обезбедуваат континуирана поддршка и ќе ја следат успешноста на активностите и нивното влијание врз училишната клима.

Цел: Создавање безбедна, инклузивна и стимулативна училишна средина во која се почитуваат различностите и се поттикнува активно учество на сите ученици.

Очекувани резултати: Подобрена комуникација и соработка меѓу учениците, зголемена толеранција и меѓусебно почитување, намалување на предрасудите и конфликтите, како и поголема вклученост на учениците во училишниот живот.

Носители: наставници, стручна служба, ученици, ученички организации и раководството на училиштето, во соработка со родителите и други релевантни чинители.

Период на реализација: во текот на учебната година, согласно Годишната програма за работа на училиштето.

Прилог 7. Програма на тимот за кариерно советување

Ред. бр.	Активност	Време на реализација	Одговорно лице	Очекуван резултат
1	Индивидуални советувања со ученици	Во текот на целата учебна година	Мимоза Ивановска Елена Трајчевска	Учениците добиваат персонализирани насоки
2	Групни советувања за ученици од завршни години	Во текот на целата учебна година	Мимоза Ивановска Елена Трајчевска	Учениците добиваат насоки за понатамошно образование и вработување
3	Следење на трендови на пазарот на труд	Во текот на целата учебна година	Мимоза Ивановска Елена Трајчевска	Советниците се информирани за актуелни потреби и професии
4	Обука за кариерни советници (нови методологии, алатки за советување)	Во текот на целата учебна година	Кариерни советници + надворешни обучувачи	Подобрени компетенции и современи пристапи
5	Посета на компании и институции (медицински центар, електро фирма, градежна компанија, банка, хотел/ресторани)	Во текот на целата учебна година	Мимоза Ивановска Елена Трајчевска + тим за кариерно советување / координатори за пракса	Учениците добиваат реална претстава за работната средина
6	Размена на искуства со други училишта	Во текот на целата учебна година	Мимоза Ивановска Елена Трајчевска + стручна служба	Вмрежување и размена на добри практики
7	Алумни-мрежа – гости-предавања од поранешни ученици (споделување лични искуства од студирање и кариера)	Во текот на целата учебна година	Мимоза Ивановска Елена Трајчевска + тим за кариерно советување	Учениците добиваат инспирација и реални примери преку искуства на поранешни ученици
8	Воведна работилница за ученици од I година	Септември	Мимоза Ивановска Елена Трајчевска + тим за кариерно советување	Учениците се запознаени со улогата на советникот
9	Анкета за интереси и способности	Септември/Октомври	Мимоза Ивановска Елена Трајчевска + тим за кариерно советување	Пополнети анкети и база на податоци
10	Вклучување на родители во информативни средби	Прво полугодие	Мимоза Ивановска Елена Трајчевска + раководители на паралелки	Родителите се запознаени со можности и насоки за своите деца
11	Работилница за комуникациски и презентациски вештини	Прво полугодие 129	Мимоза Ивановска Елена Трајчевска + стручна служба	Подобрена самодоверба. Јасна и ефективна комуникација.
12	Работилница за самопроценка	Октомври/Ноември	Мимоза Ивановска Елена Трајчевска + стручна служба	Учениците развиваат самоспознавање

13	Работилница за пишување CV и мотивациско писмо	Ноември/Декември	Мимоза Ивановска Елена Трајчевска	Учениците стекнуваат практични вештини
14	Групна работилница за пазарот на труд	Ноември/Декември	Мимоза Ивановска Елена Трајчевска + АВРСМ	Учениците се информирани за побарувани занимања

15	Регионален ден на кариера	Март	Мимоза Ивановска Елена Трајческа + тим за кариерно советување	Учениците се запознаени со компании, институции, факултети
16	Информативна средба за можности за кариера и студирање	Второ полугодие	Мимоза Ивановска Елена Трајческа + тим за кариерно советување	Учениците се запознаени со можности за образование и кариера
17	Посета на саем на образование	Второ полугодие	Мимоза Ивановска Елена Трајческа + тим за кариерно советување	Учениците се запознаени со актуелни студиски програми, факултети и образовни институции
18	Посети на факултети и фирми во училиштето (презентации, инфо-штандови)	Април–Мај	Мимоза Ивановска Елена Трајчевска + тим за кариерно советување	Учениците директно информирани за студиски програми и можности за работа
19	Подготовка за интервју (симулација)	Второ полугодие	Мимоза Ивановска Елена Трајчевска + тим за кариерно советување	Учениците развиваат сигурност и комуникациски вештини
20	Информативна сесија за стипендии и студентски кредити	Второ полугодие	Мимоза Ивановска Елена Трајчевска + тим за кариерно советување	Учениците и родителите се запознаени со можностите за финансирање на студиите
21	Евалуација на активностите и извештај	Јуни	Мимоза Ивановска Елена Трајчевска	Сумирани резултати и препораки за следната година
22	Следење на матуранти (анкета неколку месеци по завршување на училиштето – каде се запишани/вработени)	Октомври/Ноември (следната учебна година)	Мимоза Ивановска Елена Трајчевска + тим за кариерно советување	Собрани податоци за понатамошниот пат на матурантите, корисни за годишниот извештај и планирање

Прилог 8. Програма на Ученички совет

Период	Активности	Потребни средства и материјали	Извори на средства и материјали
Септември	Конституирање на Ученичкиот совет, избор на претседател, заменик-претседател и секретар. Донесување на годишната програма за работа. Запознавање на учениците со улогата на Ученичкиот совет и прибирање предлози за активности.	Записници, деловник, канцелариски материјал, компјутер	Училиште
Октомври	Одбележување на Светскиот ден на лебот (16 Октомври) преку активноста „Брза кујна“ – подготовка и презентација на едноставни јадења и печива, како и промоција на здрава исхрана. Организирање на Ноќ на вештерките (Halloween) – натпревар за најдобра маска, украсување на училниците, тематско фотографирање и забава.	Намирници, кујнски прибор, маси, декорации, маски, фото-реквизити, дипломи	Училиште, родители, локални маркети, спонзори
Ноември	Организирање хуманитарна акција за собирање храна, облека или училишен прибор. Работилница за лидерство, тимска работа и меѓусебна соработка	Кутии за донации, плакати, флаери, презентации	Училиште, Црвен крст, локални компании
Декември	Новогодишен хуманитарен базар, украсување на училиштето и училниците, организирање културно-уметничка програма и избор на најубаво украсена училница. Одбележување на 3-ти Декември – Меѓународен ден на лицата со попреченост.	Новогодишни маси, штандови, озвучување, награди	Училиште, родители, спонзори

Јануари	Анализа на реализираните активности во првото полугодие и планирање на активностите за второто полугодие. Собирање предлози од учениците за нови активности.	Записници, анкети, компјутер	Училиште
Февруари	Одбележување на Св. Валентин со организирање „Пошта на љубовта и пријателството“, фото-катче, музичка програма и тематска декорација. одбележување на Денот за побезбеден интернет преку едукативна презентација или работилница.	Кутија за пораки, украсен материјал, хартија, фото-реквизити, проектор	Училиште
Март	Одбележување на 1 Март со изработка и подарување мартинки. Одбележување на 8 Март – Меѓународен ден на жената со изработка и подарување честитки, како и организирање креативна работилница и изложба на ученички изработки.	К онец за мартинки, монистра, картон, хартија во боја, лепило, ножици, украсни материјали	Училиште
Април	Организирање на Ден на кариера со гости од различни професии. Реализација на Отворен ден за идните ученици со презентација на училиштето, образовните профили и ученичките активности. Одбележување на Денот на планетата Земја преку еколошка акција.	Проектор, презентации, флаери, штандови, садници, ракавици	Училиште, компании, Општина, институции
Мај	О рганизирање спортски ден, квизови, културно-уметнички активности, Ден на ученички таленти и изложба на ученички изработки.	Спортска опрема, дипломи, озвучување, изложбени панели	Училиште
Јуни	Евалуација на реализираните активности, подготовка на годишен извештај, презентација на постигнатите резултати и давање предлози за работа во следната учебна година.	Компјутер, записници, анкети, проектор	Училиште

Прилог 9. Програма на Ученички правобранител

Цели на програмата

Основна цел на програмата е унапредување и заштита на правата и интересите на учениците, поттикнување на нивното активно учество во животот и работата на училиштето и создавање безбедна, инклузивна и демократска училишна средина.

Посебни цели се:

- запознавање на учениците со нивните права и обврски;
- овозможување на учениците навремено да ги пријават проблемите со кои се соочуваат;
- обезбедување поддршка на учениците во ситуации кога сметаат дека нивните права се повредени;
- поттикнување на учениците слободно да го изразуваат своето мислење;
- развивање култура на почитување, еднаквост, недискриминација и толеранција;
- превенција и препознавање на насилство, вознемирување, дискриминација и други облици на повреда на ученичките права;
- подобрување на комуникацијата и соработката меѓу учениците, наставниците, стручната служба, раководството и родителите/старателите;
- унапредување на ученичкото учество во донесувањето одлуки кои се од значење за учениците.

Програмата е наменета за сите ученици во училиштето, со посебно внимание кон учениците кои имаат потреба од поддршка при остварувањето и заштитата на нивните права.

Ученичкиот правобранител ќе ги реализира активностите во соработка со ученичката заедница/ученичкиот парламент, стручната служба, наставниците и раководството на училиштето.

Активностите ќе се реализираат преку:

- индивидуални разговори со ученици;
- прием и разгледување на претставки, иницијативи и предлози од учениците;
- советодавна и информативна поддршка;
- работилници и презентации;
- тематски средби со ученици;
- анкети и испитување на мислењето на учениците;
- учество на состаноци и активности поврзани со ученичките права;
- предлагање мерки и активности за подобрување на положбата на учениците;
- соработка со стручната служба и другите релевантни училишни тела;
- следење на состојбите во училиштето од аспект на почитување на ученичките права.

Активност	Начин на реализација	Период	Носител
Запознавање на учениците со улогата на ученичкиот правобранител	Презентација и информирање по паралелки	Септември	Ученички правобранител
Информирање за ученичките права и обврски	Работилници, презентации и информативни материјали	Септември–октомври	Ученички правобранител
Отворање можности за пријавување проблеми и повреди на права	Разговори, прием на претставки и предлози	Во текот на годината	Ученички правобранител
Советување и поддршка на учениците	Индивидуални средби и упатување до соодветна служба/институција кога е потребно	Во текот на годината	Ученички правобранител / стручна служба
Промоција на недискриминација и еднаквост	Тематски работилници и активности	Октомври–декември	Ученички правобранител / стручна служба
Превенција од врничко насилство и вознемирување	Едукативни активности и дискусии	Во текот на годината	Ученички правобранител / стручна служба
Следење на проблемите и потребите на учениците	Анкети, разговори и консултации	Континуирано	Ученички правобранител
Соработка со ученичкиот совет	Состаноци и заеднички иницијативи	Во текот на годината	Ученички правобранител
Иницијативи за подобрување на училишниот живот	Собирање предлози и доставување иницијативи до надлежните тела	Во текот на годината	Ученички правобранител
Одбележување на значајни денови поврзани со детските и човековите права	Кампањи, трибини, изложби, дебати и други активности	Според календарот	Ученички правобранител
Годишен извештај за работата	Анализа на реализираните активности и утврдените потреби	Јуни	Ученички правобранител

Работата на ученичкиот правобранител се темели на следните принципи:

- почитување на достоинството на секој ученик;
- еднаквост и недискриминација;
- доверливост и одговорно постапување со информациите;
- непристрасност и објективност;
- заштита на најдобриот интерес на ученикот;

- слободно изразување на мислењето на учениците;
- почитување на законските и училишните процедури;
- соработка со стручните лица и надлежните училишни тела.

Со реализацијата на програмата се очекува:

- учениците подобро да ги познаваат своите права и обврски;
- учениците да имаат поголема доверба во механизмите за заштита на нивните права;
- навремено идентификување и адресирање на проблемите на учениците;
- зголемено учество на учениците во училишниот живот;
- подобрена комуникација меѓу учениците и училишните структури;
- намалување на појавите на дискриминација, насилство и вознемирување;
- развивање позитивна училишна клима заснована врз почитување и соработка;
- поттикнување на ученичката иницијативност и демократско учество.

Реализацијата на програмата ќе се следи континуирано преку евиденција на реализираните активности, број и вид на иницијативи и претставки, средби со ученици, анкети и повратни информации од учениците.

На крајот на учебната година ученичкиот правобранител ќе подготви извештај за реализираните активности, идентификуваните проблеми и потреби на учениците и дадените препораки за подобрување на состојбите во училиштето.

Програмата се реализира континуирано во текот на учебната година, согласно Годишната програма за работа на училиштето и утврдениот календар на активности.

Прилог 10. Комисија за подготовка и спроведување на матурата во средното училиште

Комисијата за подготовка и спроведување на државна матура и државна стручна матура во средното училиште се состои од следниве членови:

1. Елена Ѓорѓиевска - претседател
2. Ивана Герасимовска - заменик претседател
3. Тамара Ангеловска - секретар
4. Раководители на паралелки на завршните години

Комисијата за подготовка и спроведување училишна и училишна стручна матура во средното училиште се состои од следниве членови:

1. Елена Ѓорѓиевска - претседател
2. Ивана Герасимовска - заменик претседател
3. Силвана Величковска - секретар
5. Раководители на паралелки на завршните години

Прилог 11. Програми за промоција на добросостојба на учениците, заштита од насилство, од злоупотреба и запуштање, спречување дискриминација

11.1 Програма за превенција од употреба на алкохол, пушење, учество во игри на среќа, злоупотреба на дроги и други психотропни супстанции и малолетничка деликвенција

I Вовед:

Училиштето како воспитно-образовна институција има клучна улога во создавање безбедна, поддржувачка, инклузивна и стимулативна училишна средина за развој на учениците во која ќе се промовираат вредностите на почитување, толеранција, емпатија, одговорност и здрав начин на живот. Превентивните програми претставуваат и практична примена на законските одредбиво областа на заштитата и благосостојбата на учениците, со цел поддршка на нивниот севкупен развој. Појавите како насилство, дискриминација, злоупотреба на психоактивни супстанции и малолетничка деликвенција претставуваат сериозни предизвици кои можат негативно да влијаат врз психофизичкиот развој на учениците, како и врз целокупната училишна клима. Затоа, неопходно е нивно навремено препознавање, превенција и соодветно постапување.

Овие програми претставуваат систематски и организирани активности насочени кон рано препознавање и спречување на појавата на ризиќни однесувања, насилство, злоупотреба на супстанции, дискриминација и други појави кои негативно влијаат врз развојот и благосостојбата на учениците сеопфатен пристап за превенција и заштита од наведените појави, преку планирани и координирани активности на сите чинители во воспитно-образовниот процес: директорот, стручната служба, наставниците, учениците, родителите и локалната заедница.

Програмата се темели на принципите на: превенција, рана интервенција, инклузија и мултисекторска соработка и ргнува од правото на еднаквост, почитување на различностите, ненасилна комуникација, заштита на најдобриот интерес на ученикот и активно учество на сите засегнати страни. Таа опфаќа превентивни, едукативни и интервентни мерки кои имаат за цел да придонесат кон намалување на ризичните однесувања и создавање позитивна училишна клима.

Со нејзина доследна реализација, училиштето ќе придонесе кон развој на одговорни, самосвесни и социјално компетентни личности, подготвени за активно и конструктивно учество во општеството.

II Цели на програмата

Општи цели:

- Унапредување на безбедноста, психосоцијалната поддршка и општата благосостојба на учениците

Посебни цели:

- Воспоставување ефикасен систем за превенција и заштита (превенција и рано препознавање на насилство, злоупотреба, запуштање и дискриминација во училиштата)
- Развивање позитивна и безбедна училишна клима (поттикнување, почитување на човековите права, прифаќање на различностите и меѓусебна толеранција)
- Унапредување на емоционалната писменост и социјалните вештини (зајакнување на самопочита, емпатијата и личната одговорност кај учениците)
- Промоција на здрави животни стилови (намалување на ризикот од употреба и злоупотреба на алкохол, тутун, дроги и други психотропни супстанции)
- Спречување на ризично и деликвентно однесување, (контролирање на учество во игри на среќа, криминални активности и други форми на малолетничка деликвенција)
- Јакнење на улогата на училиштето како заштитен фактор (поддршка на развојот и безбедноста на младите во училишната заедница)
- Поттикнување активно учество на учениците (вклучување во креирање и реализација на активности за безбедна, инклузивна и поддржувачка средина)

- Развивање соработка со родителите и локалната заедница (заедничко делување со релевантните институции и организации во насока на превенција и заштита)

Очекувани резултати и придобивки

Со примена на превентивните програми, училиштето ја зајакнува својата воспитно-образовна и заштитна улога, обезбедувајќи:

- Услови за целосен психофизички, социјален и емоционален развој на учениците
- Поттикнување на одговорно, емпатично и толерантно однесување
- Вклучување и активно учество на учениците во создавање и одржување на позитивна и безбедна училишна заедница
- Унапредување на соработката и комуникацијата меѓу учениците, наставниците и родителите

III. Организација и начини на реализација на програмата

1. Формирање и состав на училишниот тим

Со цел ефикасно спроведување на активностите за превенција и заштита од насилство, дискриминација, злоупотреба на психоактивни супстанции и малолетничка деликвенција, во училиштето се формира училишен тим за превенција. Тимот претставува стручно и координациско тело кое ги планира, организира и следи активностите предвидени со програмата, при што обезбедува соработка меѓу сите чинители во воспитно-образовниот процес. Во неговиот состав се вклучени претставници од раководниот кадар, стручната служба, наставниците, учениците и родителите.

Тимот го сочинуваат:

1. Директор
2. Стручна служба

3. Претставник од Наставнички совет
4. Претставник од Совет на родители
5. Претставник од Ученички совет
6. Претставници од други профили или локални институции

Задачи на тимот:

Тимот за превенција има задача да ги планира, координира и реализира активностите предвидени со програмата, насочени кон спречување на насилство, дискриминација, злоупотреба на психоактивни супстанции и малолетничка деликвенција. Тој врши следење на состојбите во училиштето, навремено идентификува ризични појави, предлага и спроведува превентивни и интервентни мерки, како и обезбедува соработка со родителите и надворешните институции. Дополнително, тимот учествува во евалуација на реализираните активности и предлага мерки за нивно унапредување.

2. Обврски на учесниците во процесот

Директор	- Обезбедување на услови и ресурси за спроведување на програмите - Функционалност на тимот и координација на активностите - Одобрување на планови и извештаи - Комуникација со локалната заедница и локалните институции (ЦСР, МВР, МОН, Здравствени установи, НВО и др.) - Следење на текот на реализацијата и обезбедување на поддршка на вработените и учениците - Основање на Училишен тим за реализирање на програмите (месечни состаноци) - Потпишување на Меморандум за соработка со локална полиција, здравствени установи, МОН, МВР, ЦСР - Обезбедување обука за персонал (минимум 2 пати годишно) - Годишно известување до родители и заедница
-----------------	--

	- Буџетирање за материјали, обуки, ресурси
Стручна служба	- Советодавна и превентивна работа - Поддршка на наставниот кадар и учениците - Организирање и водење на индивидуални и групни разговори со учениците - Советување на наставници и родители во препознавање на ризични ситуации - Поддршка во креирање и спроведување на превентивни активности и кампањи - Индивидуални сесии со ученици (по потреба) - Консултирање со наставници (месечно) - Соработка со родители (по потреба) - Водење на Дневник на инциденти (насилство, дискриминација) - Квартално извештување до директор - Анализа на трендови
Наставници	- Интеграција на содржини за заштита и превенција во наставата - Поддршка на ученици во справување со конфликти и ризични ситуации - Следење и евидентирање на инциденти и ризични однесувања - Учество во организирање на кампањи, дебати и едукативни активности - Креирање на листа на правила на паралелка против насилство и дискриминација (септември) - Редовна дискусија за безбедност (минимум 2 пати месечно) - Водење на Дневник на забелешки за проблемни однесувања во паралелката - Редовна комуникација со родители (месечни состаноци)

Ученици	- Учество во ученички совет, клубови и волонтерски активности - Предлагање, следење и оценување на активностите - Ученички клубови и врсничка медијација - Волонтерски и хуманитарни активности - Креативни проекти и кампањи - Подготовка на едукативни материјали (постери, видеа, истражувања и презентации) - Учество во промотивни активности за здрави и безбедни навики, безбедна и инклузивна средина
Родители	- Соработка со училиштето и стручната служба - Учество во работилници за препознавање на знаци на насилство и ризично однесување - Поддршка на активности и иницијативи за здрави навики и безбеден развој

3. Форми и начини на реализација

Реализацијата на програмата се одвива преку разновидни наставни и воннаставни форми на работа, советодавна работа, соработка со родители/старатели, соработка со институции и организации и едукација на вработените. Активностите се спроведуваат преку часови на заедницата на паралелка, редовна настава, работилници, предавања, трибини, кампањи и советодавна работа. Во процесот се применуваат методи како дискусија, дебата, работа во групи, играње улоги, студии на случај и едукативни презентации кои овозможуваат интегрирање на превентивните содржини во воспитно-образовниот процес и секојдневното училишно функционирање. Особено внимание се посветува на активно вклучување на учениците, соработка со родителите и партнерство со локалната заедница и релевантни институции. Целта е да се обезбеди систематска, континуирана и сеопфатна примена на програмите, прилагодена на возраста, потребите и специфичностите на учениците.

Форми на реализација	Карактеристики и цели	Облици на работа
Наставни активности	-наставните активности се основна форма преку која се реализираат содржините на програмите за заштита и превенција -превентивните и воспитните теми се интегрираат во рамките на задолжителните и изборните предмети и се реализираат преку соодветни наставни содржини, дискусии, проекти, истражувања и практични задачи - основни цели се: стекнување на знаења, ставови и вештини за препознавање и справување со различни ситуации, зајакнување на личната одговорност, развивање на критичко мислење, емпатија, комуникациски и социјални вештини, меѓусебно почитување и промовирање на здрави и безбедни животни навики и градење на позитивна и безбедна училишна клима	-интегрирање на теми поврзани со насилство, дискриминација, здрави навики и одговорно однесување во наставните предмети (социологија, граѓанско образование, биологија, филозофија, психологија, спорт, право...) -примена на интердисциплинарен пристап преку анализи, дебати, истражувачки и проектни активности, како и тематски часови насочени кон решавање на реални животни ситуации

Воннаставни активности	- воннаставните активности претставуваат значаен дел од воспитно-образовниот процес и придонесуваат за унапредување на училишната клима, личниот развој и социјалната одговорност на учениците - воннаставните активности овозможуваат креативен и практичен начин за промовирање на знаењата на учениците, развивање на меѓусебна соработка толеранција и почитување на разликностите - воннаставните активности поттикнуваат активно учество, тимски дух и промовирање на позитивни вредности во училиштето и заедницата	- работилници, трибини, јавни настани, кампањи и тематски недели - спортски, културни и хуманитарни активности за промоција на здрави вредности - форум-театри, дебати, ученички иницијативи и натпревари со воспитно-образовна цел - формирање на ученички клубови (клуб за толеранција, здрав живот, безбедно користење интернет, волонтерски клуб ...)
-------------------------------	--	---

Советодавна работа	- советодавната работа е суштински дел од системот за поддршка на учениците - советодавната работа има превентивна, развојна и интервенциска функција - основни цели на советодавната работа се навремено препознавање и надминување на потешкотии во однесувањето, учењето и меѓучовечките односи, зајакнување на личниот и социјалниот развој на учениците, насочување на учениците кон позитивни избори и одговорно однесување	- индивидуални и групни разговори со ученици кои се изложени на ризик или покажуваат знаци на проблематично однесување - групни работилници за развивање на емоционална интелигенција, справување со стрес и врнички притисок - поддршка и насочување на учениците кон позитивни избори и одговорно однесување
---------------------------	---	--

Соработка со родители	- се создава партнерство кое овозможува навремено препознавање на ризици, поддршка за правилно однесување и развој на позитивни вредности кај учениците - обезбедува континуитет на воспитно-превентивните активности и ја зајакнува безбедноста и благосостојбата на учениците	- информативни и едукативни трибини, на кои родителите добиваат знаења за превенција на насилство, дискриминација, злоупотреба на алкохол, тютун и дроги, како и други ризични однесувања - работилници и едукативни активности за родителите, со цел подобрување на комуникацијата со децата, развивање на емоционалната интелигенција и превенција од конфликти - редовна размена на информации меѓу училиштето и родителите за напредокот, потребите и предизвиците на учениците -- вклучување на родителите во организирање на превентивни активности, волонтерски и хуманитарни настани, кампањи и едукативни проекти - консултации и заедничко постапување во случаи на ризично однесување или социјални и емоционални проблеми кај учениците
------------------------------	--	---

Соработка со институции и организации	- обезбедува дополнителни ресурси, експертиза и поддршка во справувањето со ризични ситуации - овозможува системски пристап кон превенцијата, заштитата и интервенцијата - ја јакне заедничката одговорност на училиштето и заедницата	- консултации и обуки од стручни лица од центри за социјални работи, здравствени установи, МВР, невладини организации и други релевантни институции - заеднички акции и кампањи за превенција на насилство, злоупотреба, дискриминација и ризично однесување - поддршка при интервенција во критични ситуации, вклучувајќи семејни консултации, менторство и превентивни програми - размена на информации и ресурси за идентификување на ризични ученици и развивање на ефикасни стратегии за превенција - заеднички проекти и иницијативи кои промовираат безбедна и поддржувачка средина за учениците, како и за развој на социјална одговорност и солидарност во заедницата
--	--	--

Едукација на вработените	- овозможува препознавање на ризични ситуации - овозможува навремено интервенирање и обезбедување на соодветна поддршка на учениците	- континуирани обуки, семинари и стручни средби за наставниците и стручните соработници за превенција на насилство, дискриминација, злоупотреба и ризично однесување - развивање на капацитети за препознавање, интервенција и поддршка при различни форми на ризично однесување на учениците - споделување на добри практики и интердисциплинарна соработка за унапредување на колективниот пристап кон безбедна и поддржувачка училишна средина - презентации и работилници со експерти од областа на психологијата, социјалната работа, безбедност и здравствена превенција - развој на методички и практични материјали за употреба во наставата и во активностите за поддршка на учениците
---------------------------------	---	---

IV. СОДРЖИНИ И ОБЛАСТИ НА ПРОГРАМИТЕ

Програмите за заштита и превенција опфаќаат три области кои се меѓусебно поврзани и насочени кон создавање безбедна, поддржувачка и инклузивна училишна средина. Секоја програма има за цел да обезбеди системски пристап кон рано препознавање, превенција и интервенција во ситуации на ризик, како и да присонесе кон личен, социјален и емоционален развој на учениците. Областите ги опфаќаат следните програми:

1. Програма за заштита од насилство, злоупотреба и запуштање на учениците
2. Програма за спречување на дискриминација
3. Програма за превенција од употреба на алкохол, пушење, учество во игри на среќа, злоупотреба на дроги и други психотропни супстанции и малолетничка деликвенција

Секоја од овие програми содржи конкретни цели, активности и механизми за следење, насочени кон унапредување на безбедноста, здравјето и благосостојбата на учениците, како и за поттикнување на соработка меѓу училиштето, семејството и заедницата.

1. Програма за заштита од насилство, злоупотреба и запуштање на учениците

Програмата за заштита од насилство, злоупотреба и запуштање на ученици е целосно усогласена со законските одредби во Република Северна Македонија, вклучувајќи ги Законот за средно образование, Законот за заштита на децата, Законот за превенција и заштита од насилство врз жените и семејно насилство, како и подзаконските акти и протоколи донесени од Министерството за образование и наука. Програмата ги следи националните стандарди за безбедна училишна средина, промовира еднаквост, недискриминација и почитување на човековите права. Со тоа обезбедува систематски пристап кон превенција, навремено препознавање и правилно постапување при случаи на насилство, во согласност со важечките законски обврски.

Цели на програмата	Активности	Очекувани резултати	Време на реализација и учесници
- навремено препознавање и спречување на различни облици на насилство - физичко, психичко, сексуално и сајбер насилство - развивање на емпатија, почитување, ненасилна комуникација - справување со конфликти - подигање на свеста за насилството - намалување на пријавени случаи на врсничко насилство - подобрување на комуникациските вештини - поддршка на ученици изложени на ризик - <u>јакнење на дигиталната безбедност</u>	- интегрирање на содржини за ненасилна комуникација, емпатија и почитување на различностите (наставни и воннаставни активности). - организирање на работилници за препознавање и спречување на физичко, психичко, сексуално и сајбер насилство - стручната служба да обезбеди индивидуални или групни советувања за сите ученици идентификувани како жртви или сторители, со најмалку три последователни сесии во период од два месеци, при што ќе се води евиденција за напредокот во однесувањето и емоционалната стабилност. - <u>спроведување на превентивни кампањи и тематски недели посветени на безбедноста и толеранцијата</u> - формирање на ученички тимови за врсничка медијација и промоција на позитивни вредности во училиштето - советодавна работа со ученици кои се жртви, сведоци или потенцијални извршители на насилство - едукација на наставници и родители за препознавање знаци на насилство и	- во текот на учебната година да се постигне намалување од минимум 20% на повторувачки случаи на врсничко, психичко и физичко насилство преку рана интервенција и следење од страна на стручната служба - преку едукации и посредување, училиштето ќе постигне намалување од 20% на пријавени случаи на навредливи пораки, објави или споделување содржини без дозвол - промоција на позитивни односи и толеранција - <u>поддршка на ученици со зголемен ризик од вклучување во насилство</u> - <u>изработка на школски Кодекс за безбедно однесување</u> - <u>редовно следење на училишната клима</u> - партнерство со родители и наставници - <u>воспоставување училишен тим за превенција на насилство</u> - <u>подобрување на просторната</u>	- училиштен тим, ученици, наставен кадар, стручна служба, родители, надворешни соработници

	постапување при сомнеж за злоупотреба и запуштање - соработка со Центар за социјална работа, МВР и здравствени установи во случаи на интервенција и поддршка	<u>безбедност</u>	
--	--	-------------------	--

2. Програма за спречување дискриминација

Оваа програма е насочена кон развивање култура на еднаквост, инклузија и почитување на различностите, со цел да се обезбеди училишна средина во која секој ученик има еднакви можности за учење и развој.

Цели на програмата -

- ❖ Да се развива недискриминациски пристап во наставното планирање и програмирање;
- ❖ Да се развиваат вербални и невербални форми на недискриминација;
- ❖ Надминување на дискриминацијата во пристапот кон учениците низ наставниот процес;
- ❖ Вклучување на сите ученици во сите наставни и воннаставни активности во воспитно-образовниот процес;
- ❖ Откривање, спречување и елиминирање на секаков вид на дискриминација.
- ❖ Елиминирање на секаков вид на дискриминација и градење на соживот во училиштето

Активности на програмата

Активности	Очекувани резултати	Време на реализација и учесници
- интегрирање на содржини за човекови права, еднаквост и недискриминација во наставните и	- да се воспостави систем за нормално, безбедно и непречено одвивањена наставата и мерки за	училиштен тим, ученици, наставен кадар, стручна служба, родители, надворешни

ненаставните содржини - работилница за: Презпознавање стереотипи и предрасуди, Развивање на емпатија и прифаќање на различностите, Еднаков пристап и можности за сите ученици; -организирање на дебати, форум-театар, изложби, културни и мултикултурни настани за промоција на толеранција - активности за поддршка и инклузија на ученици со попреченост и ученици од ранливи категории - кампањи против говор на омраза и дискриминација на социјалните мрежи - соработка со локални заедници, културни институции и организации за промоција на интеркултурен дијалог - едукација на вработените и родителите за препознавање и справување со дискриминаторни однесувања	заштита на учениците кои се предмет на дискриминација во училиштето; -воспоставување систем за нормално, безбедно и непречено одвивањена наставата и мерки за заштита на учениците кои се предмет на дискриминација во училиштето; -да се обезбеди подеднакво учество на вработените и родителите во работата и управувањето со училиштето воегласност со етничкиот состав на учениците и вработените; -да се информираат учениците за нивните права, но и обврски во смисла на почитување на еднаквоста како во училиштето така и надвор -да им се пружи поддршка на своите ученици кои биле дискриминирани -да се почитуваат правилата на воспитно-образовна работа во училиштето и да не ги дискриминираат другите ученици, наставници и другите вработени	соработници
--	--	--------------------

3. Програма за превенција од употреба на алкохол, пушење, учество во игри на среќа, злоупотреба на дроги и другим психотропни супстанции и малолетничка деликвенција

Цели	Активности	Вклучени лица
- да се намали ризичното однесување кај учениците - рано препознавање,	-интегрирање едукативни содржини во наставата поврзани со штетноста од употреба на алкохол, пушење, дроги и други психотропни супстанции	наставник, ученик/ци наставник, класен раководител, ученик

превенција и едукација за штетните последици од алкохол, цигари, дроги, психотропни супстанции, учество во игри на среќа и други облици на малолетничка деликвенција - јакнење на свеста за штетноста од употреба на психотропни супстанции - развивање на здрави животни навики кај учениците - градење на здрави животни стилови, правилни избори, одговорно однесување и развивање на вештини за одбивање притисок од врстници	-организирање работилници и предавања за ризиците од алкохол, никотин, дроги, коцкање и други зависности -тимски часови и работилници за ризиците и последиците од учество во игри на среќа и незаконски активности -форум театар, симулации и дебати за донесување одговорни одлуки и справување со врстнички притисок -промоција на култура на законитост, одговорност и почитување на правата на другите -спроведување на превентивни кампањи и тематски недели за промоција на здрави навики, спорт, правилна исхрана и лична одговорност -јакнење на социјални и комуникациски вештини кај учениците, одолевање на притисок, асертивно однесување и донесување на здрави избори -советодавна и индивидуална работа со ученици со ризично однесување или со изразена потреба за поддршка, како и работа со ученици кои покажуваат знаци на импулсивно или агресивно однесување -вклучување на родители во едукативни средби за препознавање на рани знаци на зависност и навремена интервенција	
---	---	--

	-соработка со здравствени установи, експерти и центри за превенција на зависности -организирање и поттикнување на спортски, културни и волонтерски активности како алтернатива на ризични однесувања и позитивни форми на слободно време -изработка на училишен Кодекс на одговорно однесување, усвоен од Ученичкиот совет -соработка со МВР, локални институции и социјални служби за рано препознавање и спречување ма малолетничка деликвенција	
--	--	--

Прилог 12 . Постапка за заштита на ученик-жртва

ПРОТОКОЛ ЗА ПРИЈАВУВАЊЕ И ЗАШТИТА НА УЧЕНИК - ЖРТВА НА БИЛО КОЈА ОД ФОРМИТЕ НА НАСИЛСТВО, ЗЛОУПОТРЕБА И ЗАНЕМАРУВАЊЕ

Овој Протокол е изработен од СОУ „Ѓорче Петров“ Крива Паланка согласно член 22 од *Законот за средно образование* („Службен весник на Република Македонија“ број 44/1995, 24/1996, 34/1996, 35/1997, 82/1999, 29/2002, 40/2003, 42/2003, 67/2004, 55/2005, 113/2005, 35/2006, 30/2007, 49/2007, 81/2008, 92/2008, 33/2010, 116/2010, 156/2010, 18/2011, 42/2011, 51/2011, 6/2012, 100/2012, 24/2013, 41/2014, 116/2014, 135/2014, 10/2015, 145/2015, 30/2016, 127/2016, 67/2017, 64/2018 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ број 229/2020, 269/23, 78/25 и 132/25) и врз основа на чл.5 од *Правилникот за начинот на пријавување и заштита на ученик- жртва на која било од формите на насилство, злоупотреба и занемарување*, донесен од страна на Министерството за образование и наука, Дел. бр. 18-10074 од 17.07.2025 година.

I –ЦЕЛИ

Член 1

Со овој Протокол се уредува начинот на пријавување и заштита на учениците жртви на било која форма на насилство, злоупотреба и занемарување, мерките и активностите што ги превзема училиштето за заштита и превенција од насилство како и правата ,обврските и одговорностите на директорот на училиштето, стручните соработници, наставниците, учениците, родителите/старателите, другите вработени во училиштето и сите други

фактори во спречувањето и заштитата од насилството со цел заштита на учениците и сите вработени во училиштето.

Протоколот се однесува на заштита и превенција на било кој вид на насилство, злоупотреба и занемарување чија жртва или сведок е ученик во средното училиште. Притоа не е важно каде се случило насилството (во училиштето или во дворот, на патот до училиштето или до домот, во домот или на било кое друго место).

Целта на овој Протокол е да се развива и промовира ненасилство во училиштето, да се превенираат сите можни ситуации на насилство и адекватно да се постапува во конкретни ситуации со цел заштита на учениците, родителите и сите вработени во училиштето

Секој вработен во училиштето има обврска да се грижи за најдобриот интерес на ученикот, да го почитува неговото достоинство и правата на детето од Конвенција за правата на детето.

II. ДЕФИНИРАЊЕ НА НАСИЛСТВО И ПРЕВЕНЦИЈА

Член 2

* **Насилство** - претставува секое дејствие или пропуст што предизвикува штета, страдање или повреда на достоинството на ученикот. Се разликуваат следните форми на насилство:

Физичко насилство – удирање, туркање, тепање, закани со предмети итн.

Емоционално/психичко насилство – исмевање, навредување, закани, потценување, манипулација и сл.

Социјално насилство – исклучување, игнорирање, организирано отфрлање, ширење трачеви и сл.

Сексуално насилство – допирање без дозвола, коментари со сексуална конотација, изложување, присилување на сексуални дејствија и сл.

Кибернасилство – навредливи пораки, објави, дигитално вознемирување или изложување на ученик преку интернет и сл.

* **Злоупотреба** - означува користење на ученикот во цел или на начин што е штетен за неговото здравје, безбедност или развој - вклучувајќи сексуална злоупотреба, експлоатација, манипулација или злоупотреба на моќ.

* **Занемарување** - е неисполнување на обврските кон ученикот од страна на родител, старател или друго лице, што доведува до пропуштање на грижата за неговите основни потреби - физички, образовни, здравствени или емоционални.

Член 3

Училиштето е должно континуирано да работи на едукација и покренување на свеста кај учениците во врска со спречување насилство.

Превенција од насилното однесување и спречување на насилството претставува збир на мерки и активности кои имаат за цел создавање на безбедна, сигурна и подржувачка средина, односно развивање на атмосфера на соработка и почитување на различностите и човековите права, конструктивна комуникација, и следење на одредени

правила на однесување во рамките на воспитно образовните активности, развивање на вештини за препознавање и ефикасно реагирање во ситуации на насилство.

III. НАЧИН НА ОДНЕСУВАЊЕ ВО УЧИЛИШТЕТО

Член 4

Учениците во училиштето на патот до училиштето, во училишниот двор или на било кое место не смеат да преземаат дејствија кои се категоризирани како насилство од прво, второ и трето ниво (табелата за категоризација на насилство е прилог на овој протокол).

IV. ДОЛЖНОСТИ НА УЧИЛИШТЕТО И ОДГОВОРНИ ЛИЦА

ПРЕПОЗНАВАЊЕ И ПРИЈАВУВАЊЕ НАСИЛСТВО ИЛИ СОМНЕЖ ЗА НАСИЛСТВО

Член 5

Секој е должен да пријави насилство или сомнеж за насилство над ученик без разлика дали насилството се случило во училиштето, на пат до училиштето, во училишниот двор, во домот на ученикот или на кое било друго место.

Наставниците, стручните соработници, вклучително и административниот и помошно техничкиот персонал, и директорот се должни да препознаат и пријават насилство или сомнеж и веднаш да постапат согласно пропишаната постапка во овој Протокол.

Секој раководител на паралелката е должен да го презентира овој Протокол и Правилникот за начинот на пријавување и заштита на ученик- жртва на која било од формите на насилство, злоупотреба и занемарување на часот на заедницата на паралелката, веднаш по почетокот на учебната година, на начин приспособен за возраста на учениците.

Училиштето назначува контакт - лица за пријавување на насилство:

- Стефани Давидовска - психолог во училиштето за контакт – лице за пријавување на насилство, со контакт емаил адреса:stefanigeorgievskaa@gmail.com и контакт телефон. 070 949 776 - Гордана Стојковска – социолог - за заменик на контакт- лицето за пријавување на насилство, со контакт емаил адреса : goca_stojkovska@yahoo.com и контакт телефон:070 321 222

Двете лица работат во тесна и постојана соработка со стручните соработници и раководителите на паралелка.

Член 6

Контакт - лицето не е единствениот начин за активирање на постапка, односно секој вработен кој добил информација за насилство (дирекно или преку пријава) е должен веднаш да го извести контакт-лицето, кој заедно со вработениот ја проценува ситуацијата и заеднички одлучува за соодветни мерки за заштита согласно правилникот и протоколот.

По поднесената пријава училиштето е должно ведаш да започне постапка за утврдување на фактите и да ги вклучи сите засегнати страни: ученикот-жртва, ученикот-сторител, ученици-сведоци, др.засегнати учесници или вработени, родители/старатели на засегнатите ученици.

Одговорноста за водење на постапката ја има контакт-лицето за пријавување на насилство, во соработка со тимот за спречување на насилство. Тимот ја координира комуникацијата со сите вклучени страни, ја води евиденцијата и иницира натамошни мерки.

По претходна процена од страна на контакт-лицето заедно со стручната служба, по одобрување од директорот се вклучуваат и надворешни субјекти (Центар за социјална работа, здр.установа,полиција и др.)

Во постапката за заштита на ученик-жртва на насилство училиштето презема соодветни мерки за обезбедување, во насока да не стекне впечаток дека со пријавување на насилството создава проблеми во училиштето.

Училиштето презема пропорционални мерки и активности во врска со превенцијата и заштитата од насилство.,односно мерките ќе бидат целисходни и сразмерни со сериозноста на насилството и последиците кон жртвата. Мерките имаат за цел превенција од повторување на насилството и ресоцијализирање, додека педагошките мерки се спроведуваат исклучиво согласно ЗСО и само во случаи кога др.мерки и активности не дале резултат.

Член 7

Училиштето е должно да обезбеди можност за анонимно пријавување на насилство преку поставување на кутија за пријави поставена на видно и пристапно со соодветно обележување, како и преку онлајн формулар објавен на веб-страницата на училиштето со опција за анонимна пријава.

Овој Протокол ќе биде презентираан на Наставнички совет, на час на заедница на паралелката, на Совет на родители и Училиштен одбор и ќе биде објавен на веб-страницата на училиштето.

V. ПРЕКИНУВАЊЕ НА НАСИЛСТВОТО

Член 8

Вработените се должни веднаш да го прекинат насилството. Запирањето на насилството е обврска на секој вработен кој ја добил информацијата за случајот или бил сведок на насилството. Доколку станува збор за посериозна форма на насилство (тепачка помеѓу поголем број ученици, или ако се употребува нож или друго оружје) а вработените проценуваат дека не можат сами да го сопрат, веднаш повикуваат полиција

Доколку сторител на насилството е возрасен, без разлика дали станува збор за друг вработен во училиштето, трето лице или родител, училиштето има обврска да повика полиција или Центарот за социјална работа.

Доколку сторителот е вработен во училиштето, директорот е должен да постапи согласно Законот за наставници и стручни соработници во основните и средните училишта и Законот за средно образование.

Во случаите кога вработените се сомневаат дека некој ученик е жртва на каков било вид насилство, без разлика каде се случува и без разлика кој е потенцијален сторител, вработените се должни да го информираат **контакт-лицето за пријавување на насилство**, по што контакт-лицето разговара со ученикот и/или со други лица кои би можеле да имаат сознанија.

Наставниците и стручните соработници разговараат со родителите, освен во случаите кога разговорот со родителите не е во најдобар интерес на детето (пр. кога постои сомнеж дека родителот е сторител или на друг начин е одговорен за насилството, или пак вмешувањето на родителот би можело да предизвика насилство врз ученикот. Во овие случаи секогаш е препорачливо да се повика Центарот за социјални работи.

Доколку станува збор за насилство кое се случило во домот на ученикот или на друго место, вработените ја добиле информацијата преку видливи знаци на телото на ученикот и согласно неговото однесување, вработениот кој тоа го забележал го известува контакт – лицето за пријавување на насилство.кое во соработка со другите од Тимот и стручните соработници и релевантни наставници можат да разговараат со ученикот или со други лица со цел да добијат попрецизни информации. Овие случаи училиштето е должно да ги пријави во Центарот за социјални работи.

VI. СМИРУВАЊЕ НА СИТУАЦИЈАТА, ФОРМИ НА НАСИЛСТВО ОД ПРВО, ВТОРО И ТРЕТО НИВО

Член 9

Кога станува збор за инцидент на насилство, без значајни последици, кој се случува прв пат како наведените во табела бр.1 (прво ниво), вработениот кој го прекинал насилството не е обврзан да го повика контакт-лицето за

пријавување на насилството туку сам треба да ја смири ситуацијата. Во случај да процени дека не може самостојно да влијае или ситуацијата почнува повторно да ескалира, ќе го повика контакт-лицето и стручната служба

Кога станува збор за инцидент на насилство од прво ниво кој се повторува или за насилство од табелите бр.2 и бр.3 (второ и трето ниво), вработениот е должен да го повика контакт - лицето за пријавување на насилство.

контакт-лицето проценува во оваа фаза дали ќе повика др. вработени како и да повика и претставници од други институции, како полиција, Центар за социјална работа, здравств.установа или некое друго лице кое согласно експертизата и службената положба може да помогне во смирување на ситуацијата.

Кога станува збор за случај на насилство од трето ниво, мора да се повикаат претставници од други институции.

Секогаш кога повикува други институции, контакт - лицето ќе го информира директорот, освен во случаите кога поради итност мора веднаш да се повика полиција., Во случаите кога се вклучуваат претставници од други институции, за најголем дел од случаите е препорачливо контакт-лицето и вработените од училиштето да ги направат разговорите.

Член 10

Насоки за разговор

Трпеливо и внимателно слушајте ги учесниците, вклучувајќи ги и сведоците,

Насочете го вниманието на конкретните постапки и однесување

Без осудување, согледувајте ја ситуацијата без намалување или преувеличување,

Внимателно слушајте што ви зборуваат учениците, не само тие што трпат насилство туку и тие кои го извршиле насилството, и тие кои ги набљудувале

Не интерпретирајте, не менувајте, не толкувајте, не заземајте страна,

Користете речник што ги користат и учениците кога зборуваат за насилство, злоупотреба и занемарување

Не подразбирајте, не претпоставувајте, прашувајте, а не тврдете

Проверете дали точно, правилно сте разбрале што ви кажале учениците,

Разговарајте смилено, не реагирајте шокирано, со недоверба,

покажете дека верувате во тоа што ученикот ви го зборува, за да го охрабрите да ви раскаже што повеќе.

VII. ЗАШТИТА ОД НАСИЛСТВО И ПРОМЕНА НА ОДНЕСУВАЊЕТО НА СТОРИТЕЛОТ

Член 11

По смирувањето на ситуацијата и добивањето информации од разговорите со сите вмешани и сведоци на насилството, директорот на училиштето во соработка со стручните соработници е одговорен за донесување на одлука дали и кои мерки на заштита ќе се спроведат.

Член 12

Во случаи од прво ниво односно кога се работи за еднократни и помали инциденти наставникот, стручниот соработник или директорот кој го прекинал насилството може самостојно да одлучи кои интерни мерки ќе ги преземе и тоа:

- физичко одделување на сторителот од жртвата (промена на место на седење, простор),
- индивидуален разговор со жртвата за проценка од потребата од психо-социјална поддршка на жртвата од страна на училишниот психолог,
- индивидуален разговор со сторителот и укажување на последиците од неговото однесување;
- разговор со паралелката или група ученици заради објаснување;
- упатување на советување кај стручни служби на сторителот и жртвата;

Во случаите од прво ниво кои се повторуваат како и во сите случаи од второ ниво училиштето е должно да изработи писмен план за заштита на жртвата и план за промена на однесување на сторителот. Контакт - лицето е одговорно за изработка на истите.

Во случаите од трето ниво училиштето задолжително **изработува писмен план за заштита на жртвата и план за промена на однесување на сторителот**, во кој се вклучува Центарот за социјални работи, полиција, здрав.установа.

Член 13

Планот за заштита на ученикот жртва и промена на однесувањето на сторителот може да вклучува повеќе типови на мерки и тоа:

Психо-социјална поддршка на жртвата:

- ја спроведува училишниот психолог и/или друг стручен соработник;
- трае додека не се постигнат резултати според проценка од вклучените стручни лица,
- доколку жртвата добива поддршка надвор од училиштето, училишниот психолог е одговорен за координација со надворешното стручно лице;

Мерки за физичко одделување на жртвата од сторителот:

- одлука за овие мерки носи директорот по предлог од контакт – лицето и стручниот тим;
- може да вклучуваат: преместување на сторителот, забрана за приближување, ограничување, на заеднички активности;

- за случаите од табела бр. 3 овие мерки се задолжителни;

Мерки за физичко одделување на жртвата:

- се применуваат само доколку жртвата тоа го бара и по процена на стручните соработници дека се во нејзин најдобар интерес;
- вклучуваат ослободување од настава, учење од дома, преместување во друга паралелка;
- одговорност за проценка и реализација има стручната служба во координација со директор;

Мерки за промена на однесувањето на сторителот (доколку е ученик)

- се спроведуваат од училишниот психолог и/или друг стручен соработник;
- контакт- лицето за пријавување на насилство е одговорно за следење на напредокот;
- може да се вклучат и родителите/старателите да бидат упатени на советување;
- се води писмена евиденција за активностите;
- по проценка на стручниот тим и со согласност на директорот може да се предложат и привремени организациони мерки за заштита на жртвата и превенција на повторно несоодветно однесување. Таквите мерки може да вклучуваат:

- преместување во друга паралелка;
- учење од дома(во исклучителни ситуации и со согласност на родителите;
- ограничување на вклученост во воннаставни активности или училишни настани;

Овие мерки се применуваат само во најдобар интерес на учениците и не смеат да имаат карактер на казна, туку да служат за создавање безбедна училишна средина и поддршка за развој на социјално прифатливо однесување.

Педагошки мерки - според чл.58 од Законот за средно образование се изрекуваат само по препорака од стручната служба и одлука на директорот, само ако претходните мерки не покажуваат резултати и ако се работи за случаи на насилство од табела бр. 2 и табела бр.3 .

Преместување на сторителот во друго училиште

- не претставува педагошка мерка, туку мерка за заштита на жртвата;
- одлуката ја носи директорот преку наставничкиот совет, и во соработка со локалната самоуправа ја спроведува;
- за донесената одлука се известува МОН – педагошката служба, која води регистар за сите пријавени случаи;
- контакт -лицето за пријавување насилство координира со новото училиште и обезбедува пренос на потребните информации;

Мерки за поддршка на набљудувачите и сведоците

- контакт-лицето, стручен соработник или наставник води индивидуални или групни разговори со учениците;
- за случаите од табела бр.2 (повторувачки) или Табела бр.3 се нуди психо-социјална поддршка или се врши упатување во надлежна установа;
- може да вклучуваат и едукативни активности (работилници за ненасилна комуникација, врсничка поддршка, предавања итн.)
- стручната служба е одговорна за организација и спроведување на овие активности;

Член 14

Сите мерки кои се предвидуваат со планот се документираат во писмена форма, со јасно наведен одговорен спроведувач, рокови и очекувани резултати. За спроведување на планот одговорно е контакт – лицето за пријавување на насилство, кое координира, следи и известува за напредокот до директорот и стручниот тим.

Сите мерки кои се однесуваат на ученикот жртва на насилство мора да се донесат со нејзино вклучување, согласување и земање предвид на нејзините желби и потреби. Сите предлози контакт-лицето или друго вработено лице кое е од доверба на ученикот детално и ги образложува на разбирлив начин и се труди да ја оспособи за да донесе информирана одлука. Со жртвата се работи трпеливо, се остава време за да одлучи, да го промени мислењето, да одбие одреден предлог и можност да се прекине дури и кога нешто почнало да се спроведува.

Контакт-лицето или друго вработено лице кое е од доверба на ученикот сторител, ќе разговара со сторителот за донесените мерки, резултатот што се сака да се постигне, следните чекори кои ќе се преземат и последиците со кои

ќе се соочи. Ученикот сторител не треба да се обвинува, осудува, туку треба да се влијае врз промена на неговото однесување и врз факторите кои довеле до насилничкото однесување .

Контакт-лицето или друго вработено лице кое е од доверба на ученикот сторител, ќе разговара со сторителот за донесените мерки, резултатот што се сака да се постигне, следните чекори кои ќе се преземат и последиците со кои ќе се соочи. Ученикот сторител не треба да се обвинува, осудува, туку треба да се влијае врз промена на неговото однесување и врз факторите кои довеле до насилничкото однесување .

Родителите / старателите на жртвата и на сторителот се вклучуваат во изработката на планот за заштита на ученикот жртва и промена на однесувањето на сторителот, секогаш кога тоа не е спротивно на принципот на најдобар интерес на детето. Доколку родителите / старателите не се соработливи и дејствуваат на штета на детето, училиштето е должно да го извести Центарот за социјална работа. Доколку истетите се однесуваат насилнички или може да дојде до насилство освен Центарот за социјална работа ќе повика и полиција.

Планот за заштита на жртвата и промена на однесувањето на сторителот постојано се евалуира и дополнува, се оценува дали дава резултати, се определува траењето на мерките и нивниот вид и мерките продолжуваат се додека не се добијат посакуваните резултати.

VIII.ЕВИДЕНЦИЈА НА СИТУАЦИИ НА НАСИЛНО ОДНЕСУВАЊЕ

Член 15

Училиштето води евиденција за ситуациите на насилство.

Одговорното контакт - лице или неговиот заменик заедно со останатите лица кои се вклучени во одлучувањето и спроведувањето на мерките за заштита на жртвата и промена на однесувањето на сторителот се должни да го евидентира секој случај на насилство над ученик во формуларот за евиденција (во прилог). Формуларот за евиденцијата се поплнува согласно чл.20 од *Правилникот за начинот на пријавување и заштита на ученик-жртва на која било од формите на насилство, злоупотреба и занемарување*, донесен од страна на Министерството за образование и наука, Дел. бр. 18-10074 од 17.07.2025 година.

Во Формуларот се евидентираат случаите на насилство од прво ниво кои се повторуваат и случаите од второ и трето ниво.

За случаите од прво ново доколку не е вклучено контакт лицето за насилство евиденцијата и водењето на разговори ја прави раководителот на паралелката односно одговорниот наставник.

IX. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 16

Целокупната документација на случаите на насилство на ученикот жртва и на ученикот сторител се чува кај стручната служба на училиштето четири години по завршување на средното образование.

Овој Протокол стапува на сила со денот на донесувањето 26.08.2025 година а ќе се применува од 01.09.2025 година.

Прилог 13. Програма за грижа за здравјето на учениците

Цел на програмата за грижа за здравјето е унапредување на целокупното здравје на учениците преку превентивни програми, едукација и акции кои допринесуваат за формирање на ставови, навики и однесувања кои значат здрав начин на живот. Со програмата се опфатени следните содржини:

- Превенција од пренесување и ширење на заразни болести
- Превенција од болести на зависност
- Здрава исхрана
- Посебни и систематски прегледи
- Физички активности

Во поглед на грижата за здравјето, училиштето има формирано тим чија задача е следење на општата здравствена состојба на вработените преку посебен план и активности. Во соработка со здравствените домови се извршуваат здравствени прегледи на вработените во месец август, а исто така на почетокот од учебната ќе се изврши систематски преглед на сите вработени кој во согласност со Законот за средно образование се врши на секои две години. Активностите кои се преземаат за грижата на здравјето на учениците опфаќаат: *систематски прегледи, обезбедување на високо хигиенски услови во училиштето, вакцинации, спортски активности и активности за промовирање на здравата храна, грижа за менталното здравје на учениците*. Хигиената претставува битен фактор за постоење на здрава училишна средина каде учениците поминуваат голем дел од денот. Поради тоа, училиштето превзема активности кои придонесуваат за одржување на високото ниво на хигиенски услови кои ги обезбедува персоналот и учениците, а тоа подразбира: бришење на прашината на работните површини и на надворешен дел од мебелот, бришење и миеење на тврди подни површини,

вмитување на меки подни површини (тепих ...), собирање на пајажина, бришење на рамки на прозорци, на влезни и внатрешни врати, бришење и миење на стаклени површини, бришење на санитарен простор, метење пред влезните врати. Училиштето обезбедува доволна количина на средства за одржување на општа и лична хигиена, средства за дезинфекција на вработените, учениците и просторот. За хигиената во училиштето се задолжени техничкиот персонал составен од 7 хигиеничари. Но за да се одржува хигиената на задоволително ниво придонесуваат сите вработени и ученици преку разни акции за чистење или едукативни работилници. Лекарски прегледи на учениците како и досега согласно Законот за средно образование ќе се вршат на учениците од прва и од четврта година, во соработка со Здравствениот дом. За време на редовниот систематски преглед за учениците од четврта година обврска е да се изврши и вакцинирање според календарот за редовни вакцини. Вакцинирањето е составен дел од грижата за учениците и тоа се спроведува во различни периоди од воспитнообразовниот процес на учениците зацртани во календарот за имунизација. Водење на постојана грижа за здравјето се врши и преку здравата исхрана и чистата околина. Одделни содржини за едукација за здрава исхрана се опфатени и ќе се реализираат со програмите на некои наставни предмети како што се биологија, физичко воспитание, психологија, како и на часовите на раководител на паралелка од подрачјето Животни вештини со организирани работилници. Ќе се организираат предавања на повеќе теми од областа на здравствената заштита, за здрав начин на живеење на учениците, заштита на здравјето, изградување на свест за заштита од опасност што произлегува од ширење и употреба на дрога, никотин, алхохолизам, сида и други болести. Тоа се планира да се направи преку предавања од стручни лица и работилници. Посебно внимание ќе се посвети на естетскиот изглед и на хигиенските услови во внатрешните простории на училиштето и училишниот двор. Повеќето активности кои придонесуваат за развој на физичкото и психичкото здравје на учениците ќе бидат реализирани со програмите на наставните предмети како и со реализација на воннаставните активности- акции и предавања во паралелките, преку работата на училишните секции (еколошка секција,

Училишно друштво за спорт, секцијата Младина на Црвен Крст) и друго. Во областа на здравствената превенција ќе се работи на изградување на физички и психо - социјални здрави и зрели личности. При тоа треба да се има во предвид фактот што училиштето е само еден од многубројните фактори кои придонесуваат во развојот на личноста на учениците. Училиштето ќе ја реализира оваа цел преку следните активности:

- Вклучување на учениците во здравствено-воспитни акции, стекнување на знаења за зачувување на здравјето, за болестите и можностите за лечење;
- Развивање на свест и одговорност на поединецот за сопственото здравје, за значењето на личната хигиена, хигиената на исхраната и хигиенски начин на живот;
- Подигнување на здравствената култура на учениците така што грижата за здравјето ќе биде составен дел од секојдневните навики, потреби и однесување;
- Учество на учениците во унапредување на животната средина и хигиено-естетската заштита на училиштето;

Грижа за сопственото ментално здравје, регистрирање на суптилните знаци на здравјето на учениците е наша примарна цел и поради тоа во **СОУ Ѓорче Петров** се реализира на следниот начин:

- Хигиена во училиштето

- Предавање за лична хигиена од страна на одделенските раководители за време на одделенскиот час;
- Предавање за превенција од жолтица и правилна хигиена на раце;
- Предавање за правилни навики за грижа за здравјето - заразни болести;
- Работилница - вируси и бактерии;
- Предавање за СПИ за учениците од втора, трета и четврта година,

- Предавање - како да се заштитиме од настинка и грип;

- Одбележување на „Светски ден на здравјето“,

- Систематски прегледи

- ус (1 доза)“за учениците од IV година; Реализирањето на систематски прегледи ќе се одвива без да се попречи наставата;
- Систематски преглед од „Завод за рехабилитација на слух и говор“, I година придружувани од раководител на паралелка;
- Систематски прегледи на заби од I - IV година во ЈЗУ - Здравствен дом “Академик проф. Д - р Димитар Арсов“ - Крива Паланка. - стоматолошка ординација;
- Систематски преглед за I и IV година во ЈЗУ - Здравствен дом “Академик проф. Д - р Димитар Арсов“ - Крива Паланка;

- Вакцинирање

- Вакцинација МРП, во ЈЗУ Здравствен дом - “Академик проф. Д - р Димитар Арсов“ - Крива Паланка;
- Вакцинација и ревакцинација „Тетан

- Едукација за здрава исхрана

- Разговор и презентација на тема „Здрава храна - начин на добар живот“;
- „Исхрана и здравје“ - предавање од страна на стручни лица;
- Едукација за видови на здрава храна (сирова, ретехнолошки обработена);
- Работилница за правилна исхрана и контрола во внесување шеќери;

- Едукација за заштита од алергии;
- **Превенција од алкохол и дрога** - предавање;
- **Превенција од болести и заболување** - ХИВ сида, канцер, хепатитис - предавање;
- **Работилница** - читање на текстови за зависности;

Во согласност со законските одредби и методологијата за содржината и начинот на проценување на опасностите, училиштето има изработено плански документи за заштита и спасување и истите се одобрени од надлежните институции.

Со овие документи се запознаени вработените во училиштето, аучениците се запознаени со планот за евакуација. Во секоја просторија има истакнатошема за евакуација. Планските документиза заштита и спасување се изработуваат со цел да се обучат вработените и учениците за справување со елементарни непогоди и во случај на вакво загрозување да знаат како да постапат за последиците да се сведат на минимум.

Во текот на наставната година во план се следниве активности:

- ажурирање на планот за заштита и спасување;
- запознавањена вработените и учениците со планот за евакуација и показна вежба во април месец;
- обука на наставниците за противпожарна заштита;
- обука на наставниците за прва медицинска помош;
- набавка на кутии за прва помош;

Напомена: Доколку се случи некоја природна непогода, училиштето е подготвено да најде решение.

Прилог 14. Програма за ЗДРАВЈЕ И БЛАГОСОСТОЈБА НА УЧЕНИЦИТЕ

Изготвено во согласност со Заклучокот на Советот на Општина Крива Паланка за рамката „Здравје и благосостојба на учениците“, и усогласено со публикацијата на СЗО и УНЕСКО Making Every School a Health-Promoting School: Global Standards and Indicators (2021).

Цел

Оваа компонента ги обединува постојните и планираните активности на училиштето за физичко и ментално здравје, безбедност, превенција, здрави навики и поддршка на учениците. Таа е составен дел од Годишната програма за работа и овозможува активностите да бидат јасно планирани, координирани, следени и вреднувани.

Образецот не бара училиштето да воведи голем број нови активности. Најнапред се внесуваат активностите што веќе се спроведуваат, а потоа се избираат само оние дополнувања што одговараат на потребите, возраста на учениците, расположливиот кадар и условите во училиштето.

1.Координатор и училишен тим за здравје и благосостојба

Училиштето именува координатор од редот на постојниот кадар (наставник, педагог, психолог, специјален едукатор и рехабилитатор или друг стручен соработник). Координаторот го усогласува планирањето, ја следи реализацијата и ги обединува збирните податоци. Тој/таа не презема здравствени, терапевтски или други стручни надлежности за кои нема соодветна квалификација.

Координатор (име и работно место):	Стефани Давидовска
Претставник на раководството:	Елена Ѓорѓиевска
Стручен соработник:	Гордана Стојковска
Претставник/ци на наставниците:	Марјан Ѓорѓиевски; Слаѓана В. Петковска
Претставник на учениците (соодветно на возраста):	Сара Стојановска
Претставник на родителите/старателите:	Даниела Анастасовска

3. Цели за учебната година

- Цел 1: Поуспешна социјализација и адаптација на ранливите категории на ученици до крајот на учебната година преку активности за помош и поддршка на учениците од ранливи категории
- Цел 2: Унапредување на соработката и комуникацијата помеѓу училиштето и родителите преку зголемено учество на родителите во решавање на конкретни проблеми, соодветно реагирање и обезбедување поддршка
- Цел 3: Унапредување на физичкото, психичкото и социјалното здравје на учениците, до мај 2027 година че се реализираат превентивни активности, ќе се развијат животни вештини, промовирање здрави животни навики и создавање безбедна и поддржувачка училишна средина, со евиденција за учеството и кратка повратна информација од учениците.

3. Планирани активности по тематски области

2.1. Физичко здравје и здравствена превенција

Активност и што опфаќа	Целна група и период	Одговорно лице / партнер	Показател за успех
Едукативна работилница со учениците на тема „Хигиена за време на адолесценција (дискусија за телесен мирис, потење, кожа и интимна хигиена)	Ученици од прва година; на почетокот на годината, еднаш месечно и по потреба	-Наставник по хигиена -Наставници од здравствена струка -Раководители на паралелки	Број на реализирани работилници; евиденција за отстранети недостатоци
„Мој здрав животен стил“ - учениците прават неделен план со физичка активност, сон, исхрана и одмор	Ученици од I–IV година, Еднаш месечно	-Раководители на паралелки -Наставници од здравствена струка	Препознавање и градење на здрави животни навики
„Мини фитнес предизвик“ - 5-10 минути вежби: истегнување, лесни вежби за релаксација	Сите ученици Секој ден	-Предметен наставник -Раководители на паралелка	Зголемување на енергијата и продуктивноста Подобар фокус и концентрација
„Движењето и здравјето“ - учениците истражуваат како физичката активност влијае врз срцето, мускулите и расположението,	Ученици од III и IV година	-Раководители на паралелки -Наставници од здравствена струка	Стекнување на знаења за здрави животни навики

Активност и што опфаќа	Целна група и период	Одговорно лице / партнер	Показател за успех
Врсничка едукација за лична хигиена. Избрани ученици, со поддршка од наставник или здравствен работник, подготвуваат кратки возрасно соодветни пораки, демонстрации или креативни активности за помладите ученици.	Ученици од II–IV година за ученици од I година; најмалку една обука и две сесии	-Координатор - Предметни наставници -Здравствен работник	Број на обучени врснички едукатори и реализирани сесии; број на опфатени ученици
Поддршка при организирање систематски здравствени прегледи. Училиштето го усогласува терминот со надлежната здравствена установа, ги информира родителите/старателите и обезбедува простор и организациска поддршка. Индивидуалните резултати ги води здравствената служба.	Учениците опфатени со програмата за систематски прегледи на надлежната здравствена установа; според официјалниот распоред	-Раководен кадар -Координатор -Надлежна здравствена установа	Прегледот е организиран; збиен број или процент на опфатени ученици
Прва помош - дискусија на тема „Што да направиме при мала повреда, крварење, изгореница или несвестица“	Ученици од I и II година; проверка најмалку еднаш во полугодие	-Наставници од здравствена струка -Координатор	воспоставен начин за дискретна поддршка
Панел дискусија на тема „Кога треба да побарам лекарска помош“ - учениците добиваат различни ситуации и одлучуваат дали е потреба домашна грижа, матичен доктор или брза помош	Ученици од I и II година; проверка најмалку еднаш во полугодие	-Наставници од здравствена струка - Координатор	Подигнување на свесноста кога и каде да се побара здравствена помош

2.2. Здрава исхрана и физичка активност

Активност и што опфаќа	Целна група и период	Одговорно лице / партнер	Показател за успех
„Научи да ја читаш декларацијата“- Едукација на учениците за препознавање на состојките на прехранбените производи	Сите ученици од I до IV година	-Наставник по биологија и хемија	Помало конзумирање на брза и индустриска храна
Кратки активни паузи на час. Кога условите на часот го дозволуваат тоа, наставникот вклучува 2–5 минути одмор, движење или кратка игра за прекинување на долгото седење и обновување на вниманието.	Ученици во одредени паралелки; во текот на годината, според договорен распоред	-Предметни наставници	Број/процент на паралелки што ги применуваат; кратка месечна евиденција
Организирање на „Ден на здрава храна“, (работилница за подготовка на здрави ужинки, „шарена чинија-креирање на балансиран оброк од различни продукт, квиз за здрава исхрана и здрави животни навики, изложба на ученички постери и пораки за здрава исхрана)	Ученици од I и II година; 16 октомври 2026	-Наставник од угостителска струка -наставник по биологија координатор	Примена на здрави навики во секојдневниот живот
„Движи се 15 минути“ (настава во природа) кога дозволуваат условите учениците одат во околната природа и тамо одржуваат час	Сите ученици од I до IV година	-Предметни наставници	Зголемена концентрација и внимание и подобрена емоционална состојба на учениците

Активност и што опфаќа	Целна група и период	Одговорно лице / партнер	Показател за успех
„Активен ден“- Се избира ден за спортски игри, натпревари, пешачење или возење велосипед, се информираат родителите и претходно се проценуваат пристапните патеки и премини.	Сите ученици еднаш во годината	-Наставник по физичко и здравствено образование -координатор -родител	Извршена безбедносна проценка; одржан настан; број на учесници

2.3. Ментално здравје и социо-емоционална поддршка

Активност и што опфаќа	Целна група и период	Одговорно лице / партнер	Показател за успех
Воспоставување јасна контакт-точка за благосостојба. На учениците, вработените и родителите им се соопштува кому може да се обратат за почетна поддршка и како се обезбедува натамошно упатување. Ова најмногу се практикува на почетокот на учебната година на новите ученици и нивните родители за прва година, но и континуирано во текот на целата учебна година за сите ученици. Стручната служба преку работилници и советодавни разговори им објаснува на учениците и родителите за процедурите за безбедност и во кои ситуации и како треба да реагираат во различни ситуации.	Целото училиште; воспоставување на почетокот и информирање во текот на годината	-Раководство -стручна служба	Именувани лица; информацијата е објавена и достапна; вработените ја познаваат постапката
Активности за социо-емоционални вештини кои се раализираат преку работилници, советувања, разговори, дискусија, играње улоги и кратки вежби учениците учат да препознаваат и изразуваат емоции, како да се справуваат со стресни ситуации, како да препознаваат анксиозност, панични напади, депресивна состојба, да покажуваат емпатија, да бараат помош и конструктивно да решаваат несогласувања.	Сите паралелки; најмалку една активност во секое полугодие, приспособена на возраста	-Предметни наставници -стручна служба	Број на реализирани активности и опфатени ученици; кратка ученичка повратна информација

Активност и што опфаќа	Целна група и период	Одговорно лице / партнер	Показател за успех
„Врсничка медијација“. Постари ученици се обучуваат од страна на психологот за да им помагаат на помлади или новозапишани ученици да се адаптираат во училиштето, да се охрабрат да побарат помош, да се поттикнат за вклучување во повеќе воннаставни активности	На почетокот на учебната година се избираат медијатори кои ќе бидат задолжени да им помагаат на учениците.	-стручна служба -ученички совет	подобрување на способноста за адаптација за меѓусебна комуникација, самодоверба, емпатија и соработка.
Достапни термини за разговор со стручната служба. Се објавуваат фиксни термини и начин за дискретно обраќање. Учениците се информираат дека доверливоста се почитува, освен кога постои ризик по нивната или туѓата безбедност и е потребно постапување согласно прописите. Цел на училиштето е да се развие култура во која барањето психолошка помош ќе се прифати како нормална форма на грижа за себе	Сите ученици; неделно, месечно и според нивните потреби	-Стручни соработници	Зголемен број на ученици кои што навремено користат психолошка поддршка, Навремена психолошка поддршка, полесно справување со проблемите. Превенција на посериозни психо-емоционални потешкотии, подобрување на самодоверба и позитивна слика за себе.

2.4. Безбедна и поддржувачка училишна средина

Активност и што опфаќа	Целна група и период	Одговорно лице / партнер	Показател за успех
Заеднички правила за почитување и безбедност во паралелката. Учениците и наставникот договараат кратки, позитивно формулирани правила за почит, недискриминација, ненасилно решавање конфликти и барање помош. Правилата се усогласени со училишните акти и се поставуваат на видливо место.	Сите ученици; септември–октомври и краток преглед во второто полугодие	-Раководители на паралелка, -Предметни наставници	Учениците покажуваат поголема одговорност и самодисциплина, Подобрена комуникација и почит, Зголемено чувство на прифатеност и безбедност
Работилници за препознавање и пријавување кибернасилство, лажни профили и злоупотреба на лични податоци. Се обработуваат примери, разликата меѓу конфликт и насилство, блокирање и пријавување содржина и обраќање до доверливо возрасно лице.	Сите ученици; во текот низ учебната година,	-Наставник по информатика -раководители на паралелка -стручна служба	Оспособување за препознавање на кибернасилство и соодветно постапување, Стекнати вештини за заштита на личните податоци и профили
„Врсничка медијација“. Постари ученици се обучуваат од страна на психологот за да им помагаат на помлади или новозапишани ученици да се адаптираат во училиштето, мирно да решат конфликт со помош на разговор, слушање и разбирање, да спречат врсничко насилство, да развијат одговорност и соработка и создавање позитивна клима.	На почетокот на учебната година се избираат медијатори кои ќе бидат задолжени да им помагаат на учениците.	-Координатор -предметни наставници -стручна служба -ученички совет	Намалување на конфликтите и недоразбирањата на учениците, подобрување на способноста за меѓусебна комуникација, емпатија у соработка.

Активност и што опфаќа	Целна група и период	Одговорно лице / партнер	Показател за успех
Работилница за лични граници, почит и ненасилна комуникација. Возрасно соодветни активности за препознавање и почитување личен простор, јасно изразување несогласување, емпатија и обраќање за помош.	Ученици од I до IV година, според потребите во текот на целата учебна година	-Педагог -психолог -наставници	Учениците знаат јасно и смирено да ги изразат своите чувства, потреби и ставови Активно слушање и почитување на соговорникот Намалување на насилството и насилната комуникација, а се подобрува соработката и меѓусебната почит меѓу учениците
Јасен и безбеден начин -анонимна кутија, онлајн форма - линк за анонимно пријавување насилство, малтретирање, дискриминација или занемарување Училиштето постапува во согласност со упатството и протоколот за начинот на пријавување и постапување во случај на насилство.	Сите ученици, во текот на целата година	-Раководство -стручна служба -училишен тим за безбедност	Поголем број на ученици кои знаат кому и како да се обратат кога имат проблем Зголемено чувство на сигурност и припадност кај учениците

2.5. Превенција од ризични однесувања

Активност и што опфаќа	Целна група и период	Одговорно лице / партнер	Показател за успех
Превентивни активности засновани на животни вештини. Учениците учат како да донесат правилни одлуки, да препознаат ризик, да се справат со врснички притисок, како и кога да побараат помош.	Ученици од I до IV година	-Раководители на паралелки -стручна служба	Зголемена способност за донесување на правилни одлуки, подобрени вештини за решавање на проблеми и конфликти

Активност и што опфаќа	Целна група и период	Одговорно лице / партнер	Показател за успех
Работилници за превенција од употреба на тутун, никотин, алкохол и други психоактивни супстанции	Ученици од I до IV година	-Раководители на паралелки -Стручна служба	Зголемена способност за поставување лични граници и асертивно однесување, поголема свесност за личната одговорност за сопственото здравје, однесување и избори
Работилница за превенција од злоупотреба на игри на среќа	Ученици од I до IV година	-Раководители на паралелки -Стручна служба	Зголемена свест за можни финансиски, социјални и семејни последици, Поттикнување на избор на здрави и конструктивни начини за поминување на слободното време, Стекнување на вештини за препознавање на митови поврзани со коцкањето
Програма за превенција од ризични однесувања, во која се содржат сите потребни активности за начинот на реагирање при одредени ризични однесувања кои го загрозуваат психичкото и физичкото здравје на учениците.	Сите вработени; постапката важи во текот на целата година и се обновува на почетокот	-Раководство -стручна служба -училишен тим за заштита	Препознавање на ризични форми на однесување, Правење разлики помеѓу ризично и безбедно однесување, Препознавање на сопствените капацитети за заштита и поддршка

2.6. Соработка со родители и институции

Активност и што опфаќа	Целна група и период	Одговорно лице / партнер	Показател за успех
Практична работилница за родители/старатели. Се избира една приоритетна тема според возраста и потребите (на пример: стрес, дигитални навики, исхрана, отсуство од часови, училишен успех, недолично однесување, социо-емоционални потешкотии, комуникација, препознавање ризични однесувања). Работилниците се одвиваат во вид на панел дискусија, дебати, со практични насоки	Родители/старатели на одбрани паралелки; еднаш во полугодие или според потребите	-стручна служба соодветен -надворешен соработник	Зголемена информираност на родителите за најчестите проблеми и предизвици со кои се соочуваат учениците, Зголемена способност за препознавање на промени во однесувањето, расположение то и навиките, Подобрена комуникација помеѓу родител-дете
Заедничка здравствено-промотивна активност со надлежна институција за превенција од ризично однесување. Според утврдена потреба или соодветен тематски ден, училиштето организира советување, демонстрација, информативен пункт или друга интерактивна активност.	Сите ученици; најмалку еднаш годишно	-Координатор -надлежна здравствена установа - општина или друг релевантен партнер	Унапредување на соработка меѓу родителите, стручната служба и училиштето
Заедничко планирање на активности и работилници со Советот на родители. Советот се запознава со приоритетите, предлага начини на поддршка и учествува во избор или реализација на соодветни активности.	Совет на родители; најмалку една средба при планирање и една средба при разгледување на резултатите	-Раководство координатор претседател на -Советот на родители	Зголемено учество на родителите во решавање на конкретни проблеми, соодветно реагирање и обезбедување поддршка

Активност и што опфаќа	Целна група и период	Одговорно лице / партнер	Показател за успех
Отворен ден за родители - ден за семејството/училиштето можност на родителите за заедничко дружење и активности за градење позитивна училишна клима	Родители/старатели; најмалку еднаш во полугодие	-Стручна служба - Наставници -Раководители на паралелка	Унапредување на комуникацијата и партнерството меѓу училиштето и семејството

Прилог 15. Работилници за ментално здравје на учениците

Поддршка на ученици						
Вид на активност	Цели	Време на реализација	Вклученост на одговорни лица и соработници	Вклученост на ученици	Место на реализација	Форми/методи на работа
Поставување на цели	-стимулирање на учениците да преземаат акција - решавање проблеми и развивање критичко мислење - развивање вештини за себе-менаџирање - поттикнување на мотивација за учење -учење како да се поставуваат приоритети и цели	Септември	Социолог Педагог Психолог	- Ученици од прва, втора, трета и четврта година *Групна и индивидуална активност	училница	работни листови SWOT - анализа SMART - анализа
Кодекс на однесување	- запознавање со правилата во	Септември	Социолог Педагог	Ученици од прва година	училница	- презентација - разговор

	училиштето и училиницата - почитување на правила - учење на начин на однесување во училиште		Психолог	*Групна и индивидуална активност		- дискусија
Ефективна комуникација	- да научат како активно да слушаат - надминување на комуникациски бариери - полесно решавање на конфликти - поттикнување на тимска соработка - учење за асертивна комуникација - развивање на емпатија	Октомври/ноември	Социолог Педагог Психолог	Ученици од прва, втора, трета и четврта година *Групна и индивидуална активност	училница	- вежба - работни листови - разговор - дискусија
Мотивација за учење (ефективно учење)	- да научат што значи мотивација и како да се мотивираат да учат - да увидат кој е нивен стил на учење - да научат вештини за планирање и организирање - да научат како полесно да учат	Ноември/декември Март/април	Социолог Педагог Психолог	Ученици од прва, втора, трета и четврта година *Групна и индивидуална активност	училница училишен двор	- презентација - прашалник - работен лист - дискусија
Буллинг, меѓуврсничко и онлајн насилство	- препознавање на насилство - начини на реагирање	Во текот на целата учебна година	Социолог Педагог Психолог ЦСР	Ученици од прва, втора, трета и четврта година	училница училишен двор училишен хол	- разговор - дискусија - вежба - игра на улоги

	- начини на пријавување - последици од насилство		МВР	*Групна и индивидуална активност		- работен лист
Справување со стрес	- препознавање на стресори - да научат како да се справат со стресни околности/настани - справување со последици - избегнување на стресогени ситуации	Во текот на целата учебна година	Социолог Педагог Психолог	Ученици од прва, втора, трета и четврта година *Групна и индивидуална активност	училница училишен двор	- дискусија - вежби за релаксација - работен лист - презентација
Анксиозност и панични напади	- препознавање на анксиозноста и паничните напади - учење како да реагираат кога ќе ги доживеат - учење на техники кои ќе им помогнат полесно да се справат	Во текот на целата учебна година	Социолог Педагог Психолог	Ученици од прва, втора, трета и четврта година *Групна и индивидуална активност	училница училишен двор	- дискусија - вежби за релаксација - работен лист - презентација
Самодоверба	- свесност за своите позитивни страни - градење на слика за себе - зголемување на мотивација	Во текот на целата учебна година	Социолог Педагог Психолог	Ученици од прва, втора, трета и четврта година *Групна и индивидуална активност	училница училишен двор	- работен лист - презентација - прашалник - вежби
Правилно користење на социјални медиуми	- препознавање на лажни информации - учење како ефективно да ги	Во текот на целата учебна година	Социолог Педагог Психолог Професор по	Ученици од прва, втора, трета и четврта година	училница училишен двор	- презентација - вежби

	користат социјалните мрежи - медиумска писменост		информатика	*Групна и индивидуална активност		
Здрави навики	- грижа за менталното и физичкото здравје - превенција од болести - заокружување на целите и поставување на нови - поттикнување на трајни навики	Декември Мај	Социолог Педагог Психолог Доктор	Ученици од прва, втора, тре та и четврта година *Групна и индивидуална активност	училница училишен двор	- презентација - работни листови - дискусија
Правила во училница	- да научат да формулираат правила - да научат да почитуваат правила	Во текот на целата учебна година	Социолог Педагог Психолог	Ученици од прва, втора, тре та и четврта година *Групна и индивидуална активност	Училница училишен двор	презентација - работни листови - дискусија
Кариерно советување	- да видат кое е нивното поле на интереси - да увидат кои вештини ги поседуваат - да поттикнат проактивност за понатаму	Во текот на целата учебна година	Социолог Педагог Психолог Кариерни советници	Ученици од прва, втора, тре та и четврта година *Групна и индивидуална активност	училница училишен двор	- работни листови - дискусија - прашалник - вежба
Превенција од учество во игри на среќа	- да научат кои се последите од игрите на среќа - да научат како да кажат не	Во текот на целата учебна година	Социолог Педагог Психолог	Ученици од прва, втора, тре та и четврта година *Групна и	училница училишен двор	- работни листови - дискусија - прашалник

	- да утврдат подобри начини за исполнување на слободното време			индивидуална активност		
Превенција од дрога и други психотропни супстанции	- да научат кои се последиците од користење на недозволен супстанции - да научат како да кажат не - да развијат отпорност кон ризични однесувања	Во текот на целата учебна година	Социолог Педагог Психолог МВР	Ученици од прва, втора, трета и четврта година *Групна и индивидуална активност	училница училишен двор училишен хол	- презентација - прашалник - дискусија
Недела на ментално здравје	- да научат што е ментално здравје, како да го негуваме и што можеме да направиме за да го унапредиме	Октомври	Социолог Педагог Психолог Професор по психологија	Ученици од прва, втора, трета и четврта година (во соработка со ученички совет) *Групна и индивидуална активност	Училница училишен двор училишен хол	- вежби - прашалници - флаери - постери
Поддршка на ученици со социо-емоционални проблеми и ученици кои работат по ИОП	- зајакнување на емоционалната добросостојба -зголемување на самодовербата -намалување на анксиозност -развој на чувство на припадност -зголемување на кохезијата меѓу	Октомври	Социолог Педагог Психолог Професор по психологија	Ученици од прва, втора, трета и четврта година (во соработка со ученички совет) *Групна и индивидуална активност	Училница училишен двор Надвор од училиште (Ранч со коњи)	-игровни и интерактивни активности -вежби -цртање

	членовите во групата					
Поддршка на надарени и талентирани ученици	-поттикнување на поголема мотивација и кретивност -зголемување на кохезијата меѓу членовите на групата -развој на социјално и емоционални вештини -критичко размислување -развивање на емоционална интелигенција	Април/мај	Социолог Педагог Психолог	Ученици од прва,втора,трета и четврта година (во соработка со ученички совет) *Групна и индивидуална активност	Училиница училишен двор Надвор од училиште (Ранч со коњи)	-дискусија -игровни и интерактивни активности -вежби
Инклузивност и толеранција на различности	- да увидат дека сите сме различни на свој начин - да ги прифатат различните од нив - учење на емпатија	Во текот на целата учебна година	Социолог Педагог Психолог	Ученици од прва,втора,трета и четврта година *Групна и индивидуална активност	училница училишен двор училишен хол	- вежби - прашалници - работен лист - презентација

Прилог 16 . Работилници за поддршка на родителите

Поддршка на родители						
Вид на активност	Цели	Време на реализација	Вклученост на одговорни лица и соработници	Вклученост на родители	Место на реализација	Форми/методи на работа
Поддршка на родители чии ученици потешко се прилагодуваат во новата средина	- намалување на стресот на учениците за новиот почеток - зајакнување на заедничката соработка	- септември	- стручна служба	Родители на ученици кои потешко се прилагодуваат, кои се изолирани или имаме увид за некој друг проблем или потешкотија	Канцеларија на стручна служба / училишна библиотека	- разговор - дискусија
Поддршка на родители на ученици со попреченост	- запознавање и информирање со потешкотиите со кои се соочуваат учениците - начини на поддршка и помош на учениците - јакнење на родителски вештини	Септември и во текот на целата учебна година	- стручна служба	Родители на ученици со попреченост (ИОП)	Канцеларија на стручна служба / училишна библиотека	- разговор - дискусија

Поддршка на родители на ученици со намален успех	- зголемување на мотивацијата на учениците за учење - поттикнување на самостојност и одговорност кај учениците - подобрување на училишниот успех на учениците	во текот на целата учебна година	- стручна служба	Родители на ученици со намален успех	Канцеларија на стручна служба / училишна библиотека	- разговор - дискусија - прашалник
Поддршка на родители на ученици со недолично однесување	- препознавање и прифаќање на емоциите - поттик кон увидување на силни и слаби страни на ученикот - учење на начини за заедничка соработка помеѓу ученикот и родителот - емпатија и поддршка нспроти насилство	во текот на целата учебна година	- стручна служба	Родители на ученици кои покажуваат одредено недолично однесување	Канцеларија на стручна служба / училишна библиотека	- разговор - дискусија - размена на идеи

Поддршка на родители на ученици со зголемено отсуство од часови	- увид на родителите во е-дневникот - да ги поттикнеме и мотивираме учениците да бидат редовни на наставата	во текот на целата учебна година	- стручна служба	Родители на ученици кои покажуваат зголемено отсуство од часови	Канцеларија на стручна служба / училишна библиотека	- разговор - дискусија - прашалник
Поддршка на родители на ученици со социо-емоционални потешкотии (ментално здравје на адолесцентот)	- рана интервенција и заштита на младите - родителите да се запознаат со видовите на емоционални потешкотии со кои се соочуваат учениците - стрес, анксиозност и депресија кај младите - заеднички да направиме систем на поддршка на ученикот - да создадеме заедничка позитивна и поттикнувачка средина за ученикот	во текот на целата учебна година	- стручна служба	Родители на ученици кои покажуваат одредени социо-емоционални проблеми	Канцеларија на стручна служба / училишна библиотека	- разговор - дискусија - презентација

Родител на адолесцент- предизвици и можности	- родителите да се запознаат со подетално со развојните фази и периоди на ученикот и како тие влијат врз целокупното нивно однесување - родителите да развијат механизми за разбирање и поддршка на учениците - подобрување на комуникацијата родител-дете	во текот на целата учебна година	- стручна служба	Родители на ученици кои покажуваат промени во однесувањето, но и сите останати	Канцеларија на стручна служба / училишна библиотека	- разговор - дискусија - презентација
Превенција од зависности (користење на психотропни супстанции, учество во игри на среќа и сл.) и ризични однесувања кај учениците	- родителите да се запознаат со можните ризици кај учениците - да им посочиме начини на превенција од ризични однесувања и зависности	во текот на целата учебна година	- стручна служба	Родители на ученици кои покажуваат одредени промени во однесувањето и емоциите но и сите останати	Канцеларија на стручна служба / училишна библиотека	- разговор - дискусија - презентација

17. Работилници за соработка на родителите

Соработка со родители						
Вид на активност	Цели	Време на реализација	Вклученост на одговорни лица, соработници и родители	Вклученост на ученици	Место на реализација	Форми/методи на работа
Професионална ориентација и избор на кариера	- учење на нови вештини - споделување на знаење и искуство од одредени области - како до подобар бизнис план/идеја - како до подобра и посакувана работа - полесно вклучување во пазарот на трудот/ полесно одбирање на занимање - помош при одбирање на факултет	Април/мај	Социолог Педагог Психолог Родители кои се успешни во одредена област или поседуваат сопствен бизнис	Ученици од четврта година (во соработка со ученички совет) *Групна активност	- холот на училиштето	- дискусија - размена на идеи

Инклузивно образование	-поддршка на учениците со попреченост - поголема емпатија кон соучениците со попреченост - поголемо разбирање на состојбите - поголемо заедништво и сплотеност на учениците	Октомври/Ное мври	Социолог Педагог Психолог Родители на ученици со попреченост Родители кои работат со деца со попреченост	Ученици од прва,втора,трета и четврта година (во соработка со ученички совет) *Групна активност	- холот на училиштето	- дискусија - презентација
------------------------	--	-------------------	--	---	-----------------------	-------------------------------

Прилог 18. Програма за советување родители

Семејството и училиштето се две клучни средини во кои се одвива животот на децата и младите. Често се вели дека „училиштето треба да образува, а семејството да воспитува“ но дали таквата поделба на одговорноста е правилна и дали им овозможува на децата и младите оптимални услови за развој. Секојдневното искуство покажува дека вклученоста на родителите во училишниот живот има позитивно влијание, не само врз училишниот успех на нивните деца, туку и врз нивниот развој и севкупно однесување. Поврзаноста на училиштето со семејството во многу случаи се појавува како пресуден фактор за успешна адаптација на училишниот живот, подобри резултати во учењето, поцелисходно усвојување социјални вештини, за првенција и за справување со разни видови ризични и несоодветни однесувања. Важноста од развивањето и негувањето партнерски односи меѓу семејството и училиштето како корисен извор на поддршка во животот на децата е потврдена и со многу емпириски истражувања. Поактивното вклучување на родителите во развојот и во образованието на своите деца недвосмислено може да

допринесе за подобри училишни постигања и за посоодветно обликување и задоволување на низа социјални, емоционални, физички и училишни потреби на децата.

На родителите понекогаш им се потребни информации, совети и поддршка за да можат успешно да се справат со предизвиците што произлегуваат од развојните промени и од искуствата што ги стекнуваат нивните деца во разни животни контексти. Советувањето може да помогне подобро да се разберат потребите на децата, влијанието на семејството и родителската грижа врз нивниот развој и однесувањето и да пронајдат одговори на низа вообичаени родителски дилеми и прашања. Иако советувањето е законска обврска само за родители чии деца имаат одреден вид проблеми во училиштето, во смисла на нередовно посетување настава, намалување на успехот во учењето и/или манифестирање разни форми на несоодветно однесување, неговата цел не е само надминување на актуелни тешкотии, туку и развивање свесност за потребата од унапредување на родителските вештини, кои позитивно би влијаеле во однос на квалитетот на животот на детето и на неговите училишни постигања. Советувањето на родители има две основни цели:

1. Запознавање на родителите на учениците кои нередовно не ја посетуваат наставата, го намалуваат успехот во учењето и/или манифестираат одредена форма на несоодветно однесување со природата и значењето на проблемот што се јавил кај нивните деца;
2. Едуцирање на родителите за начините на кои можат да се подобрат вештините на воспитување на децата и да се унапредат односите во семејството за да можат нивните деца поуспешно да се справуваат со разни видови училишни тешкотии и животни предизвици.

Во училиштето родителот односно старателот се упатува на советување ако :

- ученикот во текот на наставната година има негативна оценка по три или повеќе предмети,

- ученикот има направено повеќе од десет неоправдани или 100 оправдани изостаноци,
- ученикот е недисциплиниран,
- ученикот го навреди наставникот,
- ученикот учествува во тепачки или други форми на насилство,
- ученикот покажува асоцијално или антисоцијално однесување,
- ученикот се однесува неморално или неетички и
- во краток период на ученикот значително му опадне успехот.

Раководителот на паралелката повикува на советување најмалку еден родител, односно старател со покана упатена преку телефон, по пошта или со лична достава. Ако поканата се однесува за асоцијално или антисоцијално однесување на ученикот, пред да се испрати поканата се бара стручно мислење од Педагошката служба. Поканата за советување на родителот, односно старателот треба да биде нумерирана и да се достави најмалку осум дена пред одржувањето на советувањето. Ако родителот, односно старателот од оправдани причини не може да се јави на поканата е должен за одсуството да го извести раководителот на паралелката, пред одржувањето на советувањето или во рок од три дена по советувањето. Раководителот на паралелката го известува психологот, односно педагогот во училиштето за доставената покана за советување на родителот. За одржаното советување на родителот, односно старателот, психологот, односно педагогот води записник со листа на присуство. Ако родителот, односно старателот не се јави на советувањето и по третата покана се известува Центарот за социјални работи. Советувањето, по правило, се врши во групи составени од родители на ученици со исти или слични тешкотии. Родителите на учениците за време на советувањето немаат улога на пасивни слушатели, туку активно учествуваат во сите негови фази. Со групното советување се овозможува родителите да споделуваат и разменуваат искуства за начините за кои ги воспитуваат децата, за начините на кои нивните деца се однесуваат спрема нив и спрема училишните и другите видови обврски и за начините како да постапуваат во

иднина. Градењето доверба и развивњето партнерски односи со родителите за надминување на тешкотиите или проблемите што се јавиле кај нивните деца е основен услов за постигнување на целите на советувањето. Советувањето родители се спроведува во просториите на училиштето, во две средби со времетраење од 60 минути. Втората средба се реализира најмногу две недели по првата средба. Бројот на родителите во групите не може да биде поголем од 20.

Советувањето на првата средба ги вклучува следниве активности: претставување на учесниците во советувањето и запознавање со правилата на работа, опишување на проблемот или на несоодветното однесување на учениците, разгледување можности за надминување на проблемот и за менување на однесувањето, и резимирање. Втората средба започнува со краток преглед на првата средба, а потоа се разгледува важноста на придонесот на родителите, се прикажуваат неколку стилови на родителство, се даваат препораки за поуспешна комуникација меѓу родителот и детето и се прави резиме на средбата и советувањето.

Постојат четири вида стилови на родителство и нивни ефекти и тоа:

1. авторитарно родителство
2. попустливо родителство
3. незаинтересирано родителство и
4. демократско родителство

1. Авторитарните родители бараат од децата слепо следење на правилата што ги поставуваат, без образложение; прекрашувањето на правилата го казнуваат, често и физички; наметнуваат многу барања и строга дисциплина, а даваат малку љубов и не комуницираат отворено; покажуваат крутост и не даваат можност за избор и слобода на изразување; и ја обесхрабруваат независноста и индивидуалноста. Децата

на овие авторитарни родители ги имаат следниве ефекти: тие најчесто се послушни и исполнителни, но несреќни; несигурни се и имаат ниско себепочитување; лесно се вознемируваат и често се однесуваат агресивно; може да пројават склоност кон ризично однесување; претежно воспоставуваат површни односи со врсниците и потешко се адаптираат во социјалната средина.

2. Попустливите родители не поставуваат јасни правила на однесување; малку се ангажираат во воспитување и во подучување на своите деца; не ги поттикнуваат и не ги насочуваат децата кон зрело и одговорно однесување; не комуницираат оптимално со децата; одбегнуваат да преземат одговорност во обликувањето на однесувањето на децата; се обидуваат да ги исполнуваат сите желби на децата и им дозволуваат да прават што сакаат, кога сакаат и како сакаат и градат повеќе пријателски отколку родителски односи со децата, т.е. немаат родителски авторитет. Децата на овие попустливи родители ги имаат следниве ефекти: емоционално подоцна созреваат; не се доволно одговорни; имаат ниско себепочитување; имаат низок праг на толеранција на фрустрација и низок степен на контрола на импулсите и потребите; може да пројават склоност кон агресивно и/или ризично однесување; настојчеви се во барањето начини за привлекување внимание кон себе, при што може да ги прекршуваат правилата и законот; имаат проблеми со авторитети и постигаат слаби резултати во училиште и лесно се впуштаат во обвинување други за сопствените тешкотии и неуспеси.
3. Незаинтересираните родители насочени се кон задоволување на сопствените потреби; малку комуницираат со децата; неодговорни се, ги отфрлаат или ги занемаруваат децата; имаат многу ниски барања и очекувања од децата и ги задоволуваат само нивните основни потреби; не споделуваат нежност; минимално се вклучени во животот на децата (на пр. многу ретко го прашуваат своето дете како му поминал денот во училиште, кои му се пријатели, дали има некаков проблем и сл.) Децата на овие незаинтересирани родители ги имаат следниве ефекти: недоволно се самостојни и имаат низок степен на самоконтрола; несигурни се и имаат ниска самодоверба; недоволно се вешти во социјалните односи; огорчени се на своите родители и во многу

случаи се отуѓуваат од нив во младоста; осамени се, исплашени и анксиозни; малку се заинтересирани за училишните обврски и во адолесценцијата често манифестираат антисоцијално однесување (на пр. се оддаваат на проституција, консумираат алкохол, наркотични средства и сл.).

4. Демократските родители им поставуваат на децата јасни правила и соодветни барања; ги разбираат, ги подржуваат децата и не се наметнуваат; отворени се за комуникација, поттикнуваат размена на мислења и искуства; грижливи се и даваат многу љубов и топлина; доследни се и постојани во постапките и однесувањето; ги вклучуваат децата во донесувањето на дел од семејните одлуки; поттикнуваат независност и индивидуалност, но и придржување до прифатените правила; користат позитивно поткрепување за учење пожелно однесување. Децата на овие демократски родители ги имаат следниве ефекти: одговорни; независни; имаат повисока самодоверба и себепочитување; имаат добра самоконтрола; среќни се и успешни; подготвени за соработка и помагање; имаат високи училишни постигања и подобро се адаптираат во социјалната средина (на пр. имаат поквалитетни односи со врсниците и со наставниците).

Градењето добри односи меѓу децата и родителите многу тешко може да се постигне без да се има успешна комуникација. Успешната комуникација вклучува праќање и примање јасни пораки, дијалог, вештини на активно слушање, емпатија, толеранција, меѓусебно почитување и прифаќање на разликите кај сите учесници во процесот на комуникацијата. Успешната комуникација во семејството, меѓу другото, ги подобрува социјалните вештини на детето, го зголемува неговото себепочитување и чувство на исполнетост и придонесува за учење и практикување на разни форми на социјална поддршка. Неуспешната комуникација вклучува праќање и примање нејасни и неразбирливи пораки, пораки што содржат малку поддршка, а многу критики. Неуспешната комуникација често доведува до недоразбирања, погрешни интрепретации на кажаното, дискриминација, нарушување на меѓусебните односи, како и до конфликтни ситуации во семејството, и во други социјални контексти.

Советувањето, по правило, се врши во групи составени од родители на ученици со исти или слични тешкотии. Родителите на учениците за време на советувањето немаат улога на пасивни слушатели, туку активно учествуваат во сите негови фази. Со групното советување се овозможува родителите да споделуваат и разменуваат искуства за начините на кои ги воспитуваат децата, за начините на кои нивните деца се однесуваат спрема нив и спрема училишните и другите видови обврски и за начините како да постапуваат во иднина. Тоа имплицира дека советувањето би требало да резултира и со зголемување на свесноста за неопходноста од поголема грижа и блискост со децата и за зголемување на одговорноста во воспитувањето на децата.

Градењето доверба и развивањето партнерски односи со родителите за надминување на тешкотиите или проблемите што се јавиле кај нивните деца е основен услов за постигнување на целите на советувањето. Токму затоа, психологот што го врши советувањето треба да покаже во односот спрема родителите воздржаност од брзо и неодмерено донесување негативни вредносни судови што би се протолкувале како омаловажување или како некаква форма на стигматизирање на учениците или на родителите. Психологот треба доследно да се придржува до основните начела на професионално дејствување (полезност, одговорност, интегритет и почитување на човековите права и личното достоинство) содржани во Етичкиот кодекс на психолозите на Република Северна Македонија. Исто како и при секое друго професионално дејствување, и при советувањето тој треба да настојува:

- да ги унапредува правата и благосостојбата на лицата со кои работи или со кои е на некаков начин поврзан со нив, да се грижи да не нанесе каква било повреда и да не дозволи злоупотреба на неговите проценки (полезност);
- да гради однос на доверба со лицата со кои работи, да ги разјаснува професионалните улоги и обврски и да ја прифаќа одговорноста за сопственото однесување (одговорност);

- да постапува чесно, да настојува да ја унапредува точноста и вистинитоста во подучувањето, во науката и во психолошката практика, свесно да не се впушта во погрешно интерпретирање на фактите, да не мами и да настојува да ги исполнува дадените ветувања и обврски (интегритет);
- да ги почитува основните човекови права, вредности и достоинство на сите луѓе и да го уважува нивното право на приватност и тајна, да ги уважува разликите меѓу луѓето кои произлегуваат од нивната групна припадност, да настојува факторите на неправична дискриминација да не влијаат врз неговата работа, да не учествува во активности на други лица засновани на предрасуди и дискриминаторски односи и да презема соодветни мерки за нивно спречување (почитување на човековите права и личното достоинство).

Советувањето родители се спроведува во просториите на училиштето, во две средби со времетраење од 60 минути.

Втората средба се реализира најмногу две недели по првата средба.

Месечен и неделен план за реализација на активностите:

Прилог 19. Програма за помош на ученици кои имаат емоционални потешкотии

Ред.бр.	Содржини и активности	Реализатори	Време на реализација
1.	Идентификување на ученици кои имаат емоционални потешкотии (информативни разговори, индивидуални средби, работилници, предавања, набљудување и др.)	Директор, стручна служба, професори	Во почетокот на учебната година но и континуирано во текот на учебната година

2.	Поддршка на учениците преку активности како што се работилници (за самопочитување, самодоверба, емоционална регулација, самоподдршка и грижа за себе си, техники за релаксација и др.), дискусии и предавања за препознавање на проблемот и потешкотијата со која се соочуваат и изнаоѓање на начин на нивно решавање	Стручна служба, родители, професори	Во текот на учебната година
3.	Индивидуални средби со учениците со емоционални потешкотии (изработка на индивидуализирани планови за поддршка)	Стручна служба, професори и раководители на паралелка	Континуирано
4.	Соработка со родителите (индивидуални средби) и класниот раководител, по потреба и другите наставници	Стручна служба, раководители на паралелка, ученици	Во текот на учебната година
5.	Соработка со другите ученици преку индивидуални разговори и средби за начинот на поддршка на ученикот со емоционална потешкотија	Стручна служба, предметни професори, раководители на паралелка, родители	Во текот на учебната година
6.	Следење дали има подобрување преку набљудување на ученикот, разговори со него, класниот раководител и неговите родители/старатели	Директор, стручна служба, раководители на паралелка	Континуирано
7.	Барање на помош (или упатување) од соодветна установа Центар за социјални работи	Директор, стручна служба, раководители на парал.	По потреба

Прилог 20. Програма за образование за животни вештини

Месец на реализација	Година на образование			
	I година	II година	III година	IV година
Септември	1. Запознавање со програмата за образование за животни вештини 2. Воведна работилница: Поставување правила 3. Работилница I-1: Мојот идентитет 4. Работилница I-7: Сакам кажам - знам речам	1. Запознавање со програмата за образование за животни вештини 2. Воведна работилница : Поставување правила 3. Работилница I - 6: Контролори на емоции 4. Работилница I - 8: Како комуницирам?	1. Запознавање со програмата за образование за животни вештини 2. Воведна работилница : Поставување правила 3. Работилница I - 9: Себеизразување 4. Работилница I - 17: Менаџирање на време	1. Запознавање со програмата за образование за животни вештини 2. Воведна работилница : Поставување правила 3. Работилница I - 16: Полнолетство 18+ 4. Работилница II - 27: На кого можам да се потпрам

Октомври	1. Работилница I-2: Како би се опишал/а? 2. Работилница I-3: Што ми се допаѓа, а што не ми се допаѓа кај мене ? 3. Работилница I - 4:Што велат за мене? 4. Работилница I - 5:Јас сум тоа што сум 5. Работилница II - 13:Авантури	1. Работилница I - 12: Одговорности и привилегии 2. Работилница I - 11: Семејни движења 3. Работилница I - 13: Пријателски и емоционални врски 4. Работилница I - 15: Тинејџери родители 5. Работилница I - 10:Прашања за хетеросексуалци	1. Работилница I - 18: Прокрастинација! Молам? 2. Работилница I - 19: Сместата на животот 3. Работилница I - 20: Запис 4. Работилница II - 8: Полово преносливи инфекции 5. Работилница II - 13: Пријателски и емоционални врски	1. Работилница I - 21: Психотерапија за “нелуди” 2. Работилница III - 6: Кој и зошто ни прави притисок ? 3. Работилница III - 7: Булинг 4. Работилница III - 8: Сексуално вознемирување 5. Работилница III - 9: Сексуално насилство
Ноември	1. Работилница II - 1: тело - наука совршена 2. Работилница II - 2: Фактори на здравје 3. Работилница II - 3: Хранливи и нездравни тврдења 4. Работилница II - 4: Опасни емулгатори	1. Работилница I - 14:Врски со постари лица 2. Работилница II - 6: Бременост 3. Работилница II - 7: Контрацепција 4. Работилница II - 12: Како се користи кондом	1. Работилница II - 9:Сидатест 2. Работилница II - 10:Размена на потписи 3. Работилница II - 11:Ризични групи и ризично однесување 4. Работилница II - 14:Алкохол и сообраќај	1. Работилница III - 10: Попили род 2. Работилница III - 11: Кога тоје таа, а таа е тој 3. Работилница IV - 1: 18 Повеќе и помалку 4. Работилница IV - 9: Реагирање во општеството

Декември	1. Работилница II - 5: Нездрава линија 2. Работилница III - 1: Авторитети, родители 3. Работилница III - 2: Помладите, ние и постарите 4. Работилница III - 3: Како да не се изгубат пријателите?	1. Работилница II - 21: “За “ или “против“? 2. Работилница II - 22: Зошто некој почнува, а друг не? 3. Работилница II - 24: Мораш – не сакам 4. Работилница II - 25: Ме тераат да....	1. Работилница II - 15: Митови, факти и вистини 2. Работилница II - 16: Каква врска има алкохолот со љубовта? 3. Работилница II - 17: Различно – исто, исто - различно 4. Работилница II - 18: Забрзано – забавено - измислено	1. Работилница IV - 10: Демократско општество 2. Работилница IV - 11: Зошто јас ? А зошто да не ? 3. Работилница IV - 12: Бутна коска 4. Работилница IV - 18: Партиципација во заедницата
Јануари	1. Работилница III - 16: емоции и потреби 2. Работилница III - 17: Моја слика - твоја слика	1. Работилница II - 26: На кого можам да се потпрам? 2. Работилница III - 4: Врснички групи	1. Работилница II - 19: Пас по пас 2. Работилница II - 20: Недовршени реченици	1. Работилница IV - 19: Гласаме ! 2. Работилница IV - 20: Национален идентитет
Февруари	1. Работилница III - 19: Парафразирање 2. Работилница III - 22: Мир 3. Работилница IV - 2: Питачење 4. Работилница IV - 3: Стоп за трговијата со луѓе	1. Работилница III - 5: Црна овца 2. Работилница III - 13: Крукчиња на чело 3. Работилница III - 14: Конфликти 4. Работилница III - 15: Статуи и извори на конфликти	1. Работилница II - 23: Чекор напред, три назад 2. Работилница II - 27: Пари или затвор 3. Работилница III - 12: Кажи ми која си, па да ти кажам каква си? 4. Работилница III - 20: “ Јас – обраќање“	1. Работилница V - 1: Галактичка пресуда 2. Работилница VI - 4: Нафтовод низ селото ГГ 3. Работилница VI - 5: Комуникациска гужва 4. Работилница VI - 6: Електронска заштита

Март	1. Работилница IV - 4: Човекови права за сите 2. Работилница IV - 13: Децата треба да се гледаат и слушаат 3. Работилница IV - 14: Активирај се ! 4. Работилница V - 4: Зелена активност	1. Работилница III - 18: Прашалник за конфликти 2. Работилница IV - 5: Две страни на иста паричка 3. Работилница IV - 6: Индивидуални или колективни права 4. Работилница IV - 9: Реагирање во општеството	1. Работилница III - 21: Медијација 2. Работилница IV - 7: Мрежа од права 3. Работилница IV - 8: Социјална осетливост 4. Работилница IV - 15: Како до граѓанско здружение	1. Работилница VII - 1: Мојот стил на учење 2. Работилница VII - 2: Пари и добросостојба 3. Работилница VII - 6: Банки и штедење 4. Работилница VII - 5: Планирано штедење
Април	1. Работилница V - 5: Непотребно трошење енергија 2. Работилница VI - 2: Реклами и модели за идентификација - 1 3. Работилница VI - 3: Реклами и модели за идентификација - 2	1. Работилница V - 2: Гужва 2. Работилница VI - 2: Реклами и модели за идентификација - 1 3. Работилница VI - 3: Реклами и модели за идентификација - 2	1. Работилница IV - 16: Млади, ама активисти 2. Работилница IV - 17: Превземање акција во училиште 3. Работилница V - 3: Пермакултура	1. Работилница VII - 7: Интервју 2. Работилница VII - 8: Мојата професија - моја работа 3. Работилница VII - 9: Како се пишува биографија

Мај	1. Работилница VII - 1: Мојот стил на учење 2. Работилница VII - 3: Мелита и Аријан истражуваат 3. Работилница VII - 4: Приказната за Ана 4. Работилница VII - 2: Пари и добросостојба	1. Работилница VI - 5: Комуникациска џунгла 2. Работилница VI - 6: Електронска заштита 3. Работилница VII - 1: Мојот стил на учење 4. Работилница VII - 2: Пари и добросостојба	1. Работилница VI - 1: Глобално село 2. Работилница VI - 5: Комуникациска џунгла 3. Работилница VI - 6: Електронска заштита 4. Работилница VII - 1: Мојот стил на учење	1. Работилница VII - 10: Брак 2. Работилница III - 20: “Јас – обраќање” 3. Дискусија за реализацијата на програмата за животни вештини и одржаните работилници
Јуни	1. Работилница VII - 5: Планирано штедење 2. Дискусија за реализацијата на програмата за животни вештини и одржаните работилници	1. Работилница VII - 5: Планирано штедење 2. Дискусија за реализацијата на програмата за животни вештини и одржаните работилници	1. Работилница VII - 6: Банки и штедење 2. Дискусија за реализацијата на програмата за животни вештини и одржаните работилници	

Прилог 21. Програма за самозаштита во случај на катастрофи

Цели на програмата

Општа цел

Развивање на знаења, вештини и одговорно однесување кај средношколците за самозаштита и безбедно постапување во услови на катастрофи и вонредни ситуации.

Посебни цели

- Запознавање на учениците со најчестите ризици и опасности.
- Развивање свест за значењето на превенцијата и навременото реагирање.
- Оспособување на учениците за правилно постапување при различни видови катастрофи.
- Развивање практични вештини за евакуација и безбедно напуштање на загрозен простор.
- Запознавање со основите на прва помош.
- Развивање способност за проценка на ризик без дополнително изложување на опасност.
- Поттикнување на солидарност, тимска работа и одговорност.
- Запознавање со системот за известување и повикување на службите за итна помош.
- Развивање навики за следење на официјални информации за време на кризна состојба.
- Намалување на паниката и несоодветните реакции во критични ситуации.

3. Задачи

Во рамките на програмата учениците треба:

1. Да ги препознаваат основните видови природни и технолошки опасности.
2. Да ги идентификуваат потенцијалните опасности во училиштето, домот и непосредната околина.
3. Да ги познаваат правилата за безбедно однесување при земјотрес, пожар, поплава и други опасности.
4. Да знаат како безбедно да се евакуираат според утврден план.
5. Да ги познаваат местата за собирање и безбедните излезна патишта.
6. Да знаат како да побараат помош и кои информации треба да ги соопштат при итен повик.
7. Да стекнат основни знаења за укажување прва помош во рамките на нивната обука.
8. Да развиваат вештини за тимска работа и меѓусебна помош.
9. Да научат да препознаваат непроверени информации и да се потпираат на официјални извори.
10. Да развијат правилно однесување по завршување на непосредната опасност.
11. Да покажуваат одговорност кон сопствената безбедност и безбедноста на другите.
12. Да учествуваат во практични вежби и симулации за проверка на стекнатите знаења.

4. Време и начин на реализација

Програмата се реализира во текот на една учебна година, во рамките на:

- часови на заедница на паралелка;
- часови и активности поврзани со безбедност и здравје;
- воннаставни активности;
- тематски денови и работилници;
- практични вежби за евакуација;

Предложен обем: 12–18 наставни/работилници часа

5. Конкретни активности

Бр.	Активност	Содржина	Време	Број на часови	Носители	Очекувани исходи
1	Почетна работилница – „Што е катастрофа?“	Запознавање со поимите ризик, опасност, катастрофа и вонредна ситуација	Септември	1	Одговорен наставник, стручна служба	Учениците ги разликуваат основните поими и видови ризици
2	Проценка на ризици во училиштето	Мапирање на можни опасности, излези, скали, места за собирање и потенцијално ризични простори	Октомври	1	Наставници, стручна служба, ученици	Учениците препознаваат ризици и безбедни места во училиштето

3	„Како да постапиме при земјотрес?“	Правилно однесување за време и по земјотрес; заштита од паѓање предмети и безбедна евакуација	Ноември	1	Наставници/ стручни лица	Учениците применуваат основни правила за самозаштита
4	„Пожар – превенција и реакција“	Причини за пожари, превенција, алармирање, евакуација и забрани при пожар	декември	1	Наставници, стручни лица/пожарна служба	Учениците знаат како да реагираат и безбедно да го напуштат објектот
5	Практична вежба за евакуација	Симулирана евакуација според училишниот план	Ноември/декември Март/април	2	Раководен тим, наставници, стручна служба	Учениците организирано и без паника се евакуираат

6	Основи на прва помош	Основни постапки при повреди, крварење, несвестица и други итни состојби	Декември/јануари	1	Обучен медицински персонал/Црвен крст	Учениците ги познаваат основните принципи на прва помош
7	„Поплава и екстремни временски услови“	Превентивни мерки и безбедно однесување при поплави, невреме, силен ветер и топлотен бран	Февруари	1	Наставници, стручни лица	Учениците знаат како да го намалат ризикот и каде да побараат помош

8	„Безбедна комуникација во криза“	Како се повикува итна помош, кои информации се даваат и како се проверуваат информациите	Март	1	Наставници, стручна служба	Учениците умеат јасно да пренесат важни информации
10	„Психолошка прва помош и справување со стрес“	Препознавање стрес, паника и страв; техники за смирување и поддршка	Април	1	Психолог Педагог Социолог	Учениците препознаваат реакции на стрес и знаат кога да побараат помош
11	Завршен квиз/работилница	Проверка на знаењата и анализа на наученото	Мај	1	Наставници, стручна служба	Се утврдува нивото на усвоени знаења и вештини
12	Евалуација на програмата	Анкета, дискусија и предлози за подобрување	Јуни	1	Координатор на програмата	Се утврдува успешноста и се предлагаат мерки за унапредување

6. Носители на програмата

Главни носители на програмата се:

- директор на училиштето;
- координатор/одговорно лице за реализација на програмата;
- наставници;
- стручна служба;
- раководители на паралелка;
- ученички совет;
- стручни лица од областа на заштитата и спасувањето;
- здравствени работници и обучувачи за прва помош;
- противпожарни и други надлежни служби;
- Црвениот крст и други релевантни организации.

Во реализацијата можат да учествуваат и родители/старатели, локалната самоуправа и други партнери, согласно можностите и надлежностите.

7. Методи и форми на работа

За постигнување на целите ќе се применуваат:

- интерактивни предавања;
- работилници;
- дискусии и анализа на конкретни ситуации;
- демонстрации;
- практични вежби;
- симулации;
- работа во групи;
- квизови и тестови;

- изработка на постери, мапи и информативни материјали;
- учество на стручни лица;
- училишни вежби за евакуација.

Посебен акцент се става на **практичната примена на знаењата**, наместо само на теоретското усвојување на информации.

8. Очекувани исходи

По завршувањето на програмата ученикот:

- препознава основни ризици и опасности;
- знае како да постапи во различни катастрофи и вонредни ситуации;
- ги познава основните правила за евакуација;
- може да го следи планот за евакуација и да стигне до безбедно место;
- знае како да повика итна помош и кои информации да ги даде;
- ги познава основите на првата помош;
- умее да постапува смилено и одговорно во кризна ситуација;
- знае дека не треба да се изложува на дополнителен ризик при обид за помош;
- умее да препознава потреба од помош кај други лица и да извести возрасно/стручно лице;
- ги следи официјалните упатства и информации;
- покажува солидарност и подготвеност за тимска работа;
- стекнува поголема самодоверба и подготвеност за безбедно реагирање.

9. Следење и евалуација

Успешноста на програмата ќе се следи преку:

- иницијално и завршно испитување на знаењата;
- набљудување на однесувањето на учениците за време на практичните вежби;
- анализа на резултатите од симулациските активности;
- ученички прашалници и анкети;
- разговори и групни дискусии;
- повратни информации од наставниците и стручните лица.

На крајот од учебната година се изработува краток извештај со согледувања, постигнати резултати и препораки за подобрување на програмата.

10. Материјални и технички услови

За реализација на програмата потребни се:

- план за евакуација на училиштето;
- означени евакуациски патишта и излези;
- простор за практични вежби;
- наставни и информативни материјали;
- опрема за демонстрација на прва помош;
- проектор/компјутер за презентации и симулации;

- материјали за изработка на постери и мапи;
- соодветна заштитна и демонстрациска опрема за практичните активности.

11. Завршна цел

Со реализацијата на програмата училиштето создава средина во која учениците не се само информирани за опасностите, туку се оспособени да препознаат ризик, да реагираат правилно, да се заштитат себеси и безбедно да побараат или обезбедат помош во рамките на своите можности.

Програмата придонесува кон развивање култура на превенција, безбедност, одговорност и солидарност кај младите и кон зголемување на подготвеноста на училиштето за справување со катастрофи и вонредни ситуации.

Прилог 22. Програма за општествено корисна работа

1. Вовед

Општествено корисната работа претставува значаен сегмент во воспитно-образовниот процес кој им овозможува на учениците активно учество во заедницата, развивање на општествена одговорност, солидарност, емпатија, комуникациски вештини и свест за потребите на другите.

Преку планирани и организирани активности со општествено корисен карактер, учениците имаат можност стекнатите знаења и компетенции да ги применат во реални ситуации, да придонесат за подобрување на училишната и локалната средина и да развијат позитивни вредности поврзани со активното граѓанство.

Во гимназиското образование општествено корисната работа е наменета за учениците од сите години на образование. Во овој период младите ги развиваат своите лични, граѓански и професионални компетенции, критичкото размислување, општествената одговорност и подготвеноста за активно учество во заедницата.

Програмата за општествено корисна работа на СОУ „Ѓорче Петров“ е изработена согласно насоките за организација и реализација на општествено корисната работа на учениците, при што активностите се планирани според потребите на училиштето, интересите и можностите на учениците, како и потребите на локалната заедница.

Реализацијата на програмата се заснова на принципите на доброволност, инклузивност, еднакво учество, почитување на различностите, тимска работа и одговорност кон заедницата.

2. Законска основа

Програмата за општествено корисна работа на учениците во СОУ *Ѓорче Петров* се реализира врз основа на:

- Законот за средното образование;
- Законот за наставници и стручни соработници во основните и средните училишта;
- Годишната програма за работа на училиштето;
- Водичот за општествено корисна работа на учениците, доставен од БРО

3. Цел на програмата

Основна цел на програмата е:

Да се создадат услови учениците преку практично учество во општествено корисни активности да развиваат чувство на одговорност, припадност и активен придонес кон подобрување на училишната и пошироката заедница.

4. Специфични цели

Со реализација на програмата се очекува учениците да:

- развијат свест за општествените и хуманитарните предизвици во средината во која живеат;
- развиваат емпатија и почитување кон различни категории граѓани;
- стекнат практични вештини за планирање и реализација на проекти;
- развиваат комуникација, соработка и тимска работа;
- преземат иницијатива и одговорност за решавање на проблеми во заедницата;
- ја јакнат свеста за волонтерство и граѓанска активност;
- развиваат позитивен однос кон училиштето и локалната средина.

5. Принципи на реализација

Програмата се темели на следните принципи:

- **Инклузивност** – обезбедување можност сите ученици да учествуваат согласно своите можности и интереси.

- **Доброволно учество** – учениците се вклучуваат во активности согласно понудени можности и сопствен избор.
- **Практично учење** – стекнатите знаења се применуваат преку реални активности.
- **Соработка со заедницата** – воспоставување партнерства со институции, организации и други чинители.
- **Безбедност и етичност** – активностите се реализираат во согласност со принципите на безбедност, почитување и одговорност.

6. Носители на програмата

Во реализацијата на програмата се вклучуваат:

- директор на училиштето;
- стручна служба;
- координатор/тим за општествено корисна работа;
- одговорни наставници;
- класни раководители;
- ученичка заедница;
- родители/старатели;
- партнери од локалната заедница.

7. АКЦИСКИ ПЛАН ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ОПШТЕСТВЕНО КОРИСНА РАБОТА

Формирање тим за координација на општествено корисна работа	Формирање училишен тим кој ќе го координира планирањето, следењето и евалуацијата на активностите	Директор, стручна служба	Септември	Кадровски ресурси	Формиран тим и определени одговорности	Решение за формирање тим
Анализа на потребите и можностите	Собирање информации за потребите во училиштето и локалната заедница	Тим, наставници, ученици	Септември	Анкети, разговори, состаноци	Идентификувани области за делување	Извештај од анализа
Запознавање на учениците со концептот на општествено корисна работа	Презентации и работилници за значењето на волонтерството, солидарноста и активното граѓанство	Стручна служба, класни раководители	Септември/октомври	Презентации, материјали	Учениците ги разбираат целите и значењето на активностите	Број на реализирани работилници

Формирање ученички тимови	Учениците се организираат според интереси и области на делување	Наставници, ученичка заедница	Октомври	Списоци, планови	Формирани ученички групи	Број на вклучени ученици
Избор на проекти од интерес на учениците	Учениците предлагаат и избираат активности со општествено корисен карактер	Ученици, координатор	Октомври	Анкети, предлози	Избрани конкретни ученички проекти	Одобрени проектни идеи
Изработка на акциски планови за секој проект	Детално планирање на активности, рокови, ресурси и одговорности	Ученички тимови, ментори	Октомври/ноември	Обрасци, консултации	Подготвени планови за реализација	Изработени акциски планови
Обуки за комуникација, тимска работа и организациски вештини	Работилници за развој на компетенции потребни за реализација на проектите	Стручна служба, наставници	Во текот на годината	Работни материјали	Подобрени социјални и организациски вештини	Евалуација од учениците
Еколошки активности	Акции за уредување и подобрување на училишната средина, подигање на еколошката свест	Ученици, наставници	Октомври–мај 228	Материјали, опрема	Учениците развиваат одговорен однос кон околината	Реализирани еко-акции

Поддршка на ученици и врсничка помош	Активности за меѓусебна поддршка, помош во учење и интеграција	Ученици, наставници	Во текот на годината	Простории, наставни материјали	Подобрена соработка меѓу учениците	Број на вклучени ученици
Промоција на позитивни вредности	Кампањи за толеранција, ненасилство, почитување и одговорност	Ученици, наставници	Ноември–апри л	Постери, дигитални материјали	Подигната свест кај учениците	Реализирани кампањи
Соработка со локалната заедница	Реализација на активности со учество на надворешни партнери	Училиште, партнери	Во текот на годината	Партнерства	Зајакната поврзаност со заедницата	Број на партнерски активности
Документирање на активностите	Собирање фотографии, извештаи, ученички рефлексии и докази за реализација	Координатор, ученици	Континуирано	Дигитални алатки	Создадена документација	Изработена база на податоци

Рефлексција со учениците	Разговори за искуствата, придобивките и предизвиците	Ментори, стручна служба	По секоја активност	Прашалници, дискусии	Учениците ги препознаваат стекнатите компетенции	Рефлексивни записи
Евалуација на програмата	Анализа на реализацијата и постигнатите резултати	Тим за ОКР	Мај/јуни	Извештаи, анкети	Утврден степен на успешност	Годишен извештај
Презентација на резултатите	Промоција на реализираните активности пред ученици, родители и заедницата	Тим, ученици	Јуни	Презентации	Видливост на ученичкиот придонес	Организиран настан

7. Следење и вреднување на општествено корисната работа

Следењето и вреднувањето на општествено корисната работа има за цел да обезбеди континуирано следење на ангажираноста на учениците, квалитетот на реализираните активности и постигнатите воспитно-образовни ефекти.

Следењето се реализира низ целиот процес – од планирање на активностите, нивната реализација, до завршната евалуација и рефлексija на учениците.

8.1. Начин на следење

Следењето на учениците се врши преку:

- непосредно следење на учеството и ангажираноста на учениците во активностите;
- следење на придонесот на ученикот во тимската работа;
- следење на одговорноста при извршување на доделените задачи;
- следење на односот кон корисниците на активностите и членовите на тимот;
- анализа на ученичките извештаи и рефлексии по завршување на активностите;
- повратни информации од наставници, партнери и организации со кои е реализирана соработка.

8.2. Носители на следењето

Следењето и вреднувањето го спроведуваат:

- **Координаторот за општествено корисна работа** – координација на процесот, водење евиденција и подготовка на извештаи;
- **Одговорните наставници/ментори** – непосредно следење на учениците и давање повратни информации;
- **Стручната служба** – следење на воспитниот аспект, анализа на резултатите и предлагање мерки за подобрување;
- **Партнерските институции/организации** – давање мислење за реализираните активности (доколку има соработка).

Прилог 23. Програма за антикорупција

Училиштето не е само место каде што се стекнуваат знаења, туку и простор каде што се обликуваат карактерот, моралните вредности и идните лидери на нашето општество. Во насока на унапредување на интегритетот, транспарентноста и отчетноста во работењето, СОУ *Ѓорче Петров*, ќе спроведува активности насочени кон **борба против корупцијата и спречување на судирот на интереси**. Преку превентивни, едукативни и информативни активности ќе се поттикнува почитување на етичките принципи, законитото постапување и одговорното однесување на сите учесници во воспитно-образовниот процес. За таа цел, во текот на учебната година ќе се реализираат следните активности:

Модул	Содржина	Време на реализација	Активности	Начин на реализација	Целна група	Реализатор	Цели
Модул 1: Што е корупција и зошто е штетна?	Дефиниција за корупција и мито	септември	Дискусија во група	Презентација на заклучоците и анализа на реални примери.	Ученици од I и II година	-Наставник по Граѓанско образование/ Социологија	Учениците да ги препознаваат различните форми на корупција.
	Форми на корупција во секојдневниот живот (здравство, образование, полиција).	октомври	„Мапа на последици“: Учениците во мали групи добиваат сценарио (на пр. купување оценка) и цртаат мапа со сите луѓе и институции кои трпат штета од тој чин.				Да ги разберат последиците од корупцијата врз општеството.
Модул 2: Етика, интегритет и фер-игра	Поимот личен и професионален интегритет.	ноември	Интерактивна игра „Што би направил ти?“: Се презентираат морални дилеми	-Игра на улоги; -Дискусија на теми; -Квизови и др.	Ученици од II и III година	-Наставник по општествени науки (социологија, граѓанско образование, економија, право) -Стручна служба	Да се развие свест за важноста на сопствениот интегритет.
	Вредности: чесност, одговорност, транспарентност	декември	Дискусија: учениците гласаат за решение, („Анонимно пријавувам“, „Молчам“, „Зборувам со професорот“).				Да се поврзе антикорупцијата со фер-игра во училиштето (на пр. непрепишување
	Одбележување на Меѓународниот ден за борба против корупцијата	9 декември	Организирање изложба и трибина				Подигнување на јавната свест

Модул 3: Институции и механизми за борба против корупција	Улогата на ДКСК (Државна комисија за спречување на корупција).	февруари	Симулација „Пријави нередовност“: Учениците учат како изгледа процесот на поднесување пријава, кои докази се потребни и како се заштитува идентитетот на пријавувачот.	Работилница во соработка со надворешни експерти од ДКСК или претставници на НВО секторот.	Ученици и од III и IV година	Стручна служба во соработка со ДКСК/НВО	Запознавање со правната рамка и со надлежните институции.
	Како се пријавува корупција (пријавувачи / укажувачи).	март		Чек листи / прашалници за ученици		-Наставник по право/општествени предмети -МВР	Стекнување вештини за граѓански активизам и пријавување на нередовности.
Модул 4: Младите како генератори на промени	Креирање антикорупциска култура во заедницата.	април	Кампања „Гласни против корупцијата“: Изработка на постери, кратки видеа или пораки кои промовираат транспарентност и чесност	Изработените материјали и резултатите од спроведената трибина се објавуваат на веб-страницата или социјалните мрежи и во весникот на училиштето.	Ученици и од I до IV година	-Ученички совет совет во соработка со Советот на млади -наставник ментор	Поттикнување на лидерство и младински активизам.
	Слобода на говор и медиумска писменост во служба на вистината.	мај	Отворена трибина			-Ученички совет во соработка со Советот на млади -новинарски клуб -наставник ментор	Изразување на ставовите против корупцијата преку креативни медиуми.
Евалуација	Следење на реализацијата на програмата	јуни	Спроведување на анкета и анализа на извештаите од реализираните активности	Извештаи од предметни наставници вклучени во активностите	-Ученици; -Наставници	тим	Проценка на успешноста на програмата

Прилог 24. Програма за професионален развој на воспитно - образовниот кадар

Стручното усовршување на наставниот кадар и стручните соработници ќе се остварува преку: индивидуално стручно усовршување со следење на стручна литература и списанија, интерно стручно усовршување со работа во Стручните активи, екстерно стручно усовршување со посета и учество на семинари, советувања организирани од МОН, Бирото за развој на образованието и др. стручни институции.

Стручно усовршување

Во текот на учебната година стручното усовршување во училиштето ќе се одвива низ следните форми:

- Индивидуално стручно усовршување преку следење на стручна литература и списанија
- Екстерно стручно усовршување преку учество на семинари, советувања во организација на Бирото за развој на образованието и др. институции
- Интерно стручно усовршување преку работата на стручните активи во училиштето
- Стручно усовршување на наставник-приправник преку менторство со примена на план за менторство.

Личен професионален развој

Секој наставник задолжен за водење на сопствено професионално досие за чија контрола задолжени се директорот, стручните соработници и инспекторите од ДПИ.

Секој наставник треба да е мотивиран за постојано посетување на разни семинари, обуки, конференции, регионални средби заради стекнување на нови искуства, сертификати.

Секој наставник има сопствен план за професионален развој.

Хоризонтално учење

Главен акцент оваа година ќе се постави на размената на професионално искуство преку размена, разгледување на видео снимки на различни делови и аспекти кај учениците и делови од курикулум и особено интеграција на повеќе предмети.

КОМПЕТЕНЦИИ	ТЕМА/ НАСЛОВ/ НОСИТЕЛ	АКТИВНОСТИ ЗА И ФОРМИ НА ПРОФЕСИОНАЛЕН РАЗВОЈ	ОЧЕКУВА НИ ИСХОДИ	ВИД НА ПРОФЕС ИОНАЛЕН РАЗВОЈ	ПОТР ЕБНИ РЕСУ РСИ	УЧЕСНИ ЦИ (ИМЕ И ПРЕЗИМ Е)	УЛОГА НА УЧЕСНИЦ ИТЕ	ВРЕМЕ НА РЕАЛИЗАЦ ИЈА
Концепција за професионален и кариерен развој	Професионален и кариерен развој на наставниците	Индивидуално проучување стручни извори, консултации, заедничко работење, работилници со презентации	Поголема индивидуална заинтересираност за професионален развој	Интерен во училиштето	Прирачници стручна литература ЛЦД	наставници	учесници реализатор	септември
Стеknати компетенции за МИО	МИО	Заедничко учење СИТ-от	Вклученост на сите колеги во Проектот МИО	Интерен во училиштето	Стручна литература ЛЦД	наставници почетници и СИТ-от	учесници реализатори	октомври
Стеknати компетенции за Еколошка интеграција	ЕКО	Заедничко учење Еко одбор (наставниот кадар)	Вклученост на сите колеги во ЕКО Проектот	Интерен во училиштето	Стручна литература ЛЦД	наставници почетници и наставници од Еко	учесници реализатори	октомври

						одбор		
Познавања за темата	Оценување на напредокот и постигнувањата на учениците	Индивидуален: проучување стручни извори, консултации, заедничко работење, работилници со презентации	Поголема индивидуална заинтересаност за професионален развој	Интерес во училиштето	Стручна литература ЛЦД	наставници	учесници реализатор	ноември
Познавање на тимска работа	Потреба од тимска работа	Индивидуален: проучување стручни извори, консултации, заедничко работење, работилници со презентации	Поголема индивидуална заинтересаност за професионален развој	Интерес во училиштето	Стручна литература ЛЦД	наставници	учесници реализатор	јануари
Познавање на еднаков пристап за индивидуален развој на учениците	Потреба од еднаков пристап за индивидуален развој на учениците	Индивидуален: проучување стручни извори, консултации, заедничко работење, работилници со презентации	Поголема индивидуална заинтересаност за професионален развој	Интерес во училиштето	Стручна литература ЛЦД	наставници	учесници реализатор	февруари

Реализирање на обука	Современи и креативни методи и техники на учење	Учество во обука од провајдер	Поголема вклученост во проекти	Акредитирани провајдери	Финансиски средства за обука	стручен соработник наставници	учесници	октомври –јуни
Реализирање на обука	Менаџирање во училиница	Учество во обука од провајдер	Побрзо креирање и објавување	Акредитирани провајдери	Финансиски средства за обука	стручен соработник наставници	учесници	октомври –јуни

Прилог 25. Програма за соработка со општина, компании и стручни асоцијации – програма за поврзување со реалниот сектор

ВОВЕД

Соработката на средното училиште со општината, компаниите, институциите и стручните асоцијации претставува значаен предуслов за квалитетно стручно образование и успешно стекнување практични знаења и вештини кај учениците. СОУ „Ѓорче Петров“ – Крива Паланка, преку своите образовни профили од шесте сектори кои ги нуди – **електротехника, здравство и социјална заштита, угостителство и туризам, градежништво и геодезија, економија, право и трговија**, има потреба од континуирано поврзување со реалниот сектор. Програмата има за цел да воспостави систематска, долгорочна и взаемно корисна соработка помеѓу училиштето и партнерите од локалната заедница, со посебен акцент на различните форми за практично образование и професионалниот развој на учениците и нивната полесна транзиција кон пазарот на труд и/или високообразовните институции.

ОПШТА ЦЕЛ

Општата цел на програмата е **зајакнување на соработката помеѓу училиштето и реалниот сектор преку создавање функционална мрежа на партнери од општината, компании, јавни установи, стопански субјекти и стручни асоцијации**, со цел подобрување на квалитетот на практичното образование и усогласување на образовниот процес со потребите на пазарот на трудот.

СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ

1. Да се воспостави и одржува база на компании и институции со кои училиштето може да соработува.

2. Да се зголеми бројот на компании и институции кои прифаќаат ученици на практична настава и учење преку работа.
3. Да се овозможи учениците да стекнуваат практични знаења во реална работна средина.
4. Да се поттикне соработка со Општина Крива Паланка и локалните институции.
5. Да се воспостави соработка со стопанска и занаетчиска комора, здруженија и асоцијации.
6. Да се вклучат претставници од реалниот сектор во активности на училиштето.
7. Да се следат потребите на работодавачите и нивните очекувања од идните кадри.
8. Да се поттикне професионалната ориентација на учениците.
9. Да се создадат можности за стипендирање, менторство и вработување на учениците.
10. Да се промовираат струките и образовните профили на училиштето пред локалната заедница и потенцијалните ученици.

ПАРТНЕРИ ВО ПРОГРАМАТА

Во реализацијата на програмата се предвидува вклучување на:

- Општина Крива Паланка;
- локални компании и работодавачи;
- јавни установи и институции;
- здравствени установи;
- угостителски објекти;
- градежни компании;
- геодетски бироа;
- трговски друштва и компании од областа на економијата и трговијата;
- електротехнички и ИКТ компании;
- стопански комори и стручни асоцијации;
- невладини организации;
- здруженија и професионални организации;
- други релевантни организации од локално и регионално ниво.

5. СОРАБОТКА СПОРЕД СТРУКИ

Нашето училиште има склучени Меморандуми за соработка со компании од различни сектори:

СЕКТОР: ЗДРАВСТВО И СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

-Јавна здравствена установа Здравствен дом Академик проф.Димитар Арсов ц.о Крива Паланка - Крива Паланка

-ХАНТЕРС ЛАЈФ Петровец-Скопје

-ПЗУ Центар за дијализа Диамед Македонија -Скопје

СЕКТОР: ЕЛЕКТРОТЕХНИКА

ДЕМА СТИЛ ДОО Скопје увоз-извоз

-ГЕМА ТРЕНД ДООЕЛ - Крива Паланка

-ЕЛЕКТРОДИСТРИБУЦИЈА ДООЕЛ -Скопје

СЕКТОР: МАШИНСТВО

-ДЕМА СТИЛ ДОО Скопје увоз-извоз

-Автосервис ТЕА-МОТОРС - Крива Паланка

-ЕКСКЛУЗИВ ПРОМ ДООЕЛ - Крива Паланка

СЕКТОР: ГРАДЕЖНИШТВО И ГЕОДЕЗИЈА

-ХАНТЕРС ДООЕЛ увоз-извоз Скопје

-БЕН 22 КОНСТРАКШН ДОО Куманово

СЕКТОР: ЕКОНОМИЈА,ПРАВО И ТРГОВИЈА

-АМИКАМИКА ДООЕЛ увоз - извоз Крива Паланка

-Грин Тим ДООЕЛ

СЕКТОР: УГОСТИТЕЛСТВО И ТУРИЗАМ

-ВОДЕНИЦА ПРИМА 2010 ДООЕЛ увоз-извоз Крива Паланка

-МАРКОНИ-94 Горан ДООЕЛ увоз-извоз Куманово

-ТП Облаче Ле Бело - Крива Паланка

Склучени се договори за реализација на практично образование на ученик кај работодавач со компаниите, родителите и учениците.

Предвидени активности:

- практична настава и учење преку работа;
- посети на компании;
- предавања од стручни лица;
- демонстрации на современа опрема;
- менторска работа со ученици;
- ученички проекти;
- професионална ориентација;
- можности за летна пракса и вработување.
- предавања и работилници од медицински лица;
- запознавање со работните процедури;
- учество во едукативни активности.
- работилници со готвачи и угостителски работници;
- демонстрации на современи техники;
- подготовка и реализација на ученички настани;
- развивање на претприемачки и комуникациски вештини;

СОРАБОТКА СО ОПШТИНАТА

СОУ „Ѓорче Петров“ ќе продолжи со редовна соработка со Општина Крива Паланка преку:

- редовни состаноци со претставници на Општината;
- учество во локални иницијативи и настани;
- вклучување на учениците во активности од интерес на локалната заедница;
- можности за практична работа во општинските служби, согласно условите;
- учество на општински претставници на училишни настани;
- заеднички проекти;
- промоција на стручното образование;
- поддршка на ученички иницијативи;
- размена на информации за потребите на локалниот пазар на трудот.

СОРАБОТКА СО КОМПАНИИ

Училиштето ќе воспоставува контакти со компании преку:

1. официјални дописи и покани;
2. состаноци со работодавачи;
3. посети на компании;
4. презентации на училиштето и образовните профили;
5. саеми и денови на кариера;
6. отворен ден и други училишни настани;
7. директна комуникација со одговорни лица за човечки ресурси;
8. склучување договори и други форми на соработка согласно важечките прописи.

Компаниите ќе бидат поттикнувани да се вклучат во практичното образование, менторирањето на учениците, ученичките проекти и професионалната ориентација.

СОРАБОТКА СО СТРУЧНИ АСОЦИЈАЦИИ

Училиштето ќе воспоставува контакти со релевантни стручни асоцијации, комори и професионални организации.

Соработката може да опфаќа:

- стручни предавања;
- работилници;
- обуки;
- професионално советување;
- споделување стручни материјали;
- учество на стручни лица во училишни активности;
- поддршка на ученички натпревари;
- професионална ориентација;
- следење на новите трендови во професиите.

Ред. број	Активност	Партнери	Носители	Период на реализација	Очекуван резултат
1	Изработка на база на потенцијални партнери	Компании и институции	Координатор и стручни активи	Септември	Изработена и ажурирана база на партнери

2	Испраќање покани за соработка	Компании и институции	Училиште	Септември–октомври	Остварени нови контакти и иницирана соработка
3	Состанок со локални работодавачи	Компании и Општина	Директор и координатор	Октомври	Договорени форми и начини на соработка
4	Посети на компании	Компании	Наставници и координатор	Во текот на учебната година	Учениците запознаени со реалната работна средина
5	Практична настава и учење преку работа	Компании и институции	Наставници и ментори	Континуирано	Стеknати практични знаења и вештини
6	Гостински предавања	Стручни лица	Стручни активи	Во текот на учебната година	Проширени и унапредени стручни знаења
7	Стручни работилници	Компании и стручни асоцијации	Наставници Кариерни советници	По потреба	Развиени практични и професионални вештини
8	Денови на кариера	Компании и институции	Училиште Кариерни советници	Април-Мај	Поврзување на учениците со потенцијални работодавачи
9	Реализација на ученички проекти	Компании и институции	Наставници и ученици	Во текот на учебната година	Реализирани практични и применливи ученички проекти
10	Евалуација на соработката	Сите партнери	Координатор Кариерни советници	Јуни	Подготвен извештај со заклучоци и препораки

ПЛАН НА АКТИВНОСТИ

ГОДИШЕН ЦИКЛУС НА РЕАЛИЗАЦИЈА СЕПТЕМВРИ

- анализа на постојните партнерства;
- ажурирање на базата на компании;
- идентификување нови потенцијални партнери;
- подготовка на план за соработка.

ОКТОМВРИ – НОЕМВРИ

- воспоставување контакти;
- состаноци со компании и институции;
- договарање практична настава;
- организирање гостински предавања.

ДЕКЕМВРИ – МАРТ

- реализација на практична настава;
- посети на компании;
- работилници;
- ученички проекти;
- менторска работа.

АПРИЛ – МАЈ

- Ден на кариера;
- презентации на компании;
- професионална ориентација;

- промоција на ученички проекти;
- разгледување можности за идно вработување.

ЈУНИ

- евалуација на партнерствата;
- анкета за задоволството на учениците и партнерите;
- анализа на реализираните активности;
- подготовка на годишен извештај;
- препораки за следната учебна година.

ЗАДАЧИ ЗА КООРДИНАТОРОТ ЗА ПРАКТИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ

Координаторот за практично образование има клучна улога во реализацијата на програмата и:

- ја координира комуникацијата со компаниите и институциите;
- води и ажурира база на партнери;
- предлага нови можности за соработка;
- учествува во подготовка на договори и планови за соработка;
- ја следи реализацијата на практичната настава;
- комуницира со менторите во компаниите;
- собира повратни информации;
- организира состаноци со партнери;
- предлага активности за подобрување;
- подготвува извештај за реализираната соработка.

ЗАДАЧИ ЗА КАРИЕРНИОТ СОВЕТНИК

Кариерниот советник има значајна улога во поврзувањето на учениците со можностите за понатамошно образование, практична работа и вработување, како и во нивното навремено информирање и насочување при изборот на професионална кариера.

Во рамките на реализацијата на Програмата за соработка со општината, компаниите и стручните асоцијации, кариерниот советник:

- ги информира учениците за можностите за понатамошно образование и професионален развој;
- ги советува учениците при изборот на професија и планирањето на нивната кариера;
- ги запознава учениците со потребите и барањата на пазарот на трудот;
- организира индивидуално и групно кариерно советување;
- соработува со координаторот за практично образование, наставниците и стручните служби;
- учествува во организирање на Денови на кариера, презентации, работилници и средби со работодавачи;
- ги информира учениците за можности за практична работа, учење преку работа, стипендии, обуки и вработување;
- организира средби на учениците со претставници од компании, институции и високообразовни установи;
- ги поддржува учениците во развивањето на вештини за барање работа, подготовка на биографија и мотивациско писмо и подготовка за интервју;
- ја поттикнува професионалната ориентација на учениците во согласност со нивните интереси, способности и компетенции;
- прибира и споделува информации за дефицитарни занимања и актуелни потреби од кадар;
- ги следи резултатите од реализираните кариерни активности и предлага мерки за нивно унапредување.

ОЧЕКУВАНИ РЕЗУЛТАТИ

Со реализацијата на програмата се очекува:

- зголемен број активни партнери од реалниот сектор;
- подобрена практична подготовка на учениците;
- подобро усогласување на образованието со потребите на пазарот на трудот;
- зголемени можности за практична работа;
- подобрени професионални и комуникациски вештини кај учениците;
- поголема информираност на учениците за професиите и можностите за вработување;
- зголемена видливост на училиштето во локалната заедница;

- создавање можности за ученички проекти и иновации;
- полесен премин на учениците од образовна институција до пазарот на труд;
- развивање долгорочни партнерства со компании и институции.

СЛЕДЕЊЕ И ЕВАЛУАЦИЈА

Успешноста на програмата ќе се следи преку:

- број на воспоставени партнерства;
- број на активни компании и институции;
- број на ученици опфатени со практична настава;
- број на реализирани посети;
- број на гостински предавања и работилници;
- број на ученички проекти реализирани со партнери;
- повратни информации од учениците;
- повратни информации од наставниците;
- повратни информации од компаниите и менторите;
- можности за продолжување на соработката;
- можности за стипендирање и вработување.

ЗАКЛУЧОК

Соработката со реалниот сектор претставува еден од клучните механизми за унапредување на квалитетот на стручното образование. Преку систематско поврзување со Општина Крива Паланка, локалните компании, институции и стручни асоцијации, СОУ „Горче Петров“ ќе создава услови учениците да ги применуваат стекнатите знаења во реална работна средина и да се подготвуваат за успешно продолжување на образованието или вклучување на пазарот на трудот.

Програмата ќе се реализира континуирано и ќе се унапредува врз основа на потребите на учениците, училиштето и партнерите од реалниот сектор.

Прилог 26. Годишен план за реализација на екскурзии

Планот има за цел систематско, организирано и безбедно планирање и реализација на екскурзии, наставно-образовни посети, стручни посети и/или други воспитно-образовни активности надвор од училиштето. Екскурзиите претставуваат значаен дел од воспитно-образовниот процес бидејќи им овозможуваат на учениците стекнување непосредни искуства, проширување на знаењата и поврзување на наставните содржини со реалната средина. Преку посетите на културно-историски локалитети, природни богатства и други релевантни места, учениците имаат можност да ги прошират своите знаења, комуникациски вештини и чувство на одговорност. При планирањето и реализацијата на екскурзиите ќе се води особена грижа за возраста и потребите на учениците, воспитно-образовните цели, безбедноста и дисциплината, како и за рационалното користење на расположливите ресурси. Годишниот план ги определува предлог релациите по години и периодот на реализација. Конкретните екскурзии ќе се реализираат врз основа на посебно изработени програми, согласно важечките законски и подзаконски прописи и актите на училиштето. Со реализацијата на планираните активности се очекува да се придонесе кон збогатување на ученичките искуства, поттикнување на соработката и дружењето, практичните вештини развивање на самостојноста и одговорноста.

Година	Предлог релации	Време на реализација
Прва година	Крива Паланка – Сараево - Мостар - Неум - Дубровник - Крива Паланка	април-мај
Втора година	Крива Паланка - Будимпешта - Виена - Крива Паланка	април-мај
Трета година	Крива Паланка-Белград-Венеција-Милано-Ница-Кан-Монако-Монте Карло-Верона-Лидо Ди Јесоло- Трст-Љубљана -Постојнска Јама -Крива Паланка	април-мај
	Крива Паланка-Верона- Лаго Ди Гарда - Фиренца - Рим - Лидо Ди Јесоло - Венеција - Постојнска Јама - Љубљана - Крива Паланка	април-мај
Забелешка: Стручно-истражувачки екскурзии на предлог на Стручните активи		во текот на учебната година

Прилог 27. Шема за евакуација

